

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**ANALÝZA NEZISKOVÉHO SEKTORU
V JIHOČESKÉM KRAJI A JEHO POZICE JAKO
PARTNERA VEŘEJNÉ SPRÁVY**

Autor práce: Josef Maxa
Studijní obor: Regionální studia
Forma studia: Kombinovaná
Vedoucí práce: doc. Dr. Mgr. Lubomír Pána, Ph.D.
Katedra: Katedra společenských věd

2016

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce doc. Dr. Mgr. Lubomír Pánovi, Ph.D., za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce. Zároveň bych chtěl poděkovat respondentům osloveným v rámci řízených strukturovaných rozhovorů se zastupiteli obcí a představiteli místního neziskového sektoru.

ABSTRAKT

MAXA, J. *Analýza neziskového sektoru v Jihočeském kraji a jeho pozice jako partnera veřejné správy : bakalářská práce*. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2016. 126 s. Vedoucí bakalářské práce : doc. Dr. Mgr. Lubomír Pána, Ph.D.

Klíčová slova: neziskový sektor, neziskové organizace, NNO, obce, Jihočeský kraj, analýza, spolupráce, Registr ekonomických subjektů

Práce se zabývá problematikou neziskového sektoru v Jihočeském kraji, analyzuje jeho strukturu a hodnotí spolupráci místní samosprávy a neziskových organizací v různých velikostních kategoriích obcí.

Práce teoreticky vymezuje neziskový sektor na základě jeho pozice v rámci státu, společnosti a národního hospodářství a jeho charakteristických znaků a funkcí. Zároveň charakterizuje neziskový sektor České republiky také z pohledu praktického. Pozornost je zaměřena na legislativní a administrativní vymezení neziskového sektoru, specifika českých neziskových organizací a způsob jejich financování. Hlavním tématem práce je analýza složení neziskového sektoru Jihočeského kraje na základě dat z Registru ekonomických subjektů. Analýza sleduje zastoupení právních forem a typů ekonomických činností neziskových organizací s ohledem na počet obyvatel v obci. Výsledný obraz neziskového sektoru doplňuje zhodnocení spolupráce mezi obcemi a místními neziskovými organizacemi na základě informací získaných z řízených strukturovaných rozhovorů ve vybraných obcích.

ABSTRACT

MAXA, J. *Nonprofit Sector in South Bohemian Region and its Position as a Partner of Public Authorities : Bachelor thesis*. České Budějovice : The College of European and Regional Studies, 2016. 126 p. Supervisor : doc. Dr. Mgr. Lubomír Pána, Ph.D.

Keywords: nonprofit sector, nonprofit organizations, NGOs, municipalities, South Bohemian Region, analysis, collaboration, Business Register

This bachelor thesis deals with the non-profit sector in the South Bohemian Region, analyzing its structure and the cooperation of local governments and nonprofit organizations in various size categories of municipalities.

Work theoretically defines the non-profit sector by virtue of its position within the state, society and national economy and its characteristics and functions. At the same time it characterizes the non-profit sector of the Czech Republic from a practical point of view. Attention is focused on the legislative and administrative definition of the nonprofit sector, specifics of the Czech non-profit organizations and the method of their financing. The main theme of the work is to analyze the composition of the non-profit sector in the South Bohemian Region based on data from the Business Register. The analysis follows the representation of legal forms and types of economic activities of NGOs with regard to the number of inhabitants in the municipality. The resulting image of the nonprofit sector complements the evaluation of cooperation between municipalities and local NGOs on the basis of information obtained from controlled, structured interviews in selected municipalities.

Obsah

Úvod.....	9
1 Cíl a metodika bakalářské práce.....	11
1.1 Analýza neziskových organizací v Registru ekonomických subjektů	11
1.2 Řízené strukturované rozhovory s představiteli obcí a místního neziskového sektoru.....	14
2 Teoretické vymezení neziskového sektoru a souvisejících pojmu.....	16
2.1 Neziskový sektor jako součást státu, ekonomiky, společnosti a jako předmět výzkumu	16
2.2 Terminologie neziskového sektoru	19
2.3 Vymezení neziskového sektoru na základě vlastností jeho subjektů – neziskových organizací.....	21
3 Charakteristika neziskového sektoru ČR	25
3.1 Neziskové organizace podle Rady vlády pro nestátní neziskové organizace	25
3.2 Právní vymezení neziskových organizací	25
3.3 Právní formy neziskových organizací podle Registru ekonomických subjektů.....	28
3.4 Vztahy mezi státem a neziskovým sektorem	29
3.5 Specifika neziskového sektoru ČR.....	30
3.6 Financování neziskových organizací.....	32

4 Analýza neziskového sektoru Jihočeského kraje na základě Registru ekonomických subjektů.....	35
4.1 Jihočeský kraj celkem.....	35
4.2 Obce (města) od 50000 do 99999 obyvatel.....	39
4.3 Obce (města) od 20000 do 49999 obyvatel.....	41
4.4 Obce (města) od 10000 do 19999 obyvatel.....	42
4.5 Obce (města) od 5000 do 9999 obyvatel.....	43
4.6 Obce (města) od 2000 do 4999 obyvatel.....	45
4.7 Obce od 1000 do 1999 obyvatel.....	46
4.8 Obce od 500 do 999 obyvatel.....	47
4.9 Obce od 200 do 499 obyvatel.....	48
4.10 Obce do 199 obyvatel.....	49
4.11 Shrnutí	50
5 Řízené strukturované rozhovory se zastupiteli obcí a představiteli místního neziskového sektoru	56
Závěr.....	62
Seznam použitých zdrojů	66
Seznam zkratk	71
Seznam tabulek, obrázků a grafů.....	72
Přílohy	74
Příloha 1 Dohoda o předání statistických informací pro vlastní potřebu uživatele.....	75
Příloha 2 RES - právní formy neziskových organizací.....	76

Příloha 3 Tabulková příloha – analýza Registru ekonomických subjektů	78
Příloha 4 Řízené strukturované rozhovory - dotazníky	102
Příloha 5 Záznam řízených rozhovorů se zastupiteli obcí a představiteli místního neziskového sektoru	106

Úvod

Neziskový sektor je do značné míry odrazem potřeb společnosti a demokratické i ekonomické vyspělosti státu. V řadě studií je participace občanů zmiňována jako jeden z pilířů demokratického systému a jako jeden ze základních aspektů občanské společnosti. Právě neziskový sektor lze považovat za její organizovanou část¹. V současné době se neziskový sektor aktivně zapojuje do všech myslitelných aktivit ve společnosti a stává se tak velmi často partnerem, protihráčem či (v některých případech) alternativou k veřejné správě nebo alespoň veřejnou správou zajišťovaným službám. Optikou občanské společnosti je neziskový sektor prostorem pro realizaci občanských aktivit společenských, politických, sociálních a dalších, které nejsou dostatečně akcentovány politickou reprezentací a z hlediska funkčního také nástrojem pro účinnou organizovanou participaci občanů na rozhodovacích procesech a obecně i na správě věcí veřejných. Z tohoto pohledu, lze na neziskový sektor pohlížet i jako na možný zdroj politické reprezentace především na místní či regionální úrovni veřejné správy.

Z pohledu praktického je výhodou neziskového sektoru fakt, že jeho subjekty v ideálním případě vznikají tam, kde je pocíťován neřešený problém. Neziskový sektor často představuje možnost řešení problémů a nabídku služeb jednodušší, adresnější a často i efektivnější formou v porovnání s podobnými aktivitami obcí či měst v této oblasti.

Důvodem výběru tématu práce je několikaletá zkušenost a angažovanost autora v neziskovém sektoru v Českých Budějovicích a okolí. Zároveň také jeho přesvědčení o nezbytnosti a nenahraditelnosti neziskového sektoru jako prvku, který je schopen poměrně citlivě reagovat na podněty a změny především na lokální a regionální úrovni a případné problémy řešit s ohledem na místní či regionální specifika.

Teoretická část práce představuje obecné vymezení a znaky neziskového sektoru i specifika českého neziskového sektoru, které pak tvoří kontext k části analytické a výzkumné.

Neziskový sektor České republiky se nachází ve specifickém období, kdy se změnou legislativy dochází ke změně právních forem některých neziskových organizací, především nejčastěji zastoupené a dnes již formálně neexistující formy občanského sdružení (v současnosti zapsané spolky) a obecně prospěšné společnosti. Účinek těchto změn však bude patrný až po určité době, ale je velmi pravděpodobné, že s povinností registrace nové právní formy dojde k významnému poklesu počtu

---

¹ SKOVAJSA, M., et al. *Občanský sektor: organizovaná občanská společnost v České republice*. Praha, 2010, s. 19.

neziskových subjektů z důvodu formálního zániku již neaktivních neziskových organizací zejména spolků (bývalých občanských sdružení).

Analýza neziskového sektoru Jihočeského kraje zachycuje stav ještě před touto očekávanou změnou. V rovině praktické je zřejmě neúplnějším zdrojem informací o neziskových organizacích Registr ekonomických subjektů, který je v práci hlavním zdrojem dat pro analýzu neziskového sektoru Jihočeského kraje. Analýza sleduje typické složení neziskového sektoru v Jihočeském kraji jako celku a zároveň také v jednotlivých velikostních typech obcí z pohledu zastoupených právních forem neziskových organizací a převažujícího typu zaměření činnosti neziskových subjektů.

Význam neziskového sektoru pro jednotlivé obce či města je závislý především na schopnosti vzájemné spolupráce aktérů samosprávy (obcí a měst) a zástupců neziskových organizací. Tomuto problému je věnována další část práce, kterou je hodnocení podmínek a úrovně spolupráce v jednotlivých velikostních kategoriích obcí Jihočeského kraje. Sběr informací probíhal metodou řízeného strukturovaného rozhovoru s představiteli obcí a zástupci místního neziskového sektoru.

Výsledkem je obraz současného stavu neziskového sektoru Jihočeského kraje kombinující dostupná oficiální data s názory a postoji aktérů spojovaných s neziskovým sektorem na úrovni obcí a měst.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

V práci jsou využity jak kvantitativní i kvalitativní metody. Kvantitativní metody jsou využity v analýze neziskového sektoru Jihočeského kraje, jedná se o základní statistické vyhodnocení dat (stanovení jejich absolutních a relativních četností)² o neziskových organizacích v Registru ekonomických subjektů. Kvalitativní metody - řízené strukturované rozhovory s představiteli obcí a místního neziskového sektoru jsou použity v druhé části práce, která slouží jako doplňkový zdroj informací k analýze.

1.1 Analýza neziskových organizací v Registru ekonomických subjektů

Hlavním cílem práce je analyzovat neziskový sektor Jihočeského kraje za pomoci datových výstupů z Registru ekonomických subjektů, dostupných dat Českého statistického úřadu a Ministerstva vnitra. Registr ekonomických subjektů je nejúplnější a do určité míry i nejaktuálnější databází všech neziskových organizací. Analýza neziskového sektoru Jihočeského kraje je zaměřena na dvě základní charakteristiky, kterými jsou:

- Právní formy subjektů neziskového sektoru a jejich absolutní a relativní četnosti zastoupení v jednotlivých velikostních typech obcí Jihočeského kraje a celkově v Jihočeském kraji.
- Typy ekonomických činností subjektů neziskového sektoru (podle CZ NACE) a jejich absolutní a relativní četnosti zastoupení v neziskovém sektoru v jednotlivých velikostních typech obcí Jihočeského kraje a celkově v Jihočeském kraji.

Data z Registru ekonomických subjektů poskytl Český statistický úřad na základě smlouvy o předání statistických informací podle z. č. 89/1995 Sb. o statistické službě (viz Příloha 1³).

---

² NEUBAUER, J., SEDLAČÍK M., KŘÍŽ O. *Základy statistiky. Aplikace v technických a ekonomických oborech*. Praha, 2012, s. 29-31.

³ Příloha 1 Dohoda o předání statistických informací pro vlastní potřebu uživatele.

Sledované parametry v rámci Registru ekonomických subjektů

- Obec – její velikostní kategorie⁴.
- Právní forma neziskové organizace v Registru ekonomických subjektů (viz Příloha 2⁵).
- Ekonomické činnosti podle CZ-NACE - pro potřeby práce byla využita střední úroveň agregace SNA/ISIC A 38^{6, 7}.

Obec – velikostní kategorie

Velikostní kategorie obcí podle počtu jejich obyvatel vychází ze členění používaného Českým statistickým úřadem⁸. K identifikaci velikostní kategorie obce podle počtu obyvatel byla použita data Ministerstva vnitra České republiky – Informativní počet občanů v ČR ve všech obcích, v obcích 3. typu a v městských částech k 1. 1. 2015⁹, protože umožňují dohledání počtu obyvatel v konkrétní obci. Data jsou analyzována v rámci těchto skupin obcí a měst - Jihočeský kraj celkem (všechny obce); obce do 199 obyvatel; obce od 200 do 499 obyvatel; obce od 500 do 999 obyvatel; obce od 1000 do 1999 obyvatel; obce (města) od 2000 do 4999 obyvatel; obce (města) od 5000 do 9999 obyvatel; obce (města) od 10000 do 19999 obyvatel; obce (města) od 20000 do 49999 obyvatel a obce (města) od 50000 do 99999 obyvatel.

Právní formy neziskových organizací

Výčet právních forem v Registru ekonomických subjektů je detailnější a od právní úpravy v z. č. 89/2012 Sb. a 90/2012 Sb. se liší. Z tohoto důvodu byly právní

---

⁴ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Malý lexikon obcí České republiky – 2014: Velikostní skupiny obcí podle krajů, okresů - počet obyvatel*. [online] Praha : Český statistický úřad, 2016 [cit. 2016-01-04]. Dostupné z WWW: <<https://www.czso.cz/csu/czso/maly-lexikon-obci-ceske-republiky-2014-ngdc2kaznu1>>.

⁵ Příloha 2 RES - právní formy neziskových organizací

⁶ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *NACE rev. 2: Metodická příručka*. [online] Praha : Český statistický úřad, 2016 [cit. 2016-01-04]. Dostupné z WWW: <https://www.czso.cz/documents/10180/23174387/metodicka_prirucka_cz_nace_rev_2.doc/ca87ba8c-4c88-4a5c-8868-ca00ddebdd92?version=1.0>. s. 27.

⁷ Příloha 3 Tabulková příloha – analýza Registru ekonomických subjektů – Tab. 24: Agregace ekonomických činností neziskových organizací CZ NACE.

⁸ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Malý lexikon obcí České republiky – 2014: Velikostní skupiny obcí podle krajů, okresů - počet obyvatel*. [online] Praha : Český statistický úřad, 2016 [cit. 2016-01-04]. Dostupné z WWW: <<https://www.czso.cz/csu/czso/maly-lexikon-obci-ceske-republiky-2014-ngdc2kaznu1>>.

⁹ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Informativní počet občanů v ČR ve všech obcích, v obcích 3. typu a v městských částech k 1. 1. 2015*. [online] Praha : Ministerstvo vnitra ČR, 2016 [cit. 2016-01-04]. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/soubor/pocty-obyvatel-v-obcich-pocet-obcaneleden15-b.xls.aspx>>.

formy uvedené v Registru ekonomických subjektů konzultovány přímo s Českým statistickým úřadem (viz Příloha 2¹⁰). Pro potřeby analýzy bylo využito členění právních forem podle Registru ekonomických subjektů - neziskové organizace mají tyto právní formy - nadace (F 117); nadační fond (F 118); obecně prospěšná společnost (F 141); ústav (F 161); komory (F 745); stavovské organizace - profesní komory (F 741); sdružení právnických osob (F 751); honební společenstva (F 761); církevní organizace (F 721); školské právnické osoby (F 641); politické strany, politická hnutí (F 711); spolek (F 706); pobočný spolek (F 736); odborová organizace (F 703); pobočná odborová organizace (F 733); zvláštní organizace pro zastoupení českých zájmů v mezinárodních nevládních organizacích (F 704); organizační jednotka zvláštní organizace (F 734); zahraniční spolek (F 906); zahraniční pobočný spolek (F 936); mezinárodní odborová organizace (F 907); pobočná mezinárodní odborová organizace (F 937); mezinárodní organizace zaměstnavatelů (F 908); pobočná mezinárodní organizace zaměstnavatelů (F 938); mezinárodní nevládní organizace (F 921); organizační jednotka mezinárodní nevládní organizace (F 922); veřejné vysoké školy (F 601).

Klasifikace ekonomických činností - CZ-NACE

Klasifikace ekonomických činností, kterou využívá Registr ekonomických subjektů je velmi detailní – v případě Jihočeského kraje se neziskový sektor zabývá 111 druhy ekonomických činností. Z důvodu větší přehlednosti bylo nutné některé spolu související činnosti spojit do nadřazených celků či množin reprezentujících společné znaky těchto činností. K tomuto účelu byla využita střední úroveň agregace SNA/ISIC A 38^{11,12} podle metodiky NACE – v textu jsou tyto nadřazené celky označovány jako souhrnné kategorie ekonomických činností.

Pro tuto část práce byly stanoveny tyto hypotézy:

- S narůstajícím počtem obyvatel obce poroste počet právních forem neziskových organizací.
- S narůstajícím počtem obyvatel obce poroste počet kategorií ekonomických činností neziskových organizací.

---

¹⁰ Příloha 2 RES - právní formy neziskových organizací.

¹¹ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *NACE rev. 2: Metodická příručka*. [online] Praha : Český statistický úřad, 2016 [cit. 2016-01-04]. Dostupné z WWW: <https://www.czso.cz/documents/10180/23174387/metodicka_prirucka_cz_nace_rev_2.doc/ca87ba8c-4c88-4a5c-8868-ca00ddebdd92?version=1.0>. s. 27.

¹² Příloha 3 Tabulková příloha – analýza Registru ekonomických subjektů – Tab. 24: Agregace ekonomických činností neziskových organizací CZ NACE.

- S narůstajícím počtem obyvatel obce bude klesat poměr počtu neziskových organizací na obyvatele.

1.2 Řízené strukturované rozhovory s představiteli obcí a místního neziskového sektoru

Vedlejším cílem práce je zhodnocení spolupráce obcí a měst a neziskového sektoru ve vybraných obcích z pohledu zastupitelů obcí a měst a představitelů neziskového sektoru v Jihočeském kraji. Tato spolupráce a vzájemné vztahy jsou jedním z důležitých faktorů lokálního a regionálního rozvoje¹³. Sběr dat probíhal formou řízeného strukturovaného rozhovoru s respondentem¹⁴. Dotazován je vždy jeden ze zastupitelů obce a jeden z představitelů neziskového sektoru v obci – obce jsou vybrány podle jednotlivých velikostních kategorií¹⁵ použitých v předchozí analýze neziskového sektoru. Oběma typům respondentů jsou v rámci strukturovaného rozhovoru kladeny totožné či podobné otázky směřující na předpokládané styčné plochy, tak aby bylo možné tyto odpovědi porovnat. Totožnost respondentů a jména obcí nejsou v práci uváděna (jedna z podmínek uvedená většinou respondentů). Dotazníky¹⁶, které tvořily strukturu rozhovoru, byly zaměřeny na tyto okruhy:

- Existence spolupráce mezi obcí a místním neziskovým sektorem a hlavní důvody vedoucí ke spolupráci.
- Aktuální problémy obce / neziskové organizace – které problémy jsou řešeny v rámci spolupráce obce a neziskovým sektorem.
- Služby, které neziskové organizace v obci zajišťují a hodnocení jejich významu.
- Hodnocení vztahu zastupitelstva obce a místních neziskových organizací na základě stupnice. Jedná se o úroveň participace neziskového sektoru vyjádřenou pomocí modifikované verze participačního žebříku^{17,18}.
- Podpora místního neziskového sektoru ze strany obce, formy podpory a hodnocení její důležitosti.

¹³ VAJDOVÁ, Z., BERNARD, J., STACHOVÁ, J., ČERMÁK, D. Síť institucionálních aktérů rozvoje malého města. *Sociologický časopis/Czech Sociological Review*. 2010, roč. 46, č. 2, s. 282.

¹⁴ HENDL, J. *Kvalitativní výzkum. Základní metody a aplikace*. Praha, 2005, s. 173-174.

¹⁵ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Malý lexikon obcí České republiky – 2014: Velikostní skupiny obcí podle krajů, okresů - počet obyvatel*. [online] Praha : Český statistický úřad, 2016 [cit. 2016-01-04]. Dostupné z WWW: <<https://www.czso.cz/csu/czso/maly-lexikon-obci-ceske-republiky-2014-ngdc2kaznu1>>.

¹⁶ Příloha 4 Řízené strukturované rozhovory – dotazníky.

¹⁷ AGORA CENTRAL EUROPE. *Jak přizvat občany ke spolupráci*. Praha, 2006, s. 10-11.

¹⁸ Příloha 4 Řízené strukturované rozhovory – dotazníky.

- Funkce neziskového sektoru v obci z pohledu zastupitele/ hlavní funkce neziskové organizace a důvod jejího vzniku z pohledu neziskové organizace.
- Politické ambice členů místních neziskových organizací a zastoupení členů neziskových organizací v zastupitelstvech.

V případě odpovědí, jejichž charakter to umožňoval, byly údaje statisticky vyhodnoceny.

Byly stanoveny následující hypotézy:

- V obcích s větším počtem obyvatel bude častější spolupráce s neziskovými organizacemi na úrovni přesahující obecní měřítko.
- S klesajícím počtem obyvatel obce poroste zastoupení tradičních (starých) servisních neziskových organizací.
- S rostoucím počtem obyvatel obce poroste zastoupení nových servisních neziskových organizací.
- S klesajícím počtem obyvatel obce poroste význam podpory obce pro neziskový sektor.
- S klesajícím počtem obyvatel poroste úroveň participace neziskové organizace (bude dosahovat vyšších úrovní participačního žebříku).
- S rostoucím počtem obyvatel obce – města porostou politické ambice místních neziskových organizací.

Hypotézy týkající se starých (tradičních) a nových forem neziskových organizací navazují na Dílčí studii pro Koncepti politiky vlády vůči nestátním neziskovým organizacím do roku 2020 na téma: Občanská společnost a definice NNO, vývoj, stav a trendy¹⁹ a práci Country-specific situation of the nonprofit sector in the Czech Republic²⁰. Další hypotézy byly stanoveny autorem.

---

¹⁹ FRIČ, P. *Občanská společnost a definice NNO, vývoj, stav a trendy. Dílčí studie pro Koncepti politiky vlády vůči nestátním neziskovým organizacím do roku 2020*. Praha, 2015, s. 3.

²⁰ POSPÍŠIL, M., HYÁNEK, V. *Country-specific situation of the nonprofit sector in the Czech Republic*. Brno, 2009, s. 4-5.

2 Teoretické vymezení neziskového sektoru a souvisejících pojmů

Následující text si klade za cíl definovat, popsat a charakterizovat neziskový sektor, včetně množiny s ním souvisejících termínů, z různých úhlů pohledu týkajících se jeho významu, funkce a charakteristických znaků.

Obecně lze neziskový sektor vymezit jako prostor, kde převažuje poslání subjektu nad ekonomickým ziskem. Samotné poslání je skutečným důvodem existence subjektu a případný vzniklý zisk je opět investován do fungování a dalšího rozvoje neziskového subjektu.

Neziskový sektor je ve většině případů definován dvěma způsoby. První nahlíží na tento sektor jako na (pod)součást nějakého dalšího většího celku – nejčastěji národního hospodářství nebo společnosti. Druhý způsob definuje neziskový sektor prostřednictvím organizací/subjektů aktivních v tomto sektoru na základě jejich vnitřních charakteristik. Tyto dva nejčastější obecné způsoby vymezení neziskového sektoru se v literatuře i praxi objevují jednotlivě i ve vzájemné kombinaci.

2.1 Neziskový sektor jako součást státu, ekonomiky, společnosti a jako předmět výzkumu

Nejčastější definicí neziskového sektoru jako části většího celku je vymezení ve schématu trojúhelníku blahobytu/ welfare triangle podle Victora Pestoffa, které v našem prostředí s různými obměnami zmiňuje celá řada autorů např. Skovajsa²¹, Rektorčík²², Dohnalová^{23,24}, Rosenmayer²⁵. Toto schéma vymezuje pozici neziskového sektoru nejen ekonomicky ale i z pohledu společenských věd²⁶, v obecné poloze určuje vztahy mezi státem (veřejným sektorem), trhem (firmami, soukromým sektorem) a komunitou

---

²¹ SKOVAJSA, M., et al. *Občanský sektor: organizovaná občanská společnost v České republice*. Praha, 2010, s. 145.

²² REKTORČÍK, J. *Organizace neziskového sektoru – 3. vydání*. Praha, 2007, s. 16.

²³ DOHNALOVÁ, M. Sociální ekonomika - třetí sektor. In DOHNALOVÁ, M., et al. *Sociální ekonomika - vybrané otázky*. Praha, 2009, s. 12.

²⁴ DOHNALOVÁ, M. Občanský sektor. In ŠKARABELOVÁ, S. *Definice neziskového sektoru – Sborník příspěvků internetové konference*. Brno, 2005, s. 4.

²⁵ ROSENMYER, T. Soukromý neziskový sektor. In ŠKARABELOVÁ, S. *Definice neziskového sektoru – Sborník příspěvků internetové konference*. Brno, 2005, s. 33-34.

²⁶ BACHMANN, P. Současné trendy rozvoje českého neziskového sektoru. In *Mezinárodní vědecká konference Hradecké ekonomické dny 2012 Ekonomický rozvoj a management regionů Hradec Králové 31. ledna a 1. února 2012 - Sborník recenzovaných příspěvků - Díl I*. Hradec Králové, 2012, s. 20.

(občany, rodinou, občanskou společností) a v podstatě vymezuje prostor (soukromý neziskový sektor/ třetí sektor) pro realizaci tzv. aktivního občanství²⁷.

Obr. 1: Vymezení neziskového sektoru v národním hospodářství podle V. Pestoffa

Zdroj: REKTOŘÍK, J. *Organizace neziskového sektoru* – 3. vydání. Praha, 2007, s. 16.

Trojúhelník blahobytu v podstatě rozděluje společnost/ národní hospodářství podle tří podmínek na čtyři různé sektory:

Podmínky členění

1. Finance - sektor ziskový a neziskový
2. Vlastnictví - sektor soukromý a veřejný (stát, vláda)
3. Formalizace - sektor formální a neformální

²⁷ SKOVAJSA, M., et al. *Občanský sektor: organizovaná občanská společnost v České republice*. Praha, 2010, s. 145.

Výsledné sektory²⁸:

- Soukromý ziskový sektor, sektor trhu – je orientován na zisk, firmy – produkce zboží a služeb pro trh
- Neziskový sektor
  - Veřejný, státní sektor – v podstatě veřejná správa – sektor je spojený se státem, vládou a samosprávou, zajišťuje produkci veřejných statků
  - Soukromý, třetí sektor – nemá za cíl vládnout, ani generovat zisk, cílem je naplňování poslání
  - Sektor domácností, komunity, rodiny – neformální, neorganizované komunity, jednotlivci a rodiny
  -

Obr. 2: Členění národního hospodářství podle principu financování – pozice soukromého neziskového sektoru

Zdroj: STRECKOVÁ, Y. MALÝ, I., REKTOŘÍK, J., ŠELEŠOVSKÝ, J., HLAVÁČEK, A. *Veřejná ekonomie pro školu a praxi*. Praha, 1998, s. 8.

Na základě trojúhelníku blahobytu byla vytvořena většina obecných definic neziskového sektoru jako celku a vychází z něj i podstatná část terminologie neziskového sektoru – tyto definice jsou většinou negativní – zdůrazňují odlišnost neziskového sektoru vůči sektorům ostatním.

„Občanský sektor chápeme jako prostor mezi státem, státními institucemi, trhem, ziskovými soukromými společnostmi a jednotlivými občany nebo skupinami občanů, prostor mezi občanem nebo rodinou a společností“²⁹.

„Ekonomický pohled říká, že neziskový sektor je spolu se sektorem ziskovým (komerčním) součástí národního hospodářství a jako takový se dále dělí na podsektor veřejný, soukromý a sektor domácností“³⁰.

²⁸ REKTOŘÍK, J. *Organizace neziskového sektoru – 3. vydání*. Praha, 2007, s. 13 -14.

²⁹ DOHNALOVÁ, M. Občanský sektor. In ŠKARABELOVÁ, S. *Definice neziskového sektoru – Sborník příspěvků internetové konference*. Brno, 2005, s. 4.

³⁰ BAČUVČÍK, R. K terminologii neziskového sektoru In ŠKARABELOVÁ, S. *Definice neziskového sektoru – Sborník příspěvků internetové konference*. Brno, 2005, s. 39-40.

Podle Pestoffova rozdělení jsou neziskovými organizacemi všechny organizace, které neprodukují zisk – tzn. organizace veřejného i soukromého neziskového sektoru³¹. Na toto rozdělení se odkazuje tzv. širší a užší pojetí neziskového sektoru³². V širším pojetí jsou to všechny neziskové organizace (dle již zmiňovaného Pestoffova rozdělení – v českém prostředí státní (vládní) neziskové organizace a nestátní (nevládní) neziskové organizace³³), v užším pojetí se jedná o nestátní neziskové organizace, které jsou v ČR definovány svou právní formou^{34,35}.

2.2 Terminologie neziskového sektoru

Z hlediska terminologie má neziskový sektor řadu ekvivalentů, jako například třetí sektor, dobrovolnický sektor, sociální ekonomika (částečně), občanský sektor, neziskové organizace, organizace třetího sektoru viz Dohnalová et al.³⁶, Bačuvčík³⁷, Bachmann³⁸, Skovajsa³⁹ které jsou v některých případech užívány jako synonyma, v jiných případech je tendence tyto termíny oddělovat a definovat samostatně^{40,41}.

Neziskový sektor je prostor mezi státem a trhem, kde působí soukromé organizace, jejichž cílem není dosahování nebo přerozdělování zisku. Zisk je zpětně reinvestován do činnosti organizace⁴².

Pojem *třetí sektor* je dáván do souvislosti s rozdělením společnosti na sektor soukromý ziskový (tržní, komerční), neziskový veřejný (státní, vládní) sektor a třetí

---

³¹ ROSENMYER, T. Soukromý neziskový sektor. In ŠKARABELOVÁ, S. *Definice neziskového sektoru – Sborník příspěvků internetové konference*. Brno, 2005, s. 35.

³² HAKEN, R. Třetí sektor. In ŠKARABELOVÁ, S. *Definice neziskového sektoru – Sborník příspěvků internetové konference*. Brno, 2005, s. 10.

³³ ŠKARABELOVÁ, S. Vymezení pojmu nestátní nezisková organizace. In ŠKARABELOVÁ, S. *Definice neziskového sektoru – Sborník příspěvků internetové konference*. Brno, 2005, s. 27-28.

³⁴ ČESKO. Zákon č. 89 ze dne 3. února 2012 občanský zákoník. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2012, částka 33, s. 1049-1072.

³⁵ ČESKO. Zákon č. 3 ze dne 25. ledna 2002 o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech). In *Sbírka zákonů České republiky*. 2002, částka 2, s. 83-95.

³⁶ DOHNALOVÁ, M., et al. Úvod. In DOHNALOVÁ, M., et al. *Sociální ekonomika - vybrané otázky*. Praha, 2009, s. 7.

³⁷ BAČUVČÍK, R. K terminologii neziskového sektoru In ŠKARABELOVÁ, S. *Definice neziskového sektoru – Sborník příspěvků internetové konference*. Brno, 2005, s. 41.

³⁸ BACHMANN, P.. Současné trendy rozvoje českého neziskového sektoru. In *Mezinárodní vědecká konference Hradecké ekonomické dny 2012 Ekonomický rozvoj a management regionů Hradec Králové 31. ledna a 1. února 2012 - Sborník recenzovaných příspěvků - Díl I*. Hradec Králové, 2012, s. 20-21.

³⁹ SKOVAJSA, M., et al. *Občanský sektor: organizovaná občanská společnost v České republice*. Praha, 2010, s. 18.

⁴⁰ DOHNALOVÁ, M. Sociální ekonomika a občanský sektor. *AUSPICIA recenzovaný časopis pro otázky společenských věd*, 2005, roč. 2, č. 2, s. 28.

⁴¹ ROSENMYER, T. Soukromý neziskový sektor. In ŠKARABELOVÁ, S. *Definice neziskového sektoru – Sborník příspěvků internetové konference*. Brno, 2005, s. 36-37.

⁴² SKOVAJSA, M., et al. *Občanský sektor: organizovaná občanská společnost v České republice*. Praha, 2010, s. 32-33.

sektor, který není předmětem vládních politik ani předmětem trhu – tedy veřejný prostor oddělený od státu⁴³. Sektor je v tomto případě vymezován negativně jako to, co neobhospodařuje ani trh ani stát⁴⁴. V některých zemích (Francie) je pojem třetí sektor synonymem pro sociální ekonomiku⁴⁵.

Pojem *občanský sektor* svým charakterem odkazuje i na neformální formy občanské participace a tento termín svým záběrem zřejmě přesahuje původní čtyřsektorové schéma. „Termín občanský sektor je používán pro označení sféry formálního a organizovaného sdružování občanů mimo trh a stát. Občanský sektor ovšem nepokrývá celou sféru občanského jednání mimo rodinu, trh a stát, zahrnuje vedle formálních občanských organizací také nejrůznější neformální občanské aktivity, hnutí a shromáždění“⁴⁶.

Pojem *dobrovolný či dobrovolnický sektor a nezávislý sektor* je využíván spíše v zahraničí^{47,48}.

Sociální ekonomiku tvoří organizace občanského sektoru, které plní sociální cíl. Sociální ekonomika v sobě spojuje prvky typicky neziskové s prvky podnikání. Proto v případě sociální ekonomiky lze hovořit o různé míře jejího překrývání s občanským sektorem⁴⁹.

Trojúhelníkové schéma se promítá také do chápání úlohy neziskového sektoru z pohledu vědních disciplín, které se neziskovým sektorem nejčastěji zabývají, z pohledu ekonomů je jeho existence reakcí na selhání soukromého sektoru (především při poskytování sociálních služeb), z pohledu politologie je tento sektor nositelem politické vůle a nástrojem participace občanů, z pohledu sociologie, kulturní a sociální antropologie je to významný prvek budování komunity a indikátor společenských změn^{50,51}.

---

⁴³ DOHNALOVÁ, M. Sociální ekonomika a občanský sektor. *AUSPICIA recenzovaný časopis pro otázky společenských věd*, 2005, roč. 2, č. 2, s. 28.

⁴⁴ BAČUVČÍK, R. K terminologii neziskového sektoru In ŠKARABELOVÁ, S. *Definice neziskového sektoru – Sborník příspěvků internetové konference*. Brno, 2005, s. 39-40.

⁴⁵ ŠLOUFOVÁ, R. Vymezení sociální ekonomiky v zahraničí. In DOHNALOVÁ, M., et al. *Sociální ekonomika - vybrané otázky*. Praha, 2009, s. 19.

⁴⁶ SKOVAJSA, M., et al. *Občanský sektor: organizovaná občanská společnost v České republice*. Praha, 2010, s. 18-19.

⁴⁷ ROSENMAYER, T. Soukromý neziskový sektor. In ŠKARABELOVÁ, S. *Definice neziskového sektoru – Sborník příspěvků internetové konference*. Brno, 2005, s. 37.

⁴⁸ SKOVAJSA, M., et al. *Občanský sektor: organizovaná občanská společnost v České republice*. Praha, 2010, s. 33-34.

⁴⁹ DOHNALOVÁ, M. Sociální ekonomika v ČR. In DOHNALOVÁ, M., et al. *Sociální ekonomika - vybrané otázky*. Praha, 2009, s. 41.

⁵⁰ DOHNALOVÁ, M. Občanský sektor. In ŠKARABELOVÁ, S. *Definice neziskového sektoru – Sborník příspěvků internetové konference*. Brno, 2005, s. 6.

⁵¹ POSPÍŠIL, M., NEUMAYR, M., ŠKARABELOVÁ, S., MALÝ, I., MEYER, M., SCHNEIDER, U. *Neziskové organizace a jejich funkce v demokratické společnosti*. Brno, 2009, s. 9-10.

2.3 Vymezení neziskového sektoru na základě vlastností jeho subjektů – neziskových organizací.

Charakteristiky neziskových organizací

Základní mezinárodně uznávanou charakteristiku neziskových organizací popsali Salamon a Anheier. Tuto charakteristiku tvoří pět znaků a je opakovaně uváděna a citována celou řadou autorů - patří mezi ně například Skovajsa⁵², Škarabelová⁵³, Prouzová⁵⁴, Dohnalová⁵⁵. Charakteristika neziskových organizací byla zpracována na popud zřejmě nejprestižnější mezinárodní instituce zabývající se neziskovým sektorem - John Hopkins University a je neoficiálně respektována i Radou vlády pro nestátní neziskové organizace⁵⁶.

Charakteristiky neziskových organizací:

- *Institucionalizované* – mají stálou organizační strukturu a mohou být i formálně zřízeny a registrovány, mají trvalý charakter - lze je odlišit od neformálních projevů občanské společnosti.
- *Soukromé* – jsou oddělené od státu (státní správy) a nejsou jím řízeny, ale mohou být státem financovány a mohou v nich pracovat státní úředníci. Výraz soukromý je v tomto případě synonymem pro nestátní.
- *Neziskové* – důvodem existence organizace je její poslání, případný zisk není přerozdělován mezi členy organizace, ale je použit pro naplňování poslání organizace
- *Samosprávné* – organizace má vlastní postupy a vnitřní organizaci, které umožňují kontrolu (sebeřízení) vlastních činností, organizace není řízena a kontrolována zvenčí
- *Dobrovolné* – povaha členství v organizaci nebo spolupráce s ní je dobrovolná (nepovinná). Organizace může využívat pomoci a práce dobrovolníků, může

---

⁵² SKOVAJSA, M., et al. *Občanský sektor: organizovaná občanská společnost v České republice*. Praha, 2010, s. 38-39.

⁵³ ŠKARABELOVÁ, S. Vymezení pojmu nestátní nezisková organizace. In ŠKARABELOVÁ, S. *Definice neziskového sektoru – Sborník příspěvků internetové konference*. Brno, 2005, s. 24.

⁵⁴ PROUZOVÁ, Z.: *Data a fakta o neziskovém sektoru v ČR. Studie pro Konceptci vlády vůči NNO do roku 2020 (verze k 1. 3. 2015)*, Brno, 2015, s. 3.

⁵⁵ DOHNALOVÁ, M. Občanský sektor In ŠKARABELOVÁ, S. *Definice neziskového sektoru – Sborník příspěvků internetové konference*. Brno, 2005, s. 4.

⁵⁶ MÜLLER, J. Neziskový sektor sledovaný Radou vlády pro nestátní neziskové organizace. In ŠKARABELOVÁ, S. *Definice neziskového sektoru – Sborník příspěvků internetové konference*. Brno, 2005, s. 45.

jimi být finančně podporována, dobrovolníci mohou být i v řízení organizace^{57,58}.

Funkce neziskových organizací

Neziskový sektor zastává v současné době celou řadu funkcí, jejich výčet, důležitost a klasifikace se často velmi liší. Rektořík⁵⁹ rozlišuje funkce primární, které se odvíjí od samotného poslání organizace a funkce sekundární, které jsou ve všech neziskových organizacích podobné (funkce personální, provozní, správní, funkce komplexního hospodaření). Popis primárních funkcí neziskových organizací použitý v této práci vychází z prací Skovajsy⁶⁰ a Pošpíšila et al.⁶¹.

- *Servisní funkce* - neziskové organizace poskytují (veřejné) služby a statky, které není schopen zabezpečit trh ani stát, nebo je není schopen zabezpečit v odpovídající kvalitě. Tyto statky a služby mají být dostupné všem.
- *Advokační funkce (prosazování zájmů)* – prosazování a hájení soukromých i veřejných zájmů. Nezisková organizace zde slouží jako prostředník mezi občany a politikou (politickou reprezentací).
- *Expresivní funkce – funkce strážce hodnot – reprezentační funkce* – prostředek k vyjádření a rozvoji hodnot, názorů a zájmů nebo postojů a tradic politických, (sub)kulturních - skupin i jednotlivců.
- *Charitativní funkce* – přerozdělování pomoci od bohatších směrem k chudším, od šťastnějších k potřebným.
- *Filantropická funkce* – rozvoj neziskových institucí, jejich založení a provoz, v podstatě nadační činnost, podpora veřejně prospěšných cílů.
- *Inovační funkce* – neziskové organizace se snaží přitáhnout pozornost k novým nebo zanedbávaným oblastem a problémům, jejich know – how potom může převzít soukromý sektor.
- *Budování komunity (sociálního kapitálu)* – tato funkce se týká navazování kontaktů, sjednocování, sdílení hodnot, budování sítí mezi jednotlivci i organizacemi, integrace do společnosti.

---

⁵⁷ ŠKARABELOVÁ, S., HYÁNEK, V., REKTOŘÍK, J. *Když se řekne nezisková organizace*. – 1. vydání. Brno, 2002, s. 7.

⁵⁸ SKOVAJSA, M., et al. *Občanský sektor: organizovaná občanská společnost v České republice*. Praha, 2010, s. 38-39.

⁵⁹ REKTOŘÍK, J. *Organizace neziskového sektoru* – 3. vydání. Praha, 2007, s. 37.

⁶⁰ SKOVAJSA, M., et al. *Občanský sektor: organizovaná občanská společnost v České republice*. Praha, 2010, s. 42-43.

⁶¹ POSPÍŠIL, M., NEUMAYR, M., ŠKARABELOVÁ, S., MALÝ, I., MEYER, M., SCHNEIDER, U. *Neziskové organizace a jejich funkce v demokratické společnosti*. Brno, 2009, s. 5-9.

- *Podpora společenských změn* – neziskové organizace jsou do určité míry schopné ovlivňovat názory a chování jednotlivců, politiky státu, legislativu nebo chování firem či obsazování veřejných institucí
- *Podpora pluralismu* – podpora různorodých cílů, hodnot, znevýhodněných skupin, právního a demokratického politického prostředí.

Důležitost funkcí neziskových organizací

Komparace funkcí neziskových organizací v práci Pospíšila et al.⁶² srovnávala výskyt těchto funkcí v odborné literatuře podle jednotlivých autorů. Funkce jsou seřazeny sestupně od nejčastěji se vyskytujících po nejméně časté:

1. Poskytování služeb/ servisní funkce
2. Expresivní funkce, funkce strážce hodnot, reprezentační funkce
3. Zlepšovací a advokační funkce
4.
  - a. Inovační funkce, vizionářská role, role průkopníka
  - b. Budování komunity (a demokratizace)/pospolitost/ budování sociálního kapitálu
5.
  - a. Filantropická
  - b. Charitativní
6. Sociální podnikání

Důležitost jednotlivých funkcí neziskového sektoru byla zkoumána srovnávacím projektem Comparative Nonprofit Sector Project Johns Hopkins University, obecně byly jako nejvýznamnější vyhodnoceny funkce servisní, expresivní, advokační a budování komunity.

---

⁶² POSPÍŠIL, M., NEUMAYR, M., ŠKARABELOVÁ, S., MALÝ, I., MEYER, M., SCHNEIDER, U. *Neziskové organizace a jejich funkce v demokratické společnosti*. Brno, 2009, s. 4-5.

Neziskové organizace podle globálního charakteru poslání

Podle globálního charakteru poslání^{63,64} lze neziskové organizace rozdělit na:

- *Organizace veřejně (obecně) prospěšné/ Public Benefit Organizations*, které byly založeny za účelem produkce veřejných a smíšených statků, které jsou určeny pro potřeby veřejnosti.
- *Organizace vzájemně prospěšné/ Mutual Benefit Organizations*, jejichž účelem je vzájemná podpora skupin občanů sledujících společný zájem. Tento společný zájem nesmí být v rozporu se zájmy ostatních občanů.

Neziskové organizace podle předmětu ekonomické činnosti

Neziskové organizace se dělí také podle povahy zaměření své činnosti, k tomuto rozdělení slouží různé typy klasifikací. Patří mezi ně specializované Mezinárodní klasifikace neziskových organizací / International Classification of Non-profit Organizations – ICNPO a Systém klasifikace netržních činností OSN – COPNI – v českém prostředí Klasifikace služeb neziskových institucí sloužících domácnostem podle účelu (CZ-COPNI). Předmět činnosti neziskové organizace je možné popsat také „běžnou“ Odvětvovou klasifikací ekonomických činností – OKEČ, což je členění ekonomických činností stanovené Českým statistickým úřadem, které bylo od 1. 4. 2009 v rámci harmonizace legislativy ČR a EU nahrazeno klasifikací CZ - NACE. NACE (z francouzského Nomenclature générale des Activités économiques dans les Communautés Européennes) přiděluje každé statistické jednotce, která vykonává nějakou ekonomickou činnost kód NACE. Vzájemnou kompatibilitu klasifikací předmětu činnosti neziskových organizací (ICNPO, COPNI a OKEČ) porovnává v české odborné literatuře Škarabelová^{65,66}. V Registru ekonomických subjektů (RES), který je v této práci základním materiálem pro analýzu neziskového sektoru v Jihočeském kraji je používána klasifikace CZ – NACE.

---

⁶³ ŠKARABELOVÁ, S., HYÁNEK, V., REKTOŘÍK, J. *Když se řekne nezisková organizace.* – 1. vydání. Brno, 2002, s. 8-9.

⁶⁴ ŠKARABELOVÁ, S. Vymezení pojmu nestátní nezisková organizace. In ŠKARABELOVÁ, S. *Definice neziskového sektoru – Sborník příspěvků internetové konference.* Brno, 2005, s. 26.

⁶⁵ ŠKARABELOVÁ, S., HYÁNEK, V., REKTOŘÍK, J. *Když se řekne nezisková organizace.* – 1. vydání. Brno, 2002, s. 9-10.

⁶⁶ ŠKARABELOVÁ, S. Vymezení pojmu nestátní nezisková organizace. In ŠKARABELOVÁ, S. *Definice neziskového sektoru – Sborník příspěvků internetové konference.* Brno, 2005, s. 27.

3 Charakteristika neziskového sektoru ČR

3.1 Neziskové organizace podle Rady vlády pro nestátní neziskové organizace

Rada vlády pro nestátní neziskové organizace (RVNNO) je stálým poradním, iniciativním a koordinačním orgánem vlády ČR. Projednává a předkládá vládě materiály týkající se nestátních neziskových organizací k vytvoření vhodného prostředí pro jejich činnost⁶⁷.

Rada vlády pro nestátní neziskové organizace rozlišuje dva typy neziskových organizací⁶⁸.

- *Vládní (státní, veřejné) neziskové organizace* – jedná se organizace, které zajišťují realizaci výkonu státní správy na úrovni ústřední (státní), regionální (krajské) či místní (obecní). Většinou jde o příspěvkové organizace zřizované organizačními složkami státu nebo územními samosprávnými celky.
- *Nestátní (nevládní, soukromé, občanské) neziskové organizace* – vznikají podle potřeby jako produkt sebeřízení společnosti, jedná se tzv. bottom – up přístup. V České republice jsou charakterizovány svou právní formou.

3.2 Právní vymezení neziskových organizací

Vládní neziskové organizace

Jde zpravidla o příspěvkové organizace, jejichž zřizovatelem jsou organizační složky státu nebo územně správním celky podle § 84 z. č. 128/2000 o obcích⁶⁹ a § 35 z. č. 129/2000 o krajích⁷⁰, pokud jde o činnosti v jejich kompetenci vyžadující samostatnou právní subjektivitu, kterou organizační složka nemá. Zřizovatel většinou poskytuje organizaci prostředky na provoz, provádí kontrolu, jmenuje a odvolává vedení.

Příkladem těchto organizací jsou školy, domovy důchodců, muzea, Česká televize, Český rozhlas apod.

---

⁶⁷ VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. *Rada vlády pro nestátní neziskové organizace*. [online] Praha : Vláda ČR, 2016 [cit. 2016-01-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.vlada.cz/cz/ppov/rnno/zakladni-informace-767/>>.

⁶⁸ ŠKARABELOVÁ, S. Vymezení pojmu nestátní nezisková organizace. In ŠKARABELOVÁ, S. *Definice neziskového sektoru – Sborník příspěvků internetové konference*. Brno, 2005, s. 27.

⁶⁹ ČESKO. Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecní zřízení). In *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 38, s. 1750.

⁷⁰ ČESKO. Zákon č. 129 ze dne 12. dubna 2000 o krajích (krajské zřízení). In *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 38, s. 1771-1772.

Nestátní (nevládní) neziskové organizace

Nestátní neziskové organizace jsou definovány svou právní normou – toto vymezení je v evropském prostoru spíše výjimkou, mimo ČR se využívá jen v Bulharsku, v ostatních zemích EU je neziskový sektor definován statusem veřejné prospěšnosti⁷¹. Situace v ČR je navíc specifická tím, že od 1. 1. 2014 byl přijat nový občanský zákoník z. č. 89/2012 Sb.⁷² a zákon o obchodních korporacích z. č. 90/2012 Sb.⁷³, které v některých případech stanovují nové a mění nebo ruší staré právní formy nestátních neziskových organizací. Z tohoto důvodů jsou ve výčtu právních forem uváděny i některé „staré“ právní formy neziskových organizací a možnosti a případně lhůty pro jejich transformaci.

V České republice jsou následující právní formy nestátních neziskových organizací:

Spolek

Spolky⁷⁴ jako „nástupnická“ právní forma občanských sdružení⁷⁵ jsou nejrozšířenější formou nestátních neziskových organizací, širě jejich aktivit tomu odpovídá. Podle § 217 z. č. 89/2012 Sb. (nového občanského zákoníku) je hlavní činností spolku sloužit k naplňování a ochraně zájmů, ke kterým byl založen. Vedle této činnosti může vyvíjet vedlejší podnikatelskou nebo jinou výdělečnou činnost, ale zisk z této činnosti musí jít opět na spolkovou činnost.

Neziskové organizace této právní formy vznikly buď nově po 1. 1. 2014 spolu s účinností nového občanského zákoníku nebo na základě transformace z občanských sdružení, která byla založena do 31. 12. 2013. Občanská sdružení mají povinnost do dvou let od účinnosti nového občanského zákoníku – tj. do 1. 1. 2016 – přizpůsobit svůj název požadavkům tohoto zákona a změnit v názvu občanské sdružení na zapsaný spolek. Do tří let od účinnosti z. č. 89/2012 Sb. – tj. do 1. 1. 2017 – musí přizpůsobit

---

⁷¹ ASOCIACE VEŘEJNĚ PROSPĚŠNÝCH ORGANIZACÍ ČR (AVPO ČR). *Co je veřejná prospěšnost* [online] Praha : AVPO ČR, 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.avpo.cz/2014/co-je-verejna-prospesnost/>>.

⁷² ČESKO. Zákon č. 89 ze dne 3. února 2012 občanský zákoník. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2012, částka 33, s. 1026-1365.

⁷³ ČESKO. Zákon č. 90 ze dne 25. ledna 2012 o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). In *Sbírka zákonů České republiky*. 2012, částka 34, s. 1370-1482.

⁷⁴ ČESKO. Zákon č. 89 ze dne 3. února 2012 občanský zákoník. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2012, částka 33, s. 1049 - 1059.

⁷⁵ ČSFR. Zákon č. 83 ze dne 27. března 1990 o sdružování občanů. In *Sbírka zákonů Československé federativní republiky*. 1990, částka 19, s. 366–369.

stanovy požadavkům nového občanského zákoníku a doručit je rejstříkovému soudu. Další možnost je transformace občanského sdružení (do 31. 12. 2015) na ústav či sociální družstvo. Jedním z důvodů tzv. přeregistrace občanských sdružení na spolky, je existence mnoha nefunkčních subjektů většinou právní formy bývalých občanských sdružení (dnes spolků), předpokládá se, že přeregistrováním vypadnou z evidence právě tyto nefunkční subjekty.

Obecně prospěšná společnost

Existující organizace této právní formy si může zachovat svou současnou právní formu, bude fungovat na základě již zrušeného zákona, s cílem poskytovat veřejnosti obecně prospěšné služby za předem stanovených a pro všechny uživatele stejných podmínek. Hospodářský výsledek (zisk) nesmí být použit ve prospěch zakladatelů, členů jejích orgánů nebo zaměstnanců a musí být použit na poskytování obecně prospěšných služeb, pro které byla obecně prospěšná společnost založena⁷⁶. Zároveň s novou legislativní úpravou už nesmí vznikat nové obecně prospěšné společnosti. Obecně prospěšná společnost může být transformována do „nové“ právní formy ústavu, nadace nebo nadačního fondu.

Ústav

Ústav⁷⁷ je právní osoba ustavená za účelem provozování činnosti užitečné společensky nebo hospodářsky s využitím své osobní a majetkové složky. Tato činnost musí být každému rovnocenně dostupná za předem stanovených podmínek. Pokud provozuje ústav vedlejší činnost, nesmí to mít vliv na účel provozování. Vzniklý zisk může být použit k činnosti, kvůli které byl založen nebo k vlastní správě. Ústav není členská organizace jako spolek a funguje spíše na zaměstnaneckém principu⁷⁸.

Fundace

Fundace⁷⁹ jsou podle nového občanského zákoníku jakýmsi zastřešovacím pojmem pro nadace a nadační fondy, které fungovaly podle již zrušeného zákona z. č.

---

⁷⁶ ČESKO. Zákon č. 248 ze dne 28. září 1995 o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1995, částka 65, s. 3554-3559.

⁷⁷ ČESKO. Zákon č. 89 ze dne 3. února 2012 občanský zákoník. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2012, částka 33, s. 1070-1072.

⁷⁸ NEZISKOVKY.CZ. *O neziskových organizacích*. [online] Praha : Neziskovky.cz, 2015 [cit. 2015-12-28]. Dostupné z WWW: <http://www.neziskovky.cz/clanky/511_538_540/fakta_neziskovky-v_co-to-je-neziskovy-sektor/>

⁷⁹ ČESKO. Zákon č. 89 ze dne 3. února 2012 občanský zákoník. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2012, částka 33, s. 1059 – 1070.

227/1997 Sb.⁸⁰. Fundace je právnická osoba vytvořená majetkem vyčleněným k určitému účelu. Její činnost se váže na účel, k němuž byla zřízena. Nadace podle nové právní normy mohou být založeny za účelem veřejně prospěšným nebo dobročinným, nesmí být založeny za účelem podpory politické strany nebo hnutí. Nadace může podnikat, ale její zisky slouží k podpoře účelu, ke kterému byla založena. Nadační fond je založen k účelu užitečnému společensky nebo hospodářsky a jednou z podmínek založení je vymezení účelu, pro který se nadační fond zakládá.

Sociální družstvo

Sociální družstvo⁸¹ je zaměřeno na obecně prospěšnou činnost podporující sociální soudržnost za účelem pracovní a sociální integrace znevýhodněných osob do společnosti. Jedná se o činnosti spojené s poskytováním sociálních služeb a zdravotní péče, vzdělávání, bydlení a vytváření pracovních příležitostí. Pokud jde o případný zisk, pokud je to uvedeno ve stanovách, může být rozdělena mezi členy družstva nejvýše třetina disponibilního zisku, ale až v případě, že byl doplněn rezervní fond a ostatní zřízené fondy tvořené ze zisku.

Evidované právnické osoby (církevní neziskové organizace)

Tato právní forma neziskových organizací se řídí podle „starého“ zákona č. 3/2002 Sb., o církvích a náboženských společnostech⁸².

3.3 Právní formy neziskových organizací podle Registru ekonomických subjektů

Registr ekonomických subjektů je databází umožňující vyhledávání ekonomických subjektů podle zadaných parametrů. Tato databáze (veřejný seznam), je vedena podle §20 zákona č. 89/1995 Sb.⁸³, o státní statistické službě. Za ekonomický subjekt je považována fyzická či právnická osoba s postavením podnikatele nebo organizační složka státu, která je účetní jednotkou.

---

⁸⁰ ČESKO. Zákon č. 227 ze dne 3. září 1997 o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů (zákon o nadacích a nadačních fondech). In *Sbírka zákonů České republiky*. 1997, částka 80, s. 4730–4737.

⁸¹ ČESKO. Zákon č. 90 ze dne 25. ledna 2012 o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). In *Sbírka zákonů České republiky*. 2012, částka 34, s. 1478-1479.

⁸² ČESKO. Zákon č. 3 ze dne 25. ledna 2002 o svobodě náboženského vyznání a postavení církvi a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech). In *Sbírka zákonů České republiky*. 2002, částka 2, s. 83-95.

⁸³ ČESKO. Zákon č. 89 ze dne 20. dubna 1995 o státní statistické službě. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1995, částka 19, s. 998.

Jako výchozí materiál pro popis neziskového sektoru Jihočeského kraje, který je hlavním cílem této práce, byl použit výtah z Registru ekonomických subjektů (viz Příloha 1⁸⁴). Registr ekonomických subjektů má vlastní právní formy neziskových organizací. Podle vyjádření Českého statistického úřadu ze dne 15. 7. 2015 je neziskovou organizací každá jednotka, která splňuje všech pět podmínek podle Salamona a Anheiera (viz Příloha 2⁸⁵).

3.4 Vztahy mezi státem a neziskovým sektorem

Vztahy mezi státem a neziskovým sektorem mohou být kooperativní (partnerské) nebo konfliktní. Existují tři modely partnerských vztahů mezi neziskovým sektorem a státem, které vychází z tzv. interdependence theory. Jedná se o německý korporativní model, americký model zájmových skupin a model střední cesty. Předpokladem zmiňovaných modelů je, že vzájemná spolupráce státu a neziskového sektoru je efektivnější než konflikt mezi nimi.

V České republice se uplatňuje „model střední cesty“, ve kterém neexistuje jednotný kooperační orgán reprezentující neziskový sektor, se kterým by vláda projednávala své kroky týkající se neziskového sektoru a veřejných politik, ale je zde snaha vztahy mezi státem (vládou) a neziskovým sektorem nějakým způsobem ošetřit. Státní instituce, které mají na starosti finanční programy, ze kterých mohou čerpat neziskové organizace, musí jasně stanovovat cíle a požadavky směrem k neziskovým organizacím.

„Korporativní (německý) model“ předpokládá existenci kooperačního orgánu organizací neziskového sektoru, se kterým má vláda povinnost projednávat legislativní otázky v hlavních společenských oblastech, je tak zajištěno zastoupení neziskového sektoru při rozhodování o veřejných politikách.

„Americký model zájmových skupin“ nepředpokládá žádné formální cesty, kterými by mohly neziskové organizace ovlivňovat veřejné politiky, ani možnost zformování orgánu reprezentujícího neziskový sektor. Neziskové organizace mohou ovlivňovat legislativní proces pouze v jednotlivých konkrétních případech⁸⁶.

Stálým poradním, iniciačním a koordinačním orgánem vlády ČR pro nestátní neziskové organizace je Rada vlády pro nestátní neziskové organizace (RVNNO). RVNNO zaměřuje svou činnost na:

---

⁸⁴ Příloha 1 Dohoda o předání statistických informací pro vlastní potřebu uživatele.

⁸⁵ Příloha 2 RES - právní formy neziskových organizací.

⁸⁶ ŠKARABELOVÁ, S., HYÁNEK, V., REKTOŘÍK, J. *Když se řekne nezisková organizace*. – 1. vydání. Brno, 2002, s. 60-61.

- koncepční a realizační podklady pro rozhodnutí vlády, týkající se podpory NNO, legislativní a politická opatření, která se týkají podmínek jejich činnosti,
- právní předpisy, upravující postavení a činnost NNO, návrhy právních úprav, které mají vztah k NNO,
- spolupráci mezi ministerstvy, jinými správními úřady a orgány územní samosprávy v oblasti podpory NNO, včetně dotační politiky z veřejných rozpočtů,
- informace o postavení NNO v rámci Evropské unie, o zapojení ČR do EU s ohledem na NNO a o finančních zdrojích s tím souvisejících
- spolupráci s ministerstvy a jinými správními úřady, odpovědnými za spravování finančních zdrojů EU v ČR, pokud se jejich využívání k NNO vztahuje,
- dostupnost a zveřejňování informací o NNO a o opatřeních státní politiky, která se NNO týkají, informace o dotacích z veřejných rozpočtů pro NNO a o procesu jejich uvolňování a využívání (ve spolupráci s ministerstvy, jinými správními úřady, NNO a dalšími orgány a institucemi),
- opatření ministerstev a jiných správních úřadů, která mají vztah k NNO, zejména na procesu standardizace činností, přidělování akreditací a kategorizaci typů NNO,
- využívání finančních prostředků kategorie Nadační investiční fond, které byly rozděleny do nadačního jmění vybraných nadací, a o rozdělování jejich výnosů (spolu s Ministerstvem financí ČR)⁸⁷.

3.5 Specifika neziskového sektoru ČR

České neziskové organizace mají svá specifika, která jsou dána zejména historickým vývojem, tato specifika významně ovlivňují podobu neziskového sektoru v ČR⁸⁸.

- *Tradice národního obrození* – jako argument pro obhajobu dobrovolné a nezištné práce pro společnou věc.
- *Tradice první Československé republiky* – toto období bylo považováno za „zlatý věk“ občanské společnosti a modelu vztahu státu k neziskovému sektoru. Některé z neziskových organizací z tohoto období byly po roce 1989 obnoveny.

⁸⁷ VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. *Rada vlády pro nestátní neziskové organizace*. [online] Praha : Vláda ČR, 2016 [cit. 2016-01-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.vlada.cz/cz/ppov/rnno/zakladni-informace-767/>>.

⁸⁸ POSPÍŠIL, M., HYÁNEK, V. *Country-specific situation of the nonprofit sector in the Czech Republic*. Brno, 2009, s. 4-5.

- *Nedůvěra* – jako dědictví totality, nevíra v možnost skutečného ovlivňování věcí veřejných, v užitečnost a smysl zapojování veřejnosti
- *Klientelismus* – opět dědictví komunistického režimu, protekce a neformální sítě vzájemných (proti)služeb, které přežily do současné doby, v podstatě tvoří „stínový veřejný sektor“.
- *Rozdělení na staré a nové neziskové organizace* – pro tzv. staré organizace pocházející z doby před rokem 1989 jsou typická zaměření jako je rekreace, sport, volný čas. Nové organizace vzniklé po roce 1989 jsou zaměřeny na témata, jako jsou například lidská práva, životní prostředí a sociální služby. Staré organizace mají lepší postavení na všech úrovních veřejné správy i v přístupu k veřejným financím, což je samozřejmě negativně vnímáno novými neziskovými organizacemi.
- *Postavení církví* – v ČR jako zemi s velkým počtem ateistů je vliv a pozice církví, které jsou jinde nositelem především charitativních a sociálních funkcí stále předmětem společenských debat. Církev zůstávají do značné míry odděleny od ostatních neziskových organizací.
- *Paternalistický stát* – v období komunismu státní monopol zajišťoval veškeré vzdělávací, kulturní, sociální, zdravotnické a další služby. Po roce 1989 stát tento monopol sice postupně ztrácí, ale stále má dominantní roli. Významná skupina občanů od státu očekává, že bude stále plnit roli zabezpečovatele těchto služeb.

Staré (tradiční) a nové neziskové organizace

Podle zaměření lze neziskové organizace v ČR dělit na tzv. staré (tradiční) a nové neziskové organizace. Staré neziskové organizace mají svůj původ před rokem 1989 a jsou zaměřeny na rekreaci, sport a volný čas. Nové organizace vzniklé po roce 1989 jsou zaměřeny na témata, jako jsou například lidská práva, životní prostředí a sociální služby⁸⁹. Další práce nazývá takto chápané staré organizace „tradičními“ neziskovými organizacemi a dělí je dále na tradiční servisní neziskové organizace (např. sportovní sdružení a spolky, rekreace a zájmové spolky) a tradiční advokační neziskové organizace (např. odbory, zaměstnanecké svazy, profesní komory). Podobně lze tzv. nové neziskové organizace rozdělit na nové servisní neziskové organizace (např. sociální a zdravotní péče, charita, humanitární pomoc) a nové advokační neziskové

---

⁸⁹ POSPÍŠIL, M., HYÁNEK, V. *Country-specific situation of the nonprofit sector in the Czech Republic*. Brno, 2009, s. 4-5.

organizace (např. ochrana životního prostředí, práv zvířat, lidských a spotřebitelských práv)⁹⁰.

3.6 Financování neziskových organizací

Nestátní neziskové organizace (NNO) jsou v ČR financovány z větší části z veřejných prostředků, veřejných výdajových programů, popřípadě z členských příspěvků nebo, například v případech neziskových organizací působících v sociální ekonomice, plnících převážně servisní funkci, také z plateb za poskytované služby. Prostřednictvím finanční pomoci může státní správa a samospráva stimulovat aktivity a rozvoj neziskových organizací ve smyslu, který považuje za žádoucí. Ze strany státu je to „vládou centrálně koordinovaná politika zaměřená na podporu NNO v předem stanovených oblastech za předem stanovených podmínek“⁹¹. Od roku 2001 se spolu se z. č. 129/2000 Sb. o krajském zřízení vytvořily podmínky i pro decentralizaci dotační politiky⁹². V některých případech, zvláště u menších spolků (dříve občanských sdružení), které neplní servisní funkce, může nezisková organizace plnit své poslání i bez finanční podpory. Monitoring veřejných dotačních prostředků pro NNO funguje od roku 1998⁹³, v případě státních (příspěvkových) organizací tato kontrola chybí⁹⁴, dostupná data o financování neziskových organizací týkající téměř vždy NNO.

Náklady státních (vládních) neziskových organizací (většinou příspěvkových organizací) jsou alespoň zčásti pokryty z prostředků zřizovatele. Podle Škarabelové⁹⁵ mají v tomto ohledu příspěvkové organizace nespornou výhodu, protože se mohou stejně jako nestátní neziskové organizace ucházet o dotace z veřejných zdrojů, ale nemusí financovat provoz zabezpečovaný ze strany zřizovatele. Zřizovatelé mají navíc tendenci upřednostňovat „své“ vlastní organizace na úkor často efektivnějších nestátních neziskových organizací. K narovnání podmínek mezi oběma typy neziskových organizací je navrhován monitoring efektivity využití veřejných dotačních prostředků podobně jako u NNO, ustanovení standardů poskytovaných služeb a přijetí

---

⁹⁰ FRIČ, P. *Občanská společnost a definice NNO, vývoj, stav a trendy. Dílčí studie pro Koncepti politiky vlády vůči nestátním neziskovým organizacím do roku 2020*. Praha, 2015, s. 3.

⁹¹ HYÁNEK, V., PROUZOVÁ, Z., ŠKARABELOVÁ, S.. *Neziskové organizace ve veřejných službách*. 1. vyd. Brno : Masarykova univerzita, 2007, s. 239.

⁹² HYÁNEK, V., PROUZOVÁ, Z., ŠKARABELOVÁ, S.. *Neziskové organizace ve veřejných službách*. 1. vyd. Brno : Masarykova univerzita, 2007, s. 244.

⁹³ ŠKARABELOVÁ, S. *Příspěvkové organizace jako konkurent nestátním neziskovým organizacím - podklad pro koncepci politiky státu vůči NNO do roku 2020*. Brno, 2014, s. 26.

⁹⁴ ŠKARABELOVÁ, S. *Příspěvkové organizace jako konkurent nestátním neziskovým organizacím - podklad pro koncepci politiky státu vůči NNO do roku 2020*. Brno, 2014, s. 6-7.

⁹⁵ ŠKARABELOVÁ, S. *Příspěvkové organizace jako konkurent nestátním neziskovým organizacím - podklad pro koncepci politiky státu vůči NNO do roku 2020*. Brno, 2014, s. 6-7.

zákona o veřejné prospěšnosti. Zároveň by mělo být posíleno vnímání NNO jako významného poskytovatele veřejných služeb.

Nejčastějším zdrojem financování NNO byl v letech 2009-2013 státní rozpočet, následovaly rozpočty obcí, rozpočty krajů a nakonec prostředky ze státních fondů. K významnějším změnám za toto období dochází v případě nárůstu prostředků poskytovaných ze státních fondů. Nejvyšší objem dotací v roce 2013 - 40,6% byl poskytnut v oblasti tělovýchovy, druhý nejvýznamnější podíl dotace měla oblast sociální věci a politika zaměstnanosti (27,1%), třetí nejvýznamnější dotovanou oblastí byla kultura a ochrana památek (10,6%) následovaly oblasti zájmová činnost a rekreace (3,8 %) a bydlení, komunální služby a územní rozvoj (3,2%). Podíly zbylých podporovaných odvětví nepřekročily 3%⁹⁶.

Financování ze státního rozpočtu převažuje v oblastech „Právní ochrana“, „Výzkum a vývoj“, „Zahraniční pomoc a mezinárodní spolupráce“, „Sociální věci a politika zaměstnanosti“ a „Tělovýchova“. Krajské rozpočty a rozpočet hlavního města Prahy se nejvýznamněji podílí na financování školství a vzdělávání, obecní rozpočty měly nevyšší podíl na financování hasičů a integrovaného záchranného systému. Ze státních fondů je financována oblast bydlení, komunálních služeb a územního rozvoje⁹⁷.

Tab. 1: Vývoj objemu dotací poskytnutých NNO z jednotlivých veřejných rozpočtů a státních fondů v letech 2009 až 2013 dle úrovně rozpočtu (v tis. Kč)

Roky	Státní rozpočet	Rozpočty krajů a hl. m. Prahy	Rozpočty obcí (bez hl. m. Prahy)	Státní fondy	Celkem
2009	5701087	1577857	2672417	225265	10176626
	56,02%	15,50%	26,26%	2,21%	100,00%
2010	5766600	1418528	2578671	573991	10337790
	55,78%	13,72%	24,94%	5,55%	100,00%
2011	5740827	1612069	2727343	781735	10861974
	52,85%	14,84%	25,11%	7,20%	100,00%
2012	6680231	1523182	2889148	677965	11770526
	56,75%	12,94%	24,55%	5,76%	100,00%
2013	7011107	1684538	3263485	775284	12734414
	55,06%	13,23%	25,63%	6,09%	100,00%

Zdroj: PROUZOVÁ, Z., ALMANI TŮMOVÁ, K.. *Rozbor financování nestátních neziskových organizací z veřejných rozpočtů v roce 2013*. Praha, 2015, s. 6, 15, 23, 25, 26.

⁹⁶ PROUZOVÁ, Z., ALMANI TŮMOVÁ, K.. *Rozbor financování nestátních neziskových organizací z veřejných rozpočtů v roce 2013*. Praha, 2015, s. 4.

⁹⁷ PROUZOVÁ, Z., ALMANI TŮMOVÁ, K.. *Rozbor financování nestátních neziskových organizací z veřejných rozpočtů v roce 2013*. Praha, 2015, s. 27.

Pokud jde o trendy ve financování NNO z jednotlivých rozpočtů⁹⁸ v případě dotací ze státního rozpočtu dochází dlouhodobě k poklesu objemu dotací poskytnutých NNO u kapitol Ministerstva životního prostředí, Ministerstva zemědělství, Ministerstva dopravy a Ministerstva kultury. Naproti dlouhodobý nárůst lze pozorovat u kapitol Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstva zahraničních věcí, Ministerstva pro místní rozvoj, Ministerstva průmyslu a obchodu a Ministerstva spravedlnosti. K poklesu objemu dotací z krajských rozpočtů dochází ve Středočeském, Pardubickém a Libereckém kraji, dlouhodobý nárůst objemu dotací se týká hl. m. Prahy, Jihočeského kraje, Kraje Vysočina a Olomouckého kraje. K dlouhodobému nárůstu objemu dotací poskytnutých NNO dochází i v případě obecních rozpočtů – v období 2009-2013 došlo (s malým propadem v roce 2010) k celkovému nárůstu o 22,12%. Nejvýznamnější změny zaznamenaly dotace ze státních fondů, které byly v roce 2013 na více jak trojnásobné výši oproti roku 2009. Zajímavou úlohu hraje v tomto případě také „zavedenost“ NNO - přes 85 % objemu dotací ze státního rozpočtu v roce 2013 získaly NNO, které jsou nejméně 10 let staré, mladší NNO dosahují na řádově nižší dotace⁹⁹. Největší objem dotací (33,6 %) získalo 885 NNO, které byly založeny v roce 1990. Průměrná výše dotace na příjemce byla u NNO založených v roce 1990 několikanásobně vyšší než u organizací založených v jiných letech¹⁰⁰.

---

⁹⁸ PROUZOVÁ, Z., ALMANI TŮMOVÁ, K.. *Rozbor financování nestátních neziskových organizací z veřejných rozpočtů v roce 2013*. Praha, 2015, s. 4.

⁹⁹ PROUZOVÁ, Z., ALMANI TŮMOVÁ, K.. *Rozbor financování nestátních neziskových organizací z veřejných rozpočtů v roce 2013*. Praha, 2015, s. 5.

¹⁰⁰ PROUZOVÁ, Z., ALMANI TŮMOVÁ, K.. *Rozbor financování nestátních neziskových organizací z veřejných rozpočtů v roce 2013*. Praha, 2015, s. 53.

4 Analýza neziskového sektoru Jihočeského kraje na základě Registru ekonomických subjektů

4.1 Jihočeský kraj celkem

Neziskový sektor v Jihočeském kraji byl v této práci analyzován na základě údajů z Registru ekonomických subjektů k datu 31. 12. 2014 poskytnutých Českým statistickým ústavem podle Dohody o poskytnutí statistických údajů¹⁰¹. K uvedenému datu bylo v Jihočeském kraji registrováno celkem 160 786 ekonomických subjektů, z toho 10 021 (6,23%) subjektů bylo podle právní formy neziskovými organizacemi¹⁰². V Jihočeském kraji jako celku a poté v 9 velikostních kategoriích obcí bylo analyzováno složení neziskového sektoru podle četnosti zastoupení právní formy a četnosti zastoupení ekonomické činnosti.

Právní formy neziskových organizací, které jsou registrované v Jihočeském kraji, jsou následující – nadace, nadační fondy, obecně prospěšné společnosti, ústavy, komory, stavovské organizace - profesní komory, sdružení právnických osob, honební společenstva, církevní organizace, školské právnické osoby, politické strany a politická hnutí, spolky a pobočné spolky, odborové organizace a pobočné odborové organizace, mezinárodní nevládní organizace a organizační jednotky mezinárodních nevládních organizací, veřejné vysoké školy.

Právní formy neziskových organizací, které působí v ČR, ale nejsou v Jihočeském kraji registrovány, mají mezinárodní nebo zahraniční charakter jsou to zvláštní organizace pro zastoupení českých zájmů v mezinárodních nevládních organizacích a organizační jednotky zvláštní organizace, zahraniční spolek a zahraniční pobočný spolek, mezinárodní odborová organizace a pobočná mezinárodní odborová organizace, mezinárodní organizace zaměstnavatelů a pobočná mezinárodní organizace zaměstnavatelů.

Ve všech obcích Jihočeského kraje je zaregistrován alespoň jeden neziskový subjekt, výjimkou jsou nejmenší obce v kategorii do 199 obyvatel, kde ve 13 obcích není zaregistrována žádná nezisková organizace (viz Tab. 2).

---

¹⁰¹ Příloha 1 Dohoda o předání statistických informací pro vlastní potřebu uživatele

¹⁰² Příloha 2 RES - právní formy neziskových organizací

Tab. 2: Počty obcí a počty subjektů neziskového sektoru v Jihočeském kraji

Velikostní kategorie obce	Počet obcí v Jihočeském kraji	Počet obcí s neziskovým subjektem dle RES	Počet neziskových subjektů dle RES
Obce do 199 obyvatel	236	223	598
Obce 200-499 obyvatel	198	198	1092
Obce 500-999 obyvatel	88	88	1051
Obce 1000-1999 obyvatel	49	49	1018
Obce 2000-4999 obyvatel	33	33	1378
Obce 5000-9999 obyvatel	12	12	1112
Obce 10000-19999 obyvatel	2	2	499
Obce 20000-49999 obyvatel	4	4	1667
Obce 50000-99999 obyvatel	1	1	1606
Celkem	623	610	10021

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z RES, ČSÚ a Ministerstva vnitra ČR

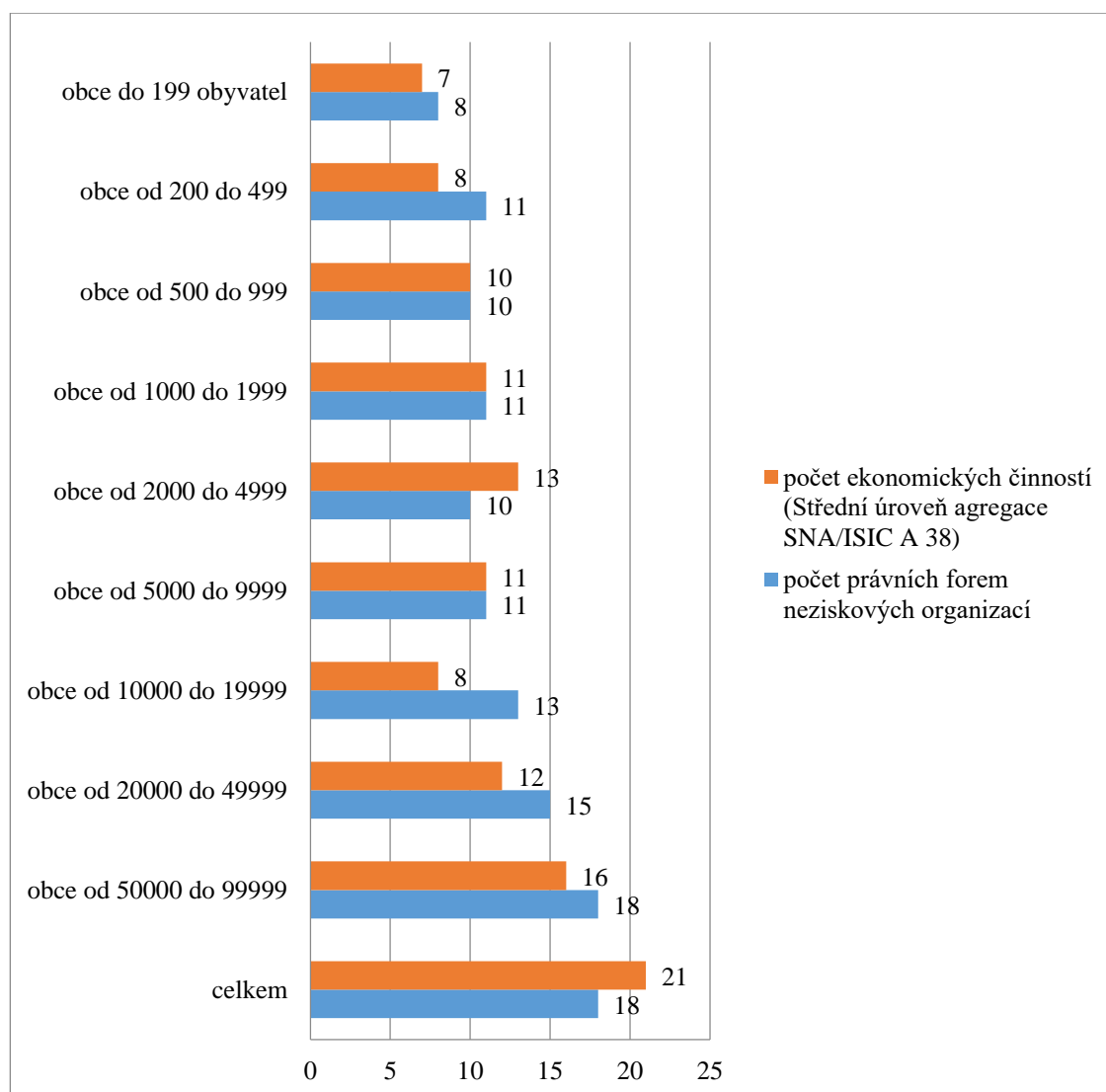
Tab. 3: Počet neziskových subjektů na 1 obyvatele obce

Velikostní kategorie obce	Počet obyvatel	Počet neziskových subjektů dle RES	Počet neziskových subjektů na obyvatele
Obce do 199 obyvatel	27222	598	0,0220
Obce 200-499 obyvatel	63242	1092	0,0173
Obce 500-999 obyvatel	60100	1051	0,0175
Obce 1000-1999 obyvatel	69160	1018	0,0147
Obce 2000-4999 obyvatel	100309	1378	0,0137
Obce 5000-9999 obyvatel	85502	1112	0,0130
Obce 10000-19999 obyvatel	24085	499	0,0207
Obce 20000-49999 obyvatel	107814	1667	0,0155
Obce 50000-99999 obyvatel	91459	1606	0,0176
Celkem	628893	10021	0,0159

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z RES, ČSÚ a Ministerstva vnitra ČR

V obcích pod 10000 obyvatel počet neziskových organizací na obyvatele klesá s rostoucí velikostí kategorií obce. Nejlepší výsledek mají obce do 199 obyvatel a obce od 10000 do 19999 obyvatel (viz Tab. 3).

Graf 1: Počty právních forem a ekonomických činností neziskových organizací v Registru ekonomických subjektů podle velikosti obce – Jihočeský kraj

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z RES, ČSÚ a Ministerstva vnitra ČR.

Zastoupení právních forem neziskových organizací podle Registru ekonomických subjektů

V Jihočeském kraji podle údajů Ministerstva vnitra „Informativního počtu občanů v ČR ve všech obcích, v obcích 3. typu a v městských částech k 1. 1. 2015“ žilo 628893 občanů v 623 obcích, z toho v 610 obcích podle Registru ekonomický subjektů existovalo (bylo registrováno) 10021 neziskových organizací. Celkově nejčastější registrovanou právní formou neziskových organizací jsou *spolky* (pokračovatelé

občanských sdružení), jde o 5778 registrovaných neziskových subjektů, což odpovídá podílu 57,66%. Tato právní forma převládá i ve všech analyzovaných velikostních typech obcí. Druhou nejčastější registrovanou právní formou jsou *pobočné spolky*, které mají celkový podíl 24,00%. Jedná se o 2405 registrovaných organizací. Právní forma spolků a pobočných spolků dominuje neziskovému sektoru, jejich společný podíl tvoří více jak 4/5 všech registrovaných organizací neziskového sektoru Jihočeského kraje. Další častou právní formou subjektů neziskového sektoru jsou *honební společenstva* o celkovém počtu 576 organizací, jejichž podíl na neziskovém sektoru kraje podle RES činí 5,75%. Čtvrtou nejčastěji zastoupenou právní formou neziskového sektoru Jihočeského kraje podle RES je *pobočná odborová organizace* s počtem 415 registrovaných subjektů s relativním zastoupením 4,14%. Právní forma *církevních organizací* měla v RES k 31.12 2014 celkem 385 registrovaných subjektů, což odpovídá podílu 3,84%. *Obecně prospěšné společnosti* mají v RES celkem registrovaných 218 subjektů, to je 2,18%. Ostatní registrované právní formy podle RES nedosahují podílu 1% za celé sledované období, pro detailnější informace je možné odkázat na Přílohu 3¹⁰³ (Tabulková příloha – analýza Registru ekonomických subjektů).

Zastoupení ekonomických činnosti neziskových organizací podle Registru ekonomických subjektů

V analýze jsou uváděny pouze ekonomické činnosti přesahující podíl 1% registrovaných neziskových organizací. V případě souhrnných kategorií ekonomických aktivit obecnější povahy jsou uváděny i konkrétní převažující typy činností. Nejfrekventovanější souhrnnou kategorií ekonomických činností neziskových organizací Jihočeského kraje registrovaných v RES jsou tzv. *ostatní činnosti*, které jsou uvedeny u 4969 neziskových organizací – celkem se jedná o podíl 45,59%. Jsou to především činnosti ostatních organizací sdružujících osoby za účelem prosazování společných zájmů (31,35%), které zde tvoří valnou většinu, dále jsou zastoupeny (sestupně) činnosti odborových svazů (4,32%), činnosti náboženských organizací (3,73%), činnosti organizací na podporu rekreační a zájmové činnosti (2,71%), činnosti organizací dětí a mládeže (1,96%), činnosti ostatních organizací jinde neuvedených (1,71%), činnosti environmentálních a ekologických hnutí (1,44%) a činnosti profesních organizací (1,10%). Druhým nejčastějším posláním neziskových organizací je *kulturní, zábavní a rekreační činnost*, tento cíl sleduje 2266 registrovaných neziskových organizací – tzn. 22,61% těchto subjektů. V této souhrnné kategorii mají dominantní

---

¹⁰³ Příloha 3 Tabulková příloha – analýza Registru ekonomických subjektů.

podíl především neziskové organizace zaměřené na sportovní činnosti - provozování sportovních zařízení (11,66%), činnosti sportovních klubů (5,09%) sportovní činnosti (2,54%) a ostatní sportovní činnosti (1,49%), zastoupení činností v oblasti kultury, kulturních památek, umění, archivů, knihoven a muzeí je téměř zanedbatelné a nedosahují 1% podílu. Dalším frekventovaným předmětem činnosti neziskových organizací Jihočeského kraje je kategorie *činností v oblasti zemědělství, lesnictví a rybářství*, kterými se zabývá celkem 1300 subjektů - to je 12,97% z celkového počtu registrovaných organizací. V drtivé většině jde o organizace zaměřené na myslivost (lov a odchyt divokých zvířat a související činnosti s podílem 12,92%). Další činnosti registrované v RES - chov ostatních zvířat, smíšené hospodářství, podpůrné činnosti pro zemědělství a posklizňové činnosti a sladkovodní akvakultura dosahují společně podílu kolem 0,5%. Celkem 1062 organizací (10,60%) má jako hlavní obor své činnosti registrovanou *veřejnou správu a obranu a povinné sociální zabezpečení* – téměř v naprosté většině případů se jedná o činnosti v oblasti protipožární ochrany (10,59%). *Činnostmi v oblasti nemovitostí* (jejich pronájemem a správou) se v Jihočeském kraji zabývá celkem 208 neziskových subjektů zapsaných v RES, což činí 2,08%. Za zmínku stojí rostoucí počet organizací registrovaných v souhrnné kategorii zabývající se *sociální péčí a sociálními službami*, který sice má celkový podíl pouze 0,90% - 90 organizací, ale tento podíl v posledních letech stále narůstá. Ostatní činnosti uvedené v analyzované části RES nedosahují podílu 1%.

4.2 Obce (města) od 50000 do 99999 obyvatel

V této velikostní kategorii obcí a měst se v Jihočeském kraji nachází pouze statutární město České Budějovice se 91459 obyvateli k 1. 1. 2015 a 1606 neziskovými organizacemi.

Zastoupení právních forem neziskových organizací podle Registru ekonomických subjektů

Nejčastěji zastoupenou právní formou v Registru ekonomických subjektů jsou *spolky*, celkem je v Českých Budějovicích zaregistrováno 1062 spolků – to představuje podíl 66,13%. Právní forma *pobočných spolků* byla zaregistrována u 221 organizací a je druhou nejpočetněji zastoupenou právní formou se 13,76%. Třetím nejběžnějším neziskovým subjektem podle četnosti právní formy jsou *pobočné odborové organizace*, kterých bylo ve statutárním městě 123. To odpovídá celkovému podílu 7,66%. *Obecně prospěšné společnosti* mají podíl 4,79% na neziskovém sektoru Českých Budějovic,

celkem se jedná o 77 subjektů. Další v pořadí zastoupení jsou *církevní organizace* v počtu 31 subjektů, s podílem 1,93%. Podíl *nadačních fondů* byl k 31. 12. 2014 celkem 1,81%, reprezentuje jej 29 zapsaných subjektů. *Sdružení právnických osob* se jako neziskový subjekt v RES objevuje v jihočeské metropoli ve 24 případech, což znamená celkový podíl 1,49%.

Zastoupení ekonomických činností neziskových organizací podle Registru ekonomických subjektů

Nejčastěji uváděným typem ekonomických činností neziskových organizací v Českých Budějovicích jsou, podobně jako v případě celého Jihočeského kraje, *ostatní činnosti* v 1039 – tj. 64,69% případů. Mezi tyto činnosti patří zejména činnosti ostatních organizací sdružujících osoby za účelem prosazování společných zájmů, které tvoří nepodstatnější podíl (39,91%), dále činnosti odborových svazů (7,97%), činnosti profesních organizací (3,24%), činnosti organizací na podporu rekreační a zájmové činnosti (2,99%), činnosti organizací dětí a mládeže (2,93%), činnosti ostatních organizací j. n. (2,24%), činnosti náboženských organizací (1,93%), činnosti organizací na ochranu a zlepšení postavení etnických, menšinových a jiných speciálních skupin (1,43%) a činnosti environmentálních a ekologických hnutí (1,37%). 400 neziskových organizací (24,91%) registrovaných v krajském městě se věnuje *kulturní, zábavní a rekreační činnosti* – nejčastěji se jedná o *sportovní aktivity* (provozování sportovních zařízení (12,95%), činnosti sportovních klubů (4,48%), ostatní sportovní činnosti (2,43%) a sportovní činnosti (2,30%). 21 organizací s podílem 1,31% se věnuje umělecké tvorbě. Podíl dalších činností v této kategorii ekonomických činností je zanedbatelný. *Činnostmi v oblasti nemovitostí* se zabývá celkem 46 neziskových subjektů s podílem 2,86%. *Činnosti v oblasti vzdělávání* se v Českých Budějovicích věnuje celkem 34 registrovaných organizací (2,12%). Významnější ekonomickou činností neziskových organizací v Českých Budějovicích je i oblast *zemědělství, lesnictví a rybářství*, které se věnuje celkem 29 neziskových organizací (1,81%) z toho 28 z nich se zabývá lovem a odchytom divokých zvířat a souvisejícími činnostmi. Aktivity týkající se kategorie *sociální péče a sociálních služeb* má za cíl 26 neziskových organizací s celkovým podílem (1,62%).

4.3 Obce (města) od 20000 do 49999 obyvatel

V tomto velikostním typu obcí k 1. 1. 2015 žilo 107814 obyvatel a působilo zde 1667 neziskových organizací. Jedná o města Jindřichův Hradec, Písek, Strakonice a Tábor.

Zastoupení právních forem neziskových organizací podle Registru ekonomických subjektů

Nejběžnější právní formou neziskových organizací v těchto městech jsou *spolky* v celkovém počtu 1080 registrovaných neziskových subjektů s podílem 64,79%. Právní forma *pobočného spolku* byla zastoupena v 306 případech neziskových organizací a tvoří tak podíl 18,36% na celkovém počtu organizací neziskového sektoru. Třetí nejfrekventovanější právní formou v neziskovém sektoru obcí od 20000 do 49999 obyvatel jsou *pobočné odborové organizace* s podílem 5,52% a celkovým počtem 92 subjektů. Právní formu *církevních organizací* mělo v tomto velikostním typu obcí celkem 62 neziskových subjektů (3,72%). 36 neziskových organizací (2,16%) bylo nositelem právní formy *obecně prospěšné společnosti*. Překvapivě se do výčtu nejfrekventovanějších právních forem neziskových organizací v těchto městech dostala i *honební společenstva* s počtem 32 registrovaných subjektů a podílem 1,92%. Zastoupení *nadačních fondů* činí celkem 1,56% - to je 26 registrovaných neziskových subjektů.

Zastoupení ekonomických činností neziskových organizací podle Registru ekonomických subjektů

Nejobecněji definované formě neziskových aktivit – *ostatním činností* se v tomto typu obcí (měst) věnuje celkem 965 neziskových subjektů – tj. 57,89%. Jedná se o tyto typy činností - činnosti ostatních organizací sdružujících osoby za účelem prosazování společných zájmů (35,51%), které jsou dominantní, dále pak činnosti odborových svazů (5,70%), činnosti organizací na podporu rekreační a zájmové činnosti (4,32%), činnosti náboženských organizací (3,66%), činnosti organizací dětí a mládeže (2,64%), činnosti ostatních organizací (2,22%), činnosti profesních organizací (1,14%) a činnosti organizací na ochranu a zlepšení postavení etnických, menšinových a jiných speciálních skupin (1,08%). Na *kulturní, zábavní a rekreační činnosti* se zaměřuje celkem 478 neziskových organizací (28,67%). Opět se potvrzuje dominantní postavení sportovně zaměřených organizací v této oblasti (provozování sportovních zařízení (14,46%), činnosti sportovních klubů (7,62%), sportovní činnosti (2,34%) a ostatní

sportovní činnosti (2,22%). Činnosti v oblasti nemovitostí jsou hlavním cílem pro 85 registrovaných neziskových organizací s celkovým podílem 5,10%. Aktivity spojené se zemědělstvím, lesnictvím a rybářstvím jsou v tomto typu obcí totožné s myslivostí - s lovem a odchytom divokých zvířat a souvisejícími činnostmi - tvoří náplň činnosti pro 61 neziskových organizací s podílem 3,66%. Pokud jde o činnosti v oblasti veřejné správy a obrany, povinného sociálního zabezpečení - v tomto typu obcí se jedná beze zbytku o činnosti v oblasti protipožární ochrany, které má za cíl 31 neziskových organizací (1,86%). Poskytováním sociálních služeb a sociální péče se zabývá celkem 22 neziskových subjektů (1,32%) v této kategorii je výčet konkrétních činností ztelně nižší než v předchozím analyzovaném typu sídla, kterým bylo krajské město.

4.4 Obce (města) od 10000 do 19999 obyvatel

V Jihočeském kraji se v této kategorii jedná o města Český Krumlov a Prachatice, kde bylo k 1. 1. 2015 celkem 24085 obyvatel a bylo zde registrováno 499 neziskových organizací.

Zastoupení právních forem neziskových organizací podle Registru ekonomických subjektů

Nejčastější právní formou neziskových organizací je v tomto případě *spolek*, pod touto formou je v RES zaregistrováno 309 neziskových subjektů tedy 61,92%. Druhou nejběžnější právní formou zastoupenou v RES je *pobočný spolek* – jedná se celkem o 72 organizací, které reprezentují 14,43% registrovaných subjektů neziskového sektoru. *Církevní organizace* se v rámci právních forem neziskových organizací vyskytují ve 38 případech a to představuje 7,62% všech registrovaných neziskových organizací v těchto dvou městech. Pod právní formou *pobočné odborové organizace* je v této velikostní kategorii obcí registrováno 37 organizací celkem tedy 7,41%. 14 neziskových organizací funguje jako *obecně prospěšné společnosti* a jejich podíl činí 2,81%. Poměrně častou, i když překvapivou formou právní formou neziskových organizací ve městech jsou *honební společenstva*, která mají podíl 2,40% a reprezentuje je celkem 12 neziskových organizací. *Nadační fondy* jsou poslední významnější registrovanou právní formou, kterou disponuje 6 neziskových subjektů – tedy 1,20% všech neziskových organizací v tomto typu obcí.

Zastoupení ekonomických činnosti neziskových organizací podle Registru ekonomických subjektů

Pokud jde o ekonomické činnosti, kterými se zabývají neziskové organizace 326 z nich - téměř 2/3 (65,33%) mají jako převažující kategorii činností zaregistrovány *ostatní činnosti* - rozhodující podíl zde mají činnosti ostatních organizací sdružujících osoby za účelem prosazování společných zájmů (38,88%), činnosti odborových svazů (8,02%), činnosti náboženských organizací (7,41%), činnosti organizací na podporu rekreační a zájmové činnosti (2,61%), činnosti organizací dětí a mládeže (2,00%), činnosti ostatních organizací j. n. (1,80%), činnosti environmentálních a ekologických hnutí (1,40%), činnosti organizací na podporu kulturní činnosti (1,20%) a činnosti profesních organizací (1,00%). Druhým nejčastějším typem souhrnné kategorie ekonomických činností jsou *kulturní, zábavní a rekreační činnosti*, které má jako hlavní zaměření svých aktivit uvedeno 129 neziskových subjektů (25,85%). Opět je zde možné pozorovat převažující podíl organizací sportovního typu (souhrnný podíl za sportovní činnosti, provozování sportovních zařízení, činnosti sportovních klubů, ostatní sportovní činnosti činí 24,05%). Další kategorií ekonomických činností v pořadí dle četnosti zastoupení je *zemědělství, lesnictví a rybnářství*, které má jako hlavní náplň své činnosti celkem 22 neziskových subjektů s podílem 4,41%, které se všechny orientují na myslivost (lov a odchyt divokých zvířat a související činnosti). Celkem 10 neziskových organizací (2,00%) má jako svou hlavní kategorii *veřejnou správu a obranu a povinné sociální zabezpečení*, která zastřešuje činnosti v oblasti protipožární ochrany. Poslední významnou kategorií ekonomických činností je *sociální péče a sociální služby*, kterými se zabývá 6 neziskových organizací s celkovým podílem 1,20% – výčet činností – poskytovaných služeb je opět o něco omezenější než předchozích analyzovaných případech a podíl žádné z nich nepřesahuje 1%.

4.5 Obce (města) od 5000 do 9999 obyvatel

V Jihočeském kraji bylo k 1. 1. 2015 celkem 12 obcí s počtem obyvatel v rozmezí od 5000 do 9999 osob. Celkový počet obyvatel zde byl 85502 osob. Podle RES bylo v obcích tohoto typu zaregistrováno celkem 1112 neziskových subjektů. Jednalo se tyto obce (města) Bechyně, Blatná, Dačice, Kaplice, Milevsko, Sezimovo Ústí, Soběslav, Třeboň, Týn nad Vltavou, Veselí nad Lužnicí, Vimperk, Vodňany.

Zastoupení právních forem neziskových organizací podle Registru ekonomických subjektů

Nejběžnější právní formou v neziskovém sektoru je *spolek*, celkem je v RES zapsáno 630 spolků, což představuje celkem 56,65% registrovaných neziskových subjektů. *Pobočný spolek* byl druhým nejčastěji zastoupeným typem neziskové organizace v této kategorii obcí – celkem zde existuje 245 pobočných spolků s celkovým podílem 22,03%. Poměrně častou právní formou v neziskovém sektoru jsou také *církevní organizace* reprezentované 82 registrovanými subjekty, s relativním četností 7,37%. Celkem 58 subjektů je nositelem právní formy *pobočné odborové organizace* – ta je zaregistrována v 5,22% případů. Podíl *honebních společenstev* je 4,14% s celkovým počtem 46 zapsaných organizací. Celkový počet *obecně prospěšných společností* dosahuje 27 organizací, což představuje 2,43%. V této skupině obcí je dále zaregistrováno také 11 *nadačních fondů* s celkovým podílem 0,99%.

Zastoupení ekonomických činností neziskových organizací podle Registru ekonomických subjektů

Tak jako v ostatních předchozích typech analyzovaných obcí jsou nejčastější kategorií aktivit neziskových organizací tzv. *ostatní činnosti*. Jde celkem o 665 organizací s podílem 59,80%, které zahrnují činnosti ostatních organizací sdružujících osoby za účelem prosazování společných zájmů (35,61%); činnosti náboženských organizací (7,10%); činnosti odborových svazů (5,40%); činnosti ostatních organizací (2,88%); činnosti organizací na podporu rekreační a zájmové činnosti (2,70%); činnosti organizací dětí a mládeže (2,43%) a činnosti environmentálních a ekologických hnutí (1,62%). Tradičně druhou nejfrekventovanější kategorií ekonomických činností jsou *činnosti v oblasti kultury, zábavy a rekreace* – na tyto aktivity je zaměřeno celkem 256 neziskových subjektů s celkovým podílem 23,02%. Mezi nejčastěji uváděnými činnostmi patří provozování sportovních zařízení (10,79%); činnosti sportovních klubů (6,29%); sportovní činnosti (2,97%) a ostatní sportovní činnosti (1,35%). Kategorie činností spojených se *zemědělstvím, lesnictvím a rybářstvím* je opět reprezentována jediným typem činnosti – lovem a odchytem divokých zvířat a souvisejícími činnostmi, této aktivitě se věnuje 96 registrovaných neziskových organizací (8,63%). Významný podíl v tomto typu obcí má také protipožární ochrana spadající pod souhrnnou kategorii *veřejná správa a obrana a povinné sociální zabezpečení*, reprezentovaná celkem 50 organizacemi s podílem 4,50%. Pronájem a správa nemovitostí náležející do souhrnné

kategorie *činností v oblasti nemovitostí* zaměstnává celkem 24 neziskových subjektů s podílem 2,16%.

4.6 Obce (města) od 2000 do 4999 obyvatel

V Jihočeském kraji je celkem 33 obcí, s populací v kategorii od 2000 do 4999 obyvatel. Celkem v těchto obcích k 1. 1. 2015 žilo 100309 obyvatel a fungovalo zde 1378 neziskových organizací.

Zastoupení právních forem neziskových organizací podle Registru ekonomických subjektů

Spolek je stejně jako v ostatních typech obcí suverénně nejběžnější právní formou neziskových organizací i v této velikostní kategorii obcí. V obcích tohoto typu bylo k 31.12. 2014 zaregistrováno 771 spolků, což znamená celkový podíl 55,95%. Druhou nejčastěji zastoupenou právní formou neziskových subjektů jsou *pobočné spolky*, kterých je celkem 347 a jejich relativní počet v této kategorii obcí je 25,18%. *Církevní organizace* se podílí na velikosti neziskového sektoru těchto obcí 6,31% a jejich absolutní počet je 87 registrovaných subjektů. *Honební společenstva* jsou zastoupena 81 neziskovými organizacemi s podílem 5,88%. V RES bylo dále zapsáno 50 *pobočných odborových organizací* (3,63%) a 21 *obecně prospěšných společností* (1,52%).

Zastoupení ekonomických činností neziskových organizací podle Registru ekonomických subjektů

Více než polovina neziskových organizací v této velikostní kategorii obcí (51,60%) je zaměřena na aktivity spadající do kategorie *ostatních činností*, jedná se celkem o 711 neziskových subjektů. Mezi nejčastěji uváděné aktivity patří zejména činnosti ostatních organizací sdružujících osoby za účelem prosazování společných zájmů (31,71%); činnosti náboženských organizací (6,10%); činnosti odborových svazů (3,63%); činnosti organizací na podporu rekreační a zájmové činnosti (2,90%); činnosti environmentálních a ekologických hnutí (2,32%); činnosti organizací dětí a mládeže (1,67%) a činnosti ostatních organizací (1,09%). Druhou nejčastěji se objevující oblastí činností neziskových organizací je *oblast kultury, zábavy a rekreace*, ve které se angažuje 311 tj. 22,57% registrovaných subjektů. Valnou většinu organizací v této skupině tvoří subjekty se sportovním zaměřením se souhrnným podílem 20,61%. Další výraznou souhrnnou kategorií je *zemědělství, lesnictví a rybářství* se 185 registrovanými

subjekty, které mají podíl 13,43% - z toho většinu (13,28%) tvoří organizace zabývající se myslivostí a souvisejícími činnostmi. Činnostmi v oblasti protipožární ochrany (v souhrnné kategorii *veřejná správa a obrana, povinné sociální zabezpečení*) se zabývá 115 organizací s podílem 8,35%. V *oblasti nemovitostí* je aktivních 34 neziskových organizací tedy 2,47%.

4.7 Obce od 1000 do 1999 obyvatel

Obcí od 1000 do 1999 obyvatel je v Jihočeském kraji celkem 49, podle údajů Ministerstva vnitra ČR zde žije 69160 obyvatel. Tyto obce jsou podle Registru ekonomických subjektů působištěm 1018 neziskových organizací.

Zastoupení právních forem neziskových organizací podle Registru ekonomických subjektů

V tomto typu obcí je nejčastěji zastoupenou právní formou organizace neziskového sektoru *spolek*. Celkově zde působí 545 spolků, jejichž podíl na celkovém počtu registrovaných neziskových organizací tvoří 53,54%. Skoro jedna třetina (30,45%) organizací neziskového sektoru jsou *pobočné spolky* o celkovém počtu 310 subjektů. V pořadí třetí nejběžnější právní formou neziskových organizací jsou *honební společenstva* s celkovým podílem 6,97% a 71 registrovanými subjekty. *Podíl církevních organizací* vzhledem k celkovému počtu neziskových subjektů je 4,03% - tuto právní formu podle RES má 41 organizací. Celkem 25 *pobočných odborových organizací* zastoupených v tomto typu obcí reprezentuje 2,46% neziskového sektoru a 14 *obecně prospěšných společností* má podíl odpovídající 1,38%.

Zastoupení ekonomických činností neziskových organizací podle Registru ekonomických subjektů

Pokud jde o aktivity, na které je neziskový sektor soustředěn, opět se zde jako nejběžnější kategorie projevují *ostatní činnosti* se 446 organizacemi a podílem 43,81%. Pokud tuto kategorii rozkryjeme, mají nejvýznamnější relativní podíl činnosti ostatních organizací sdružujících osoby za účelem prosazování společných zájmů (28,49%); dále zde jsou činnosti náboženských organizací (4,03%); činnosti odborových svazů (2,55%); činnosti organizací na podporu rekreační a zájmové činnosti (2,16%); činnosti organizací dětí a mládeže (1,87%); činnosti ostatních organizací (1,77%) a činnosti environmentálních a ekologických hnutí (1,47%). Celkem 216 tedy více než pětina organizací (21,22%) je zaměřena na oblast *kulturní, zábavní a rekreační činnosti*, která

je tvořena převážně sportovními neziskovými organizacemi, které tvoří nevýznamnější podíl v této kategorii činností. V tomto typu obcí je zaregistrováno 199 organizací (19,55%) zabývajících se sportem souvisejícími činnostmi. Kategorie *činností v zemědělství, lesnictví a rybářství* je přiřazena 175 organizacím – tj. 17,19%. Podobně jako u většiny již analyzovaných typů obcí je hlavní náplní neziskových organizací v této kategorii především myslivost. Celkem 156 (15,42%) registrovaných subjektů uvádí jako oblast své hlavní činnosti *veřejnou správu a obranu a povinné sociální zabezpečení* – jedná se o organizace protipožární ochrany.

4.8 Obce od 500 do 999 obyvatel

Celkem 1051 neziskových organizací je registrováno v obcích, jejichž populace se pohybuje od 500 do 999 obyvatel. V Jihočeském kraji se jedná o 88 obcí, které mají 60100 obyvatel.

Zastoupení právních forem neziskových organizací podle Registru ekonomických subjektů

Více jak polovina neziskových organizací (52,14%) v tomto typu obcí má právní formu *spolku*, dohromady jde o 548 neziskových subjektů. Další nejčastější formou je *pobočný spolek* – tuto formu si zvolilo celkem 335 subjektů, které reprezentují necelou třetinu neziskového sektoru v tomto typu obcí (31,87%). Více jak desetinový podíl (11,13%) má třetí nejběžnější právní forma neziskových organizací, kterou jsou *honební společenstva*, organizací tohoto typu je daném velikostním typu obcí celkem 117. S velkým odstupem od těchto tří právních forem, které tvoří více než 95% všech organizací neziskového sektoru je celkem 15 *církevních organizací* s celkovým podílem 1,43%, stejný počet a podíl v neziskovém sektoru mají i *obecně prospěšné společnosti*. Podíl přesahující 1% mají v tomto typu obcí ještě *pobočné odborové organizace* s počtem 12 neziskových subjektů a podílem 1,14%.

Zastoupení ekonomických činností neziskových organizací podle Registru ekonomických subjektů

Pokud jde o činnosti, kterým se neziskový sektor zabývá, jsou podíly všech významnějších ekonomických činností (s více než 1% zastoupení) rovnoměrněji zastoupeny v porovnání s většími typy obcí. Nejčastěji zastoupenou souhrnnou kategorií jsou *ostatní činnosti* (34,54%) jedná se celkem o 363 organizací. Skoro čtvrtinu z celkového podílu na neziskovém sektoru (24,83%) mají organizace s činností

ostatních organizací sdružujících osoby za účelem prosazování společných zájmů, kterých je celkem 261. Dalšími jsou činnosti organizací na podporu rekreační a zájmové činnosti (2,38%); činnosti environmentálních a ekologických hnutí (1,71%); činnosti odborových svazů a činnosti náboženských organizací mají totožný podíl 1,33% a činnosti ostatních organizací s podílem 1,24%. Celkem 12 organizací provozuje činnosti pro děti a mládež (1,14%). Další změnou oproti větším obcím je, že druhou nejběžnější souhrnnou kategorií činností je zemědělství, lesnictví a rybářství, oproti oblasti kulturní, zábavní a rekreační činnosti. *Zemědělství, lesnictví a rybářství*, se věnuje celkem 262 organizací s celkovým podílem 24,93%. Jedinými uváděnými aktivitami v rámci této kategorie jsou opět činnosti týkající se myslivosti - lovu a odchytu divokých zvířat a souvisejících činností. Třetí kategorií ekonomických činností v těchto obcích je *veřejná správa a obrana, povinné sociální zabezpečení*, v tomto případě jde opět výhradně o činnosti v oblasti protipožární ochrany (SDH), kterým se věnuje téměř pětina organizací neziskového sektoru (19,89%) – jedná se celkem o 209 registrovaných subjektů. Poslední významně zastoupenou souhrnnou kategorií činností jsou *kulturní, zábavní a rekreační činnosti*, jedná se o 201 organizací s podílem 19,12%. V rámci této kategorie mají nevýznamnější podíl neziskové organizace se sportovní náplní, jejich podíl na velikosti neziskového sektoru v těchto obcích činí 17,32%. Ostatní ekonomické činnosti nedosáhly hranice 1%.

4.9 Obce od 200 do 499 obyvatel

V jižních Čechách je 198 obcí s populací v rozmezí od 200 do 499 obyvatel. Tyto obce mají (měli k 1. 1. 2015) 63242 obyvatel a působí zde 1092 neziskových organizací.

Zastoupení právních forem neziskových organizací podle Registru ekonomických subjektů

Situace týkající se podílů právním forem neziskových organizací je velmi podobná předchozímu velikostnímu typu obcí. Nejčastější právní formou neziskových subjektů je *spolek*, v tomto případě zde existuje 579 registrovaných spolků, což znamená celkový podíl 53,02% na neziskovém sektoru těchto obcí. *Pobočné spolky* jsou na druhém místě s počtem 323 subjektů s podílem 29,58%. *Honební společenstva* jsou třetí nejčastěji zastoupenou právní formou neziskových organizací v tomto typu obcí, jde o 134 subjektů, jejichž podíl činí 12,27%. S odstupem jednoho řádu jsou zastoupeny

církevní organizace s podílem 1,74% v počtu 19 subjektů a *pobočné odborové organizace* – celkem 17 registrovaných subjektů s podílem 1,56%.

Zastoupení ekonomických činnosti neziskových organizací podle Registru ekonomických subjektů

Spektrum hlavních kategorií ekonomických činností je zastoupeno téměř rovnoměrně. Nejfrekventovanější je souhrnná kategorie *ostatních činností* s 311 registrovanými subjekty a podílem 28,48%. Pokud jde o podrobnější popis podle jednotlivých ekonomických činností, jsou v rámci kategorie ostatních činností nejčastěji zastoupené činnosti ostatních organizací sdružujících osoby za účelem prosazování společných zájmů, které mají celkový podíl 20,97%, s velkým odstupem následují činnosti odborových svazů (1,74%) a činnosti náboženských organizací (1,65%) stejný podíl (1,19%) připadá na činnosti organizací na podporu rekreační a zájmové činnosti a činnosti environmentálních a ekologických hnutí. Následuje druhá souhrnná kategorie *zemědělství, lesnictví a rybářství*, kde působí celkem 305 organizací, jejichž podíl činí 27,93%. V souhrnné kategorii zemědělství, lesnictví a rybářství je zastoupena výhradně činnost lov a odchyt divokých zvířat a související činnosti. Kategorie *veřejná správa a obrana, povinné sociální zabezpečení* (Sbory dobrovolných hasičů – činnost v protipožární ochraně) je zastoupena v 23,63% případů a je tvořena celkem 258 organizacemi. *Kulturní zábavní a rekreační činnosti* se věnuje 210 neziskových subjektů, které tvoří necelou pětinu (19,23%) všech neziskových organizací v tomto typu obcí. Zde dominuje zastoupení sportovních činností, jejichž souhrnný podíl činí 18,22%.

4.10 Obce do 199 obyvatel

V této velikostní kategorii obcí žije 27222 obyvatel, tvoří ji celkem 236 obcí, z toho ve 223 z nich je registrován alespoň jeden neziskový subjekt.

Zastoupení právních forem neziskových organizací podle Registru ekonomických subjektů

Celkem zde působí 598 neziskových organizací, jejichž nejčastější právní formou jsou *spolky*, s celkovým počtem 254 organizací registrovaných v RES, které představují celkový podíl 42,47%. Téměř stejný podíl zastoupení mají *pobočné spolky* se 41,14% a celkovým počtem 246 registrovaných subjektů. Podle RES je zde zapsáno 76 *honebních společenstev*, které tvoří podíl 12,71% na neziskovém sektoru těchto obcí.

Poslední významněji zastoupenou právní formou neziskových subjektů jsou *církevní organizace*, kterých je celkem 10 s podílem 1,67%.

Zastoupení ekonomických činnosti neziskových organizací podle Registru ekonomických subjektů

Pokud bychom chtěli velmi krátce shrnout ekonomické činnosti neziskových organizací v tomto velikostním typu obcí, pak budou jasně převládat hasiči a myslivci. Nejčastější kategorií ekonomické činnosti je *veřejná správa a obrana, povinné sociální zabezpečení*, která je opět reprezentována „pouze“ činnostmi v oblasti protipožární ochrany (SDH). Jedná se celkem o 219 organizací s více než třetinovým podílem (36,62%) na neziskovém sektoru v těchto obcích. Souhrnná kategorie činností v oblasti *zemědělství, lesnictví a rybářství* je hlavní činností pro 165 organizací (z toho 164 organizací je orientováno na lov a odchyt divokých zvířat a související činnosti) s celkovým podílem 27,59%. V ostatních typech obcí nejběžnější kategorie *ostatních činností* je zde až na třetím místě s téměř čtvrtinovým podílem (23,91%) a 143 registrovanými subjekty. V této kategorii opět výrazně převažují činnosti ostatních organizací sdružujících osoby za účelem prosazování společných zájmů s celkovým zastoupením 17,06%, se značným odstupem následují činnosti náboženských organizací a činnosti organizací na podporu rekreační a zájmové činnosti se stejným podílem 1,51%; činnosti environmentálních a ekologických hnutí (1,34%) a činnosti organizací dětí a mládeže 1,17%. Kategorii *kulturních, zábavních a rekreačních činností* má jako svou hlavní činnost zaregistrováno 65 neziskových subjektů s podílem 10,87%. Z tohoto tvoří převážnou většinu činnosti sportovní povahy – celkem 10,03%.

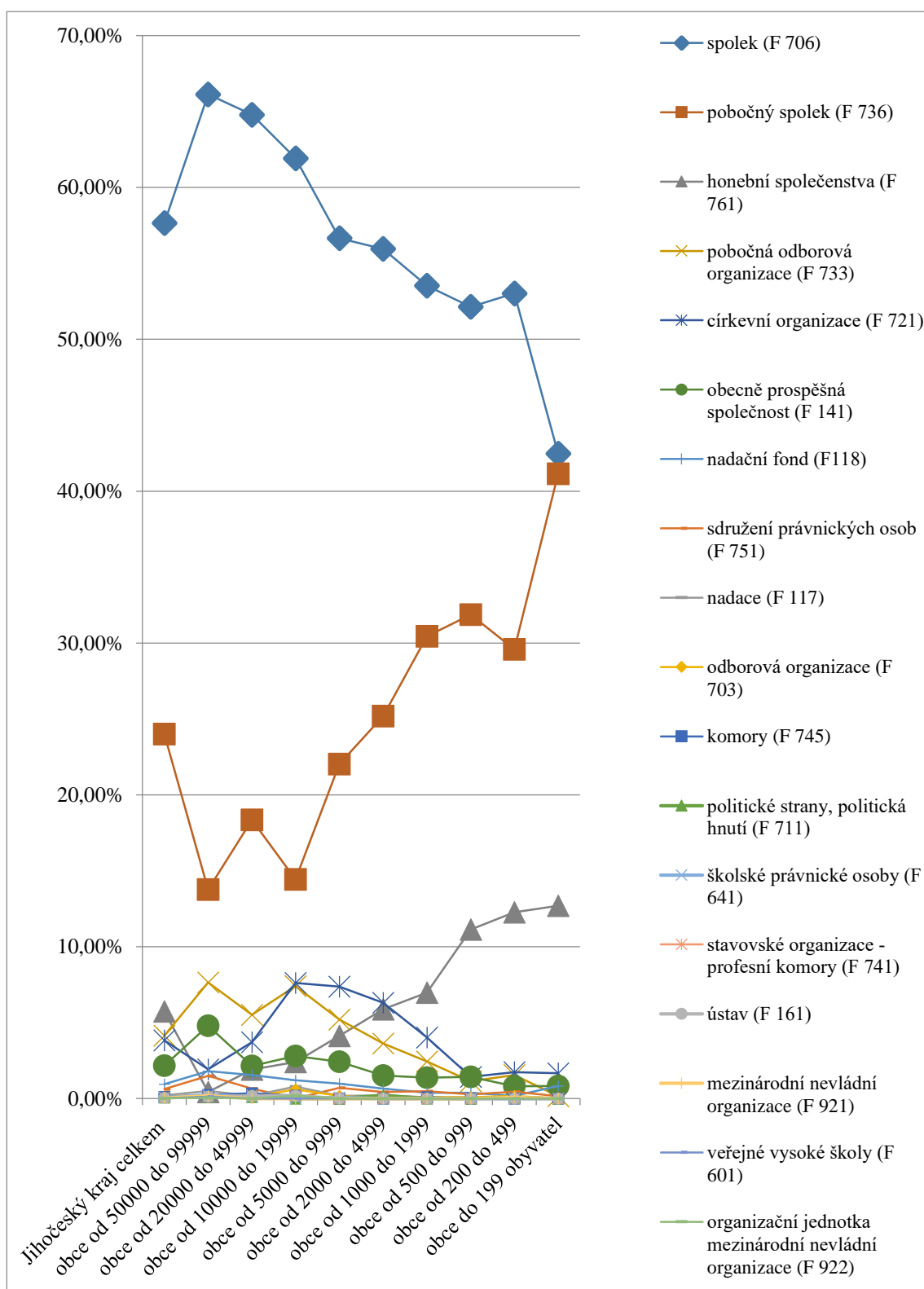
4.11 Shrnutí

Zastoupení právních forem neziskových organizací podle Registru ekonomických subjektů

Společným znakem všech analyzovaných obcí je převaha právní formy *spolku* (celkově 57,66%) a *pobočného spolku* (celkově 24,00%), které se vyskytují ve všech sledovaných velikostních kategoriích obcí na prvních dvou nejfrekventovanějších pozicích. V obcích do 199 obyvatel je podíl právní formy spolku (42,47%) téměř identický s právní formou pomocného spolku (41,14%), v ostatních velikostních kategoriích obcí „samostatný“ spolek výrazně převažuje. Zastoupení „samostatných“ spolků, klesá spolu se snižujícím se počtem obyvatel v obci, jde o pokles v řádu jednotek procent. S výjimkou obcí od 20000 do 49999 obyvatel a obcí od 200 do 499

obyvatel, roste zastoupení pobočných spolků s klesajícím počtem obyvatel v obci. Zastoupení *honebních společenstev* (celkově 5,75%) – třetí nejběžnější právní formy vykazuje také nárůst zastoupení s klesajícím počtem obyvatel obce – „skokový nárůst“ je patrný zejména mezi obcemi od 1000 do 1999 obyvatel a obcemi od 500 do 999 obyvatel. Zastoupení právní formy *pobočných odborových organizací* (celkově 4,14%), které mají pomyslnou čtvrtou příčku mezi nejčastěji zastoupenými právními formami neziskových organizací, klesá spolu se snižujícím se počtem obyvatel v obci, s výjimkou obcí od 10000 do 19999 obyvatel, kde je tento podíl srovnatelný s krajským městem (50 000 až 99 999 obyvatel) a odchylky od klesajícího trendu v řádech desetin procenta v případě obcí od 200 do 499 obyvatel. Právní formy *církevních organizací* (celkově 3,84%) mají největší podíl v obcích velikostní kategorie od 2000 do 19999 obyvatel (kolem 6-7%) a v obcích od 20000 do 49999 obyvatel a obcích od 1000 do 1999 obyvatel, kde je jejich podíl kolem 4%; v ostatních obcích je jejich podíl méně než 2%. *Obecně prospěšné společnosti* (celkově 2,18%) jsou zcela podle očekávání častěji zastoupeny ve větších sídlech a jejich počet klesá (s výjimkou několika desetin procenta u obcí od 20000 do 49999 obyvatel) spolu se snižující se velikostí populace v obci, znatelně největší podíl mají v krajském městě (4,79%). *Nadační fondy* (celkově 0,96%) dosahují podílu nad 1% pouze v obcích (městech) kategorie od 10000 obyvatel.

Graf 2: Právní formy neziskových organizací podle RES – Jihočeský kraj

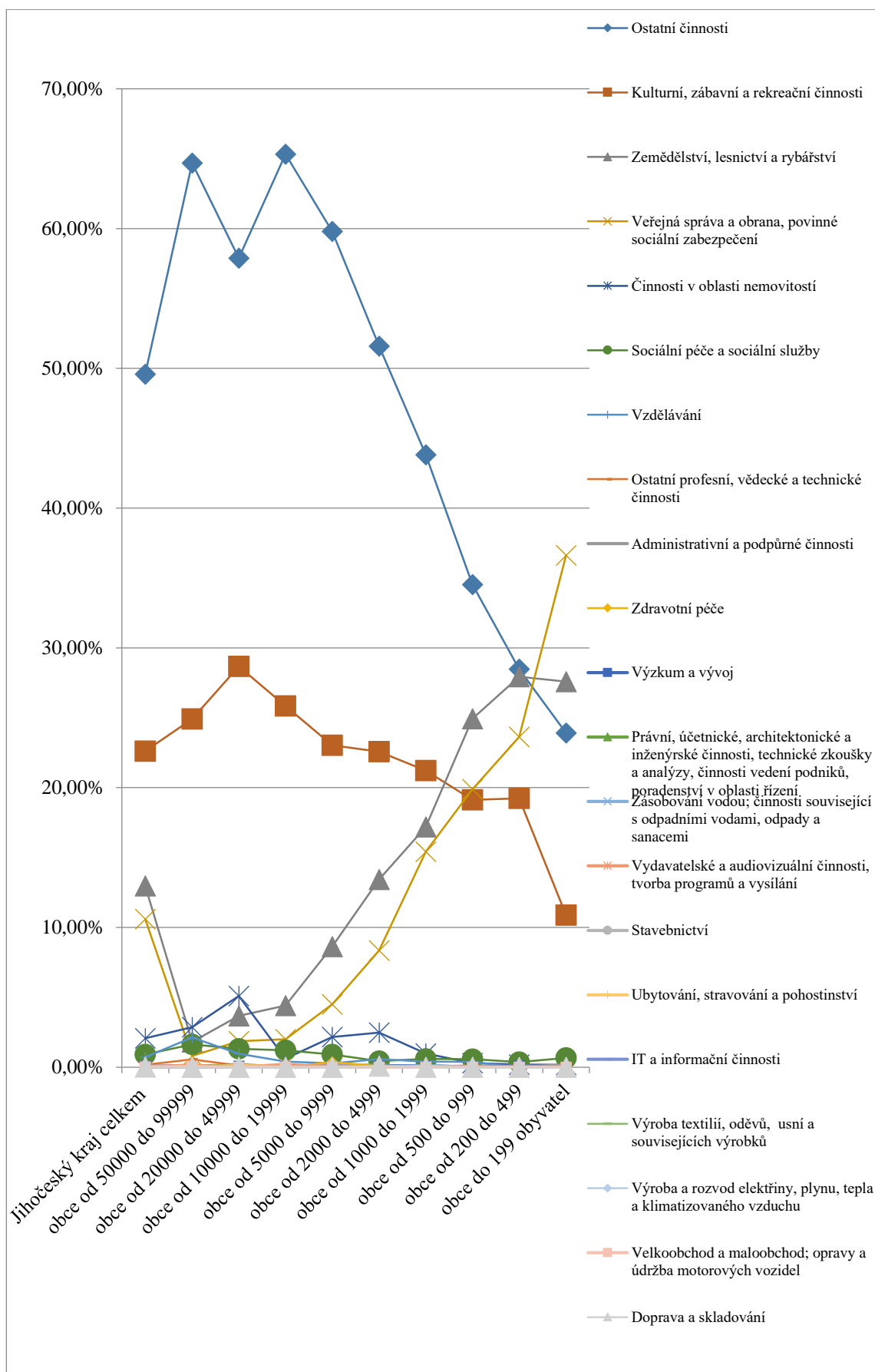
Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z RES, ČSÚ a Ministerstva vnitra ČR

Zastoupení ekonomických činnosti neziskových organizací podle Registru ekonomických subjektů

Neziskové organizace Jihočeského kraje mají, podobně jako v případě právních forem, dvě ekonomické činnosti, které jsou dominantní - společné pro všechny obce – jsou tzv. *ostatní činnosti* (49,59%) a *kulturní, zábavní a rekreační činnosti* (22,61%). Tyto dvě ekonomické činnosti společně reprezentují hlavní aktivitu pro více než polovinu neziskových organizací s výjimkou posledních dvou skupin nejméně lidnatých obcí (obce do 199 obyvatel - 34,78% a obce od 200 do 499 obyvatel - 47,71%). Kategorie *ostatních činností* má více jak 50% podíl na aktivitách neziskových organizací v obcích s více než 2000 obyvateli. Zastoupení této činnosti většinou klesá spolu s počtem obyvatel, výjimkou jsou obce od 10 000 do 19 999 obyvatel, které mají vůbec nejvyšší zastoupení této činnosti (65,33%) a překonávají tak i krajské město s 64,69% a obce od 5000 do 9 999 obyvatel se 59,80%. Pod hranicí 2000 obyvatel je pokles zastoupení ostatních činností zřetelnější. Podobně se vzhledem k počtu obyvatel vyvíjí i zastoupení *kulturních, zábavních a rekreačních činností* (celkově 22,61%), které až na dvě výjimky - velikostní kategorie obcí v rozmezí 20 000 až 49 999 obyvatel (28,67%) a 10 000 až 19 999 obyvatel (25,85%) s vůbec nejvyšším zastoupením této ekonomické činnosti, mají také tendenci klesat se snižujícím se počtem obyvatel. Jedná se o pokles v řádu jednotek procent. Velký rozdíl je patrný u obcí do 199 obyvatel, u kterých je podíl zastoupení kulturní, zábavní a rekreační činnosti oproti nejbližší velikostní kategorii obcí (200 až 499 obyvatel) téměř poloviční (10,87%). Podíl zastoupení činností v oblasti *zemědělství, lesnictví a rybářství* (celkově 12,97%) roste se snižujícím se počtem obyvatel obce – ztelně narůstá v obcích pod 5000 obyvatel a v obcích do 999 obyvatel má asi 25% podílu neziskového sektoru. Činnosti věnující se převážně protipožární ochraně – souhrnná kategorie *veřejná správa a obrana, povinné sociální zabezpečení* s podílem 10,60% mají podobný průběh zastoupení – jejich význam roste s klesajícím počtem obyvatel v obci – skokový nárůst zastoupení na téměř dvojnásobek (z 8,35% na 15,42%) je patrný především v rozdílu mezi obcemi od 2000 do 4999 a obcemi od 1000 do 1999 obyvatel. U menších typů obcí zastoupení trvale narůstá - v obcích od 500 do 999 obyvatel je to 19,89%, v obcích od 200 do 499 obyvatel 23,63% a nejmenších obcích do 199 obyvatel dokonce 36,62% . U *činností v oblasti nemovitostí* (celkově 2,08%) nelze vysledovat nějaký trend ve vztahu k počtu obyvatel v obci – v obcích nad 2000 obyvatel je zastoupení této činnosti 2-3%, výjimkou je zdaleka největší zastoupení této činnosti v obcích od 20000 do 49999 obyvatel (5,10%) a jedno z nejmenších zastoupení v kategorii obcí od 10 000 do 19999

obyvatel (0,60%). V případě obcí s populací nižší než 2000 obyvatel je míra zastoupení této činnosti menší než 1% a klesá se snižujícím se počtem obyvatel. Aktivity spojené se *sociální péčí a sociálními službami* (celkově 0,90%) dosahují většího než 1% podílu aktivit neziskového sektoru v obcích (městech) nad 10000 obyvatel. Podíl *činností v oblasti vzdělávání* (celkově 0,71%) je významný zejména ve větších městech od 20 000 obyvatel a činí 0,96%, zdaleka nejvýznamnější podíl má však v krajském městě, kde jde o 2,12%. V ostatních velikostních kategoriích obcí je podíl aktivit organizací neziskového sektoru v oblasti vzdělávání v rozmezí 0,40% až 0,60% nebo zcela chybí. Další ekonomické aktivity neziskových subjektů nepřesáhly v žádné ze sledovaných velikostních kategorií obcí (měst) podíl 1%.

Graf 3: Ekonomické činnosti neziskových organizací podle RES – Jihočeský kraj

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z RES, ČSÚ a Ministerstva vnitra ČR

5 Řízené strukturované rozhovory se zastupiteli obcí a představiteli místního neziskového sektoru

Výběrové šetření proběhlo ve stejných velikostních typech obcí, které byly v předchozí kapitole zkoumány v rámci analýzy Registru ekonomických subjektů. Sběr dat probíhal formou řízených strukturovaných rozhovorů s některým ze zastupitelů obce či města a zároveň s jedním z reprezentantů místních neziskových organizací. Pokud bychom měli porovnat váhu respondentů, bude rozhodující názor dotazovaného zastupitele obce. Předpokladem je, že zastupitelstvo má přehled o neziskovém sektoru ve své obci a je schopno objektivněji zhodnotit význam různých neziskových organizací v obci i spolupráce s nimi. Dotázané neziskové organizace mají tendenci hodnotit obec a spolupráci s ní z užšího profesně zaměřeného pohledu, v souladu s činností, kterou organizace vyvíjí. Zastoupení neziskových organizací v těchto rozhovorech je důležité pro obraz celkové situace (a případně i odhalení možného konfliktu) v obci či městě. Vzorek obcí není reprezentativní, jedná se o výběrové šetření pro dokreslení analýzy neziskových organizací v Registru ekonomických subjektů. Celkem bylo dotazováno 18 respondentů v 9 typech obcí. Dotazování probíhalo formou osobního pohovoru nebo prostřednictvím telefonického rozhovoru. Terénní šetření probíhalo od 17. - 26. 2. 2016, průměrná délka rozhovoru s respondentem byla 30-40 minut. Detailní záznam rozhovorů je k nahlédnutí v Příloze č. 5¹⁰⁴.

Spolupráce

Všechny dotázané obce i všechny dotázané neziskové organizace potvrzují spolupráci na místní (obecní, městské) úrovni (100%). Obce a města častěji uvádí spolupráci i s neziskovými organizacemi mimo svou územní působnost (78% všech dotázaných zastupitelů) v případě dotázaných neziskových organizací takovou spolupráci uvádí pouze 11% subjektů. Nejčastěji jde o neziskové organizace působící v rámci MAS.

Pokud jde o důvody spolupráce, nejčastěji se objevuje organizace společenského a kulturního života v obci či městě, které napomáhá zapojování veřejnosti (100%). Tento typ aktivit je často pouze doplňkovou činností neziskových organizací nejrůznějšího zaměření. Další nejčastější doménou spolupráce je sport - je uváděn ve všech dotázaných obcích (100%). S rostoucím počtem obyvatel v obci roste důležitost

---

¹⁰⁴ Příloha 5 Záznam řízených rozhovorů se zastupiteli obcí a představiteli místního neziskového sektoru.

spolupráce v sociálních službách a různých typech neformálního vzdělávání, které uvádí zejména města nad 5000 obyvatel (44,44%). Pro obce pod 5000 obyvatel je naopak typická spolupráce s místními SDH nebo sportovními organizacemi - důvodem je možnost spolupráce i mimo hlavní zaměření těchto organizací (krizové situace, brigády, organizační činnost apod.) tento typ spolupráce je uváděn v 55,56% případů. Tato „multifunkčnost“ některých místních neziskových subjektů se velmi často objevuje v menších velikostních typech dotázaných obcí. Specifickým důvodem spolupráce ze strany některých neziskových organizací je závislost činnosti organizace na prostorech a vybavení, které jim poskytuje obec – jako jeden z důvodů spolupráce ji uvádí 77,78% dotázaných neziskových subjektů. Důvody pro vzájemnou spolupráci souvisí nejen s problémy v obci, ale také s „nabídkou činností“ neziskového sektoru v dané obci a možnostech vzájemné reciprocity.

Aktuální řešený problém

Obce i neziskové organizace většinou uvádějí na prvním místě jako nejdůležitější vlastní specifické problémy, které z nějakého důvodu řeší samostatně (53,49%). Uváděny jsou však také společné problémové okruhy, u kterých již existuje nebo se předpokládá vzájemná spolupráce na jejich řešení (46,51%) – z tohoto podílu jsou to sociální služby (18,60%) v případě měst nad 5000 obyvatel; v obcích pod 5000 obyvatel je to nezáměr mládeže o (spolkový) život v obci (13,95%) a pomoc při řešení konkrétních organizačních problémů a krizových situací v obci či městě - opět (13,95%), která souvisí s multifunkčním chápáním neziskových organizací (jejich členské základny) v menších obcích.

Služba pro obec

Pokud jde o služby, které zajišťuje neziskový sektor v obcích a městech, nejfrekventovanější jsou služby tradičních servisních organizací. Nejčastěji uváděnou službou je organizace kulturního a společenského života v obci či městě – uvádí ji všichni dotázaní zastupitelé obcí, její podíl je 29,03%. Téměř pětinu (19,35%) tvoří podíl služeb spojených se sportovním vyžitím, jsou zmiňovány ve většině dotázaných obcí. Činnost SDH má podíl 12,90% a je „typickou“ službou neziskového sektoru v dotazovaných obcích pod 5000 obyvatel. Stejný podíl (12,90%) má i zastoupení tzv. nových servisních služeb – v tomto případě se jedná o zajišťované sociální služby, které jsou významné zejména pro obce (města) nad 5000 obyvatel. Specifickou službou je správa svěřeného nebo pronajatého majetku, kterou uvedlo 9,68% dotázaných

zastupitelů z obcí od 500 do 4999 obyvatel. Stejný podíl zastupitelů především z menších obcí uvádí jako jednu z důležitých funkcí „multifunkční využití“ místních neziskových organizací - možnost spolupráce s členy těchto organizací na různých akcích v obci. Zajišťování služeb v oblasti neformálního vzdělávání uvedlo 6,45% dotázaných zastupitelů z obcí od 1000 do 1999 obyvatel a z měst od 10000 do 19999 obyvatel.

Většina místních neziskových organizací uvedla více než jednu službu, kterou zajišťuje v obci či městě. Nejčastější službou, kterou podle vlastního názoru přispívají dotazované místní neziskové organizace k rozvoji obce je organizování kulturních a společenských akcí v obcích pod 5000 obyvatel (29,41%). Podíl 17,65% mají sociální služby, které provozují dotázané neziskové organizace zejména ve městech nad 5000 obyvatel. Služby týkající se sportovního vyžití, zapojování veřejnosti, vzdělávání a všestranného zapojení členů neziskových organizací do akcí v obci mají shodně podíl 11,76%. Činnost v oblasti protipožární ochrany byla respondenty uváděna v 5,88% případech.

Dotazovaní zastupitelé obcí uvádí převážně služby tradičních servisních neziskových organizací – zejména organizací kulturního a společenského života. Z dalších subjektů, které nabízí v obci či městě nějakou službu uvádí dotázané neziskové subjekty služby poskytované SDH, sportovními organizacemi, zájmovými spolky a organizacemi dětí a mládeže. Neziskové organizace z měst nad 10000 obyvatel uvádí častěji služby poskytované „novými“ neziskovými organizacemi (nejčastěji sociální služby).

Význam služeb poskytovaných neziskovým sektorem v obci či městě hodnotí zastupitelé velmi vysoko – průměrně 79,69% - 100% odpovídá službě zcela nezbytné pro obec. Nejlépe hodnocenými byli v menších obcích SDH, ve větších městech poskytovatelé sociálních služeb. Pokud jde o sebehodnocení vlastního významu pro obec nejmenší význam (25%), uvádí místní neziskové organizace zabývající se organizací kulturního a společenského života v obci, důvodem je zřejmě fakt, že tuto činnost jako doplňkovou mají téměř všechny ostatní dotazované neziskové organizace především v menších obcích. Naopak vysoce hodnotí svůj vlastní význam organizace poskytující některou ze sociálních služeb (průměrně 93,33%) především ve větších dotazovaných městech.

Vztah zastupitelstva a místních neziskových organizací

Pokud jde o hodnocení možnosti participace neziskových organizací, dotázaní členové zastupitelstev nejčastěji uvádí z nabízené stupnice poměrně vysoké hodnocení na úrovni „konzultace“ (společné vyjasňování stanovisek zastupitelstva a neziskových organizací před rozhodnutím zastupitelstva – příprava rozhodnutí) ve 69,23% případů. Druhou nejčastější úrovní participace je „zpětná vazba“ (neziskové organizace jsou před rozhodnutím zastupitelstva dotázány na názor a zásadní připomínky je možné zpracovat) tato možnost se objevuje ve 23,08% případů. V 7,69% odpovědí uvádí nejnižší úroveň „informování“ (neziskovým organizacím jsou rozhodnutí zastupitelstva dávana na vědomí).

Místní neziskové organizace jsou v hodnocení reálných možností participace skeptičtější - nejčastěji se objevuje úroveň „zpětné vazby“ (47,06%); úroveň „konzultace“ (41,18%) a možnost „námitek“ (neziskové organizace se mohou vyjádřit k přijatému rozhodnutí zastupitelstva, ale reálná šance na změnu rozhodnutí je malá) tuto možnost uvedlo 11,76% neziskových organizací.

Podpora neziskového sektoru

Podporu neziskového sektoru ze strany obce je možné rozdělit do dvou částí – podporu finanční a podporu nefinanční formou (zvýhodněné nájmy, zapůjčení vybavení apod.). V obcích pod 5000 obyvatel je finanční podpora reprezentována zejména příspěvky na provoz organizace, jednorázovými příspěvky na konkrétní akce a spolufinancováním grantových projektů. V obcích (městech) nad 5000 obyvatel probíhá finanční podpora formou tzv. městských grantů. Forma nefinanční podpory je častěji uváděna v obcích pod 5000 obyvatel a její důležitost se odvíjí od typu neziskové organizace. Celkově lze podle dotázaných zastupitelů význam finanční a nefinanční podpory pro místní neziskový sektor odhadnout na 40%, přičemž 100% reprezentuje podporu zcela zásadního významu.

Vyjádření zástupců neziskového sektoru v podstatě potvrzuje názory zastupitelů obcí a měst, s tím že pro dotázané organizace je často důležitější nefinanční podpora obce - města (výhodné pronájmy prostor, pozemků a vybavení) nežli přímá finanční pomoc - tento trend je patrný především v obcích pod 5000 obyvatel. Průměrný odhad důležitosti podpory od obce či města pro kontaktované neziskové organizace je 55,63%. Financování dotázaných neziskových organizací se liší podle velikosti obce. V obcích pod 5000 obyvatel se nejčastěji objevují členské příspěvky a zisk z pořádaných kulturních akcí. V obcích nad 5000 obyvatel je provoz neziskových organizací hrazen

z grantových prostředků a poměrně často i z vlastní ekonomické činnosti (zakázky, vyžádané přednášky apod.).

Pokud jde typ obcí či městem podporovaných neziskových organizací jsou v obcích do 5000 obyvatel opakovaně uváděny především tradiční (staré) organizace (SDH, sportovní organizace, myslivci, Český červený kříž apod.). V obcích - městech nad 5000 obyvatel se podpora týká především sportovních organizací, sociálních služeb, neformálního vzdělávání a kulturní a společenské činnosti.

Funkce neziskového sektoru v obci

Dotázané obce a města uvádí ve svých odpovědích spokojenost s podobou neziskového sektoru a funkcemi, které v obci či městě plní. Uvedené funkce se v podstatě kryjí s odpověďmi na otázku, jaké služby pro obec neziskový sektor zajišťuje. Respondenti zpravidla uvádí více funkcí místního neziskového sektoru. Jednalo se zejména o péči o kulturní a společenský život (29,03%), která je mnohdy pouze doplňkovou činností neziskových organizací, které mají jiné hlavní zaměření. Podobně – téměř ve všech případech byla zmiňována organizace sportovních akcí (19,35%). V obcích nad 5000 obyvatel plní neziskový sektor navíc často také funkci poskytovatele sociálních služeb (12,90%) a vzdělávání (6,45%). V obcích pod 5000 obyvatel je opět zdůrazňována činnost SDH a tělovýchovných organizací (12,90%) a také univerzálnost využití některých místních organizací (SDH, sportovní organizace) nad rámec jejich původního zaměření a pomoc při údržbě pronajatého majetku obce (obě shodně 9,68%).

Oficiální zaměření dotázaných místních neziskových organizací je poměrně pestré - nejčastěji zastoupené jsou organizace, které se starají o kulturní a společenský život v obci (27,78%); sociální služby (22,22%) a sportovní vyžití (16,67%). Podílem 11,11% jsou zastoupeny neziskové organizace plnící funkci protipožární ochrany a tzv. nové organizace zaměřené na hájení zájmů občanů (11,11%) a zapojování občanů do komunitní práce (11,11%).

Jako důvod svého vzniku uvádí organizace nejčastěji nutnost právně ošetřit již existující organizaci (44,44%), jde o tradiční (staré) neziskové organizace (SDH, Tělovýchovná jednota, Český červený kříž apod.). Skoro dvě pětiny (38,89%) organizací vznikly v reakci na místní neřešený problém, jde o organizace nejružnějšího zaměření. Důvodem vzniku zbylých 16,67% dotázaných organizací bylo vyplnění mezery v nabídce neziskového sektoru.

Politické ambice místního neziskového sektoru

Zastoupení členů místních neziskových organizací v zastupitelstvu obce či města uvádí všechny dotázané obce i místní neziskové organizace (100%). V některých případech je ze strany neziskových organizací kritizována domnělá možnost zvýhodnění neziskové organizace, které je zastupitel členem (22,22%). Případné politické ambice však podle valné většiny obou typů respondentů nejsou spojovány s neziskovou organizací jako celkem (pouze 11,11%), ale pouze s jednotlivými členy.

Závěr

Neziskový sektor je trvalou a významnou součástí života obcí a měst Jihočeského kraje, neziskové organizace existují a fungují ve všech analyzovaných velikostních typech obcí - pouze ve 13 z 623 obcí Jihočeského kraje není zaregistrována ani jedna nezisková organizace. Podle Registru ekonomických subjektů i Rady vlády pro neziskové organizace jsou mezi neziskové subjekty počítány pouze ty, které splňují 5 kritérií podle definice Salamona a Anheiera – jsou institucionalizované, soukromé, neziskové, samosprávné a dobrovolné. Toto kritérium splňuje 10021 organizací z Registru ekonomických subjektů Jihočeského kraje.

Registr ekonomických subjektů představuje oficiální, formalizovanou podobu neziskového sektoru. V analýze provedené v této práci byla zjišťována četnost zastoupení právní formy a ekonomické činnosti organizace v závislosti na počtu obyvatel obce.

V obou sledovaných parametrech – právní formě i ekonomické činnosti neziskové organizace jsou nefrekventovanější formy, které lze označit jako obecné nebo společné, a jsou registrovány ve všech velikostních typech obcí, s tím, že ve většině případů je jejich podíl rozhodující.

V případě právních forem neziskových organizací podle Registru ekonomických subjektů jde o *spolky* a *pobočné spolky*, které velmi výrazně převažují nad ostatními právními formami. Jejich společný podíl je vždy nejméně tříčtvrtinový ve všech sledovaných velikostních kategoriích obcí. Lze oprávněně předpokládat, že tyto dvě právní formy, které reprezentují již neexistující právní formu občanského sdružení, budou nejčastěji vyřazované z důvodu nesplnění tzv. přeregistrace neziskových organizací podle z. č. 89/2012 Sb. (nový občanský zákoník).

Z pohledu ekonomických činností neziskových jsou takovou obecnou či společnou formou *ostatní činnosti*, které reprezentují téměř polovinu a *kulturní, zábavní a rekreační činnosti* (sport) s více než pětinovým podílem tematického zaměření činností neziskových organizací. S ohledem na obecnost vymezení *ostatních činností* lze v oficiální statistice sledovat typické složení neziskového sektoru poměrně obtížně, protože by pro detailnější analýzu tematického zaměření organizací musely být analyzovány názvy a případně také stanovy registrovaných neziskových organizací. Podíl obecných – společných forem ekonomických činností většinou klesá spolu se snižujícím se počtem obyvatel obce či města.

Nejčastěji zastoupenými právními formami neziskového sektoru Jihočeského kraje jsou *spolek, zapsaný spolek, honební společenstvo, pobočná odborová organizace, církevní organizace a obecně prospěšné společnosti*. Nejčastějšími ekonomickými aktivitami jsou *ostatní činnosti; kulturní, zábavní a rekreační činnosti; činnosti v oblasti zemědělství lesnictví a rybářství; požární ochrana a činnosti v oblasti nemovitostí*. Významnější zastoupení činností v oblasti *sociální péče a sociálních služeb* je typické pro města s více jak 10000 obyvateli, *činnosti v oblasti vzdělávání* jsou častější ve městech nad 20000 obyvatel.

Předpoklad, že s narůstajícím počtem obyvatel obce poroste počet právních forem neziskových organizací, se potvrdil pouze částečně. Počet právních forem klesá s klesajícím počtem obyvatel obce, ale pouze do velikostní kategorie obce od 2000-4999 obyvatel. Počet kategorií ekonomických činností neziskových organizací se jeví jako nezávislý na počtu obyvatel, příčinou jsou specifické formy ekonomických činností v jednotlivých velikostních kategoriích obcí. Počet právních forem a ekonomických činností byl v tomto případě sledován v jakékoli absolutní četnosti zastoupení. Předpoklad, že počet neziskových organizací na obyvatele bude klesat s narůstajícím počtem obyvatel v obci, se nepotvrdil.

Další fází práce byli řízené rozhovory se zastupiteli obcí a představiteli neziskového sektoru, které měly za úkol zmapovat úroveň spolupráce mezi obcí a místním neziskovým sektorem. Obce se svým neziskovým sektorem běžně spolupracují, nejčastěji uváděným spolupráce důvodem ze strany obce i neziskové organizace jsou v podstatě služby a funkce, které poskytuje a plní neziskový sektor v obci či městě. Pokud je porovnáme se zaměřením ekonomických činností neziskových organizací v Registru ekonomických subjektů, bude shoda pouze částečná. Důvodem je, že v Registru ekonomických subjektů je uváděna hlavní ekonomická činnost, zatímco v rozhovorech je nejčastěji jako hlavní důvod spolupráce a zároveň i nejdůležitější služba uváděna organizace kulturního a společenského života v obci či městě, která je pouze doplňkovou činností u většiny dotázaných organizací, které mají jinou hlavní funkci. Sportovní vyžití se objevuje na druhém místě v analýze Registru ekonomických subjektů i v rozhovorech s představiteli obcí a neziskového sektoru. V obcích nad 5000 obyvatel se jako významný důvod spolupráce a poskytovaná služba objevují sociální služby a vzdělávání, které se v analýze Registru ekonomických subjektů objevují až ve vyšších velikostních kategoriích měst. V obcích s méně než 5000 obyvateli se objevuje různorodá spolupráce s místními SDH a sportovními organizacemi, která nemusí být vždy totožná s hlavním posláním těchto organizací.

Činnost SDH - v RES uváděné jako činnosti v protipožární ochraně v kategorii „veřejná správa a obrana, povinné sociální zabezpečení“ je rovněž uvedena v analýze RES jako jedna z nejčastějších ekonomických činností neziskových organizací zejména v obcích s méně než 1000 obyvateli.

Význam služeb poskytovaných v obci či městě organizacemi neziskového sektoru je z pohledu obcí velmi vysoký – téměř 80%. Sebereflexe neziskových organizací ohledně vlastního významu pro obec či město se liší podle jejich hlavní funkce - nejlépe sami sebe hodnotí provozovatelé sociálních služeb.

V hodnocení možnosti participace neziskového sektoru na rozhodování v obci či městě jsou představitelé neziskových organizací poněkud skeptičtější než zastupitelé obcí, ale názory obou skupin jsou si v tomto ohledu velmi podobné a obecně lze říci, že úroveň participace je velmi vysoká.

Finanční podpora neziskového sektoru ze strany obcí se liší podle velikosti obce. V obcích pod 5000 obyvatel jsou to příspěvky na provoz či konkrétní akci nebo spolufinancování projektu, ve větších obcích či městech nad 5000 obyvatel se jako nástroj financování neziskového sektoru objevují městské granty. Nefinanční podpora má formu zvýhodněného či bezplatného pronájmu nebo zapůjčení prostor a vybavení v majetku obce – pro některé typy neziskových organizací je právě tato podpora klíčová.

Politické ambice neziskových organizací podle většiny dotázaných nelze spojovat s organizacemi jako celky, ale pouze s některými členy. Členství zastupitelů v neziskových organizacích je chápáno jako přirozená věc – ve všech kontaktovaných obcích byli v zastupitelstvu členové neziskových organizací.

Pokud jde o potvrzení či vyvrácení pracovních hypotéz týkajících se spolupráce obcí a místního neziskového sektoru jsou výsledky následující. Předpoklad, že v obcích s větším počtem obyvatel bude častější spolupráce s neziskovými organizacemi na úrovni přesahující obecní měřítko, se nepotvrdil – téměř všechny obce uvádí spolupráci zejména na úrovni MAS. Naopak zapojení dotázaných neziskových organizací do spolupráce přesahující místní úroveň je poměrně vzácné. Pokud jde o zastoupení tzv. „starých“ či „tradičních“ a „nových“ neziskových organizací v závislosti na velikosti obce či města – tento předpoklad se potvrdil - respondenti menších obcí (pod 5000 obyvatel) uvádí nejčastěji staré (tradiční) neziskové organizace (SDH, TJ, myslivecká sdružení), respondenti z obcí či měst nad 5000 obyvatel častěji zmiňují tzv. nové neziskové organizace především v souvislosti se sociálními službami.

Předpoklad, že s klesajícím počtem obyvatel obce poroste význam podpory obce pro neziskový sektor, se potvrdil částečně. Díky vícezdrojovému financování nejsou dotázané neziskové organizace zcela závislé na financování ze strany obcí či města. Jako zcela zásadní se ale ukázala podpora nefinanční (pronájemy prostor a pozemků, zápůjčky vybavení) zvláště v menších obcích.

Úroveň participace neziskového sektoru na rozhodování obce je poměrně vysoká a oproti původní hypotéze nesouvisí s velikostí obce. Ani předpokládaný vliv velikosti obce či města na politické ambice místního neziskového sektoru se zcela nepotvrdil, politické ambice jsou otázkou jednotlivých členů neziskových organizací a rostoucí velikost populace obce či města zde znamená spíše větší možnosti pro vstup do volební koalice.

Předkládaná práce se snaží nabídnout obraz neziskového sektoru Jihočeského kraje ze dvou úhlů, kterými jsou dostupné oficiální statistické údaje a vyjádření samotných aktérů spolupráce mezi obcemi a městy a místním neziskovým sektorem. Výsledky práce potvrzují, že neziskový sektor je v mnoha ohledech klíčovým a nezastupitelným partnerem pro obecní a městskou samosprávu a ukazuje vědomí nezbytnosti vzájemné spolupráce.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. AGORA CENTRAL EUROPE. *Jak přizvat občany ke spolupráci*. Praha : Agora CE, 2006. 50 s.
2. BAČUVČÍK, R. K terminologii neziskového sektoru In ŠKARABELOVÁ, S., ed. *Definice neziskového sektoru – Sborník příspěvků internetové konference CVNS*. Brno : Centrum pro výzkum neziskového sektoru, 2005. s. 39-44. ISBN 80-239-4057-0.
3. BACHMANN, P. Současné trendy rozvoje českého neziskového sektoru. In *Mezinárodní vědecká konference Hradecké ekonomické dny 2012 Ekonomický rozvoj a management regionů Hradec Králové 31. ledna a 1. února 2012 - Sborník recenzovaných příspěvků - Díl I*. Hradec Králové : Gaudeamus, 2012. s. 20-25. ISBN 978-80-7435-171-6.
4. DOHNALOVÁ, M. Občanský sektor. In ŠKARABELOVÁ, S., ed. *Definice neziskového sektoru – Sborník příspěvků internetové konference CVNS*. Brno : Centrum pro výzkum neziskového sektoru, 2005. s. 4-9. ISBN 80-239-4057-0.
5. DOHNALOVÁ, M. Sociální ekonomika - třetí sektor. In DOHNALOVÁ, M., et al., eds. *Sociální ekonomika - vybrané otázky*. Praha : Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, 2009. s. 10-18. ISBN 978-80-7416-052-3.
6. DOHNALOVÁ, M. Sociální ekonomika a občanský sektor. *AUSPICIA recenzovaný časopis pro otázky společenských věd*, 2005, roč. 2, č. 2., s. 28-32. ISSN 1214-4967.
7. DOHNALOVÁ, M. Sociální ekonomika v ČR. In DOHNALOVÁ, M., et al., eds. *Sociální ekonomika - vybrané otázky*. Praha : Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, 2009. s. 30-43. ISBN 978-80-7416-052-3.
8. DOHNALOVÁ, M., et al. Úvod. In DOHNALOVÁ, M., et al., eds. *Sociální ekonomika - vybrané otázky*. Praha : Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, 2009. s. 7-9. ISBN 978-80-7416-052-3.
9. FRIČ, P. *Občanská společnost a definice NNO, vývoj, stav a trendy. Dílčí studie pro Koncepti politiky vlády vůči nestátním neziskovým organizacím do roku 2020*. Praha : Vláda ČR, 2015. 25 s.

10. HAKEN, R. Třetí sektor In ŠKARABELOVÁ, S., ed. *Definice neziskového sektoru – Sborník příspěvků internetové konference CVNS*. Brno : Centrum pro výzkum neziskového sektoru, 2005. s. 10-12. ISBN 80-239-4057-0.
11. HENDL, J. *Kvalitativní výzkum. Základní metody a aplikace*. Praha : Portál, 2005. 408 s. ISBN 80-7367-040-2.
12. HYÁNEK, V., PROUZOVÁ, Z., ŠKARABELOVÁ, S. *Neziskové organizace ve veřejných službách*. 1. vydání. Brno : Masarykova univerzita, 2007. 293 s. ISBN 978-80-210-4423-4.
13. MÜLLER, J. Neziskový sektor sledovaný Radou vlády pro nestátní neziskové organizace. In ŠKARABELOVÁ, S., ed. *Definice neziskového sektoru – Sborník příspěvků internetové konference CVNS*. Brno : Centrum pro výzkum neziskového sektoru, 2005. s. 45-46. ISBN 80-239-4057-0.
14. NEUBAUER, J., SEDLAČÍK M., KRÍŽ O. *Základy statistiky. Aplikace v technických a ekonomických oborech*. Praha : Grada Publishing, 2012. 240 s. ISBN 978-80-247-4273-1.
15. POSPÍŠIL, M., HYÁNEK, V. *Country-specific situation of the nonprofit sector in the Czech Republic*. Brno : Centrum pro výzkum neziskového sektoru, 2009. 19 s.
16. POSPÍŠIL, M., NEUMAYR, M., ŠKARABELOVÁ, S., MALÝ, I., MEYER, M., SCHNEIDER, U. *Neziskové organizace a jejich funkce v demokratické společnosti*. Brno : Společnost pro studium neziskového sektoru, 2009. 31 s. ISBN 978-80-904150-3-4.
17. PROUZOVÁ, Z., ALMANI TŮMOVÁ, K.. *Rozbor financování nestátních neziskových organizací z veřejných rozpočtů v roce 2013*. Praha : Vláda ČR, 2015. 68 s.
18. PROUZOVÁ, Z.: *Data a fakta o neziskovém sektoru v ČR. Studie pro Koncepti vlády vůči NNO do roku 2020 (verze k 1. 3. 2015)*, Brno : Centrum pro výzkum neziskového sektoru, 2015. 21 s.
19. REKTOŘÍK, J. *Organizace neziskového sektoru – 3. vydání*. Praha : Ekopress, 2007. 187 s. ISBN 978-80-86929-25-5.
20. ROSENMYER, T. Soukromý neziskový sektor. In ŠKARABELOVÁ, S., ed. *Definice neziskového sektoru – Sborník příspěvků internetové konference CVNS*. Brno : Centrum pro výzkum neziskového sektoru, 2005. s. 33-38. ISBN 80-239-4057-0.

21. SKOVAJSA, M., et al. *Občanský sektor: organizovaná občanská společnost v České republice*. Praha : Portál, 2010. 376 s. ISBN 978-80-7367-681-0.
22. STRECKOVÁ, Y. MALÝ, I., REKTOŘÍK, J., ŠELEŠOVSKÝ, J., HLAVÁČEK, A. *Veřejná ekonomie pro školu a praxi*. Praha : Computer Press, 1998. 214 s. ISBN 80-7226-112-6.
23. ŠKARABELOVÁ, S., HYÁNEK, V., REKTOŘÍK, J. *Když se řekne nezisková organizace*. – 1. vydání. Brno : Masarykova univerzita, 2002. 130 s. ISBN 80-210-3031-3.
24. ŠKARABELOVÁ, S. *Příspěvkové organizace jako konkurent nestátním neziskovým organizacím - podklad pro koncepci politiky státu vůči NNO do roku 2020*. Brno : Centrum pro výzkum neziskového sektoru. 2014. 27 s.
25. ŠKARABELOVÁ, S. Vymezení pojmu nestátní nezisková organizace. In ŠKARABELOVÁ, S., ed. *Definice neziskového sektoru – Sborník příspěvků internetové konference*. Brno : Centrum pro výzkum neziskového sektoru, 2005. s. 24-28. ISBN 80-239-4057-0.
26. ŠLOUFOVÁ, R. Vymezení sociální ekonomiky v zahraničí. In DOHNALOVÁ, M., et al., eds. *Sociální ekonomika - vybrané otázky*. Praha : Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, 2009. s. 19-29. ISBN 978-80-7416-052-3.
27. VAJDOVÁ, Z., BERNARD, J., STACHOVÁ, J., ČERMÁK, D. Síť institucionálních aktérů rozvoje malého města. *Sociologický časopis/ Czech Sociological Review*, 2010, roč. 46, č. 2, s. 281–299. ISSN 0038-0288.

Elektronické zdroje

1. ASOCIACE VEŘEJNĚ PROSPĚŠNÝCH ORGANIZACÍ ČR (AVPO ČR). *Co je veřejná prospěšnost* [online] Praha : AVPO ČR, 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.avpo.cz/2014/co-je-verejna-prospesnost/>>
2. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Malý lexikon obcí České republiky – 2014: Velikostní skupiny obcí podle krajů, okresů - počet obyvatel*. [online] Praha : Český statistický úřad, 2016 [cit. 2016-01-04]. Dostupné z WWW: <<https://www.czso.cz/csu/czso/maly-lexikon-obci-ceske-republiky-2014-ngdc2kaznu1>>.
3. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *NACE rev. 2: Metodická příručka*. [online] Praha : Český statistický úřad, 2016 [cit. 2016-01-04]. Dostupné z WWW: <https://www.czso.cz/documents/10180/23174387/metodicka_pirucka_cz_nace_rev_2.doc/ca87ba8c-4c88-4a5c-8868-ca00ddebdd92?version=1.0>

4. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Informativní počet občanů v ČR ve všech obcích, v obcích 3. typu a v městských částech k 1. 1. 2015.* [online] Praha : Ministerstvo vnitra ČR, 2016 [cit. 2016-01-04]. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/soubor/pocty-obyvatel-v-obcich-pocet-obcaneleden15-b-xls.aspx>>
5. NEZISKOVKY.CZ. *O neziskových organizacích.* [online] Praha : Neziskovky.cz, 2015 [cit. 2015-12-28]. Dostupné z WWW: <http://www.neziskovky.cz/clanky/511_538_540/fakta_neziskovky-v_co-to-je-neziskovy-sektor-/>
6. VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. *Rada vlády pro nestátní neziskové organizace.* [online] Praha : Vláda ČR, 2016 [cit. 2016-01-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.vlada.cz/cz/ppov/rmno/zakladni-informace-767/>>.

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecní zřízení). In *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 38, s. 1737-1764. Dostupné také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3426>> . ISSN 1211-1244.
2. ČESKO. Zákon č. 129 ze dne 12. dubna 2000 o krajích (krajské zřízení). In *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 38, s. 1765-1782. Dostupné také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3426>>. ISSN 1211-1244.
3. ČESKO. Zákon č. 227 ze dne 3. září 1997 o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů (zákon o nadacích a nadačních fondech). In *Sbírka zákonů České republiky*. 1997, částka 80, s. 4730-4739. Dostupné také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3071>>. ISSN 1211-1244.
4. ČESKO. Zákon č. 248 ze dne 28. září 1995 o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1995, částka 65, s. 3554-3560. Dostupné také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=2876>>. ISSN 1211-1244.
5. ČESKO. Zákon č. 3 ze dne 25. ledna 2002 o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech). In *Sbírka zákonů České*

- republiky*. 2002, částka 2, s. 83-95. Dostupné také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3821>>. ISSN 1211-1244.
6. ČESKO. Zákon č. 89 ze dne 20. dubna 1995 o státní statistické službě. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1995, částka 19, s. 993-1008. Dostupné také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=2830>>. ISSN 1211-1244.
  7. ČESKO. Zákon č. 89 ze dne 3. února 2012 občanský zákoník. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2012, částka 33, s. 1026 – 1365, Dostupné také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=z&id=24084>>. ISSN 1211-1244.
  8. ČESKO. Zákon č. 90 ze dne 25. ledna 2012 o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). In *Sbírka zákonů České republiky*. 2012, částka 34, s. 1370-1482. Dostupné také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=6145>>. ISSN 1211-1244.
  9. ČSFR. Zákon č. 83 ze dne 27. března 1990 o sdružování občanů. In *Sbírka zákonů Československé federativní republiky*. 1990, částka 19, s. 366-369. Dostupné také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=2330>>.

Ostatní zdroje

Kromě výše uvedených zdrojů byly při zpracování bakalářské práce využity následující materiály:

- Výtah z Registru ekonomických subjektů na základě Dohody ze dne 29. dubna 2015 mezi Krajskou správou ČSÚ České Budějovice a p. Josefem Maxou o předání statistických informací pro vlastní potřebu uživatele podle § 18. Odst. 1c Zákona č. 89/1995 Sb. o státní statistické službě
- E-mailové konzultace s Českým statistickým úřadem
- Záznamy rozhovorů se zastupiteli obcí a představiteli místního neziskového sektoru

Seznam zkratek

COPNI - Systém klasifikace netržních činností OSN (Classification of the Purposes of Non-Profit Institutions Serving Households)

ČSÚ - Český statistický úřad

ICNPO - Mezinárodní klasifikace neziskových organizací (International Classification of Non-profit Organizations)

MAS - Místní akční skupina

MŠMT - Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky

NACE/ CZ - NACE – Klasifikace ekonomických činností (Nomenclature générale des Activités économiques dans les Communautés Européennes)

NNO - Nestátní (nevládní) nezisková organizace

OKEČ - Odvětvová klasifikace ekonomických činností

RES - Registr ekonomických subjektů

RVNNO - Rady vlády pro nestátní neziskové organizace

SDH - Sbor dobrovolných hasičů

SNA/ISIC A 38 - Střední úroveň agregace ekonomických činností do 38 kategorií podle Systému národních účtů/ Mezinárodní standardní klasifikace všech ekonomických činností (System of National Accounts/ International Standard Industrial Classification)

TJ - Tělovýchovná jednota

Seznam tabulek, obrázků a grafů

Seznam tabulek

Tab. 1: Vývoj objemu dotací poskytnutých NNO z jednotlivých veřejných rozpočtů a státních fondů v letech 2009 až 2013 dle úrovně rozpočtu (v tis. Kč).....	33
Tab. 2: Počty obcí a počty subjektů neziskového sektoru v Jihočeském kraji	36
Tab. 3: Počet neziskových subjektů na 1 obyvatele obce	36
Tab. 4: Jihočeský kraj celkem - právní formy neziskových organizací podle Registru ekonomický subjektů	78
Tab. 5: Jihočeský kraj celkem - ekonomické činnosti neziskových organizací.....	79
Tab. 6: Obce (města) od 50000 do 99999 obyvatel - právní formy neziskových organizací podle Registru ekonomický subjektů	80
Tab. 7: Obce (města) od 50000 do 99999 obyvatel - ekonomické činnosti neziskových organizací	81
Tab. 8: Obce (města) od 20000 do 49999 obyvatel - právní formy neziskových organizací podle Registru ekonomický subjektů	82
Tab. 9: Obce (města) od 20000 do 49999 obyvatel - ekonomické činnosti neziskových organizací	83
Tab. 10: Obce (města) od 10000 do 19999 obyvatel - právní formy neziskových organizací podle Registru ekonomický subjektů	84
Tab. 11: Obce (města) od 10000 do 19999 obyvatel - ekonomické činnosti neziskových organizací	85
Tab. 12: Obce (města) od 5000 do 9999 obyvatel - právní formy neziskových organizací podle Registru ekonomický subjektů	86
Tab. 13: Obce (města) od 5000 do 9999 obyvatel - ekonomické činnosti neziskových organizací	87
Tab. 14: Obce (města) od 2000 do 4999 obyvatel - právní formy neziskových organizací podle Registru ekonomický subjektů	88
Tab. 15: Obce (města) od 2000 do 4999 obyvatel - ekonomické činnosti neziskových organizací	89
Tab. 16: Obce od 1000 do 1999 obyvatel - právní formy neziskových organizací podle Registru ekonomický subjektů.....	90
Tab. 17: Obce od 1000 do 1999 obyvatel - ekonomické činnosti neziskových organizací	91

Tab. 18: Obce od 500 do 999 obyvatel - právní formy neziskových organizací podle Registru ekonomický subjektů.....	92
Tab. 19: Obce od 500 do 999 obyvatel - ekonomické činnosti neziskových organizací	93
Tab. 20: Obce od 200 do 499 obyvatel - právní formy neziskových organizací podle Registru ekonomický subjektů.....	94
Tab. 21: Obce od 200 do 499 obyvatel - ekonomické činnosti neziskových organizací	95
Tab. 22: Obce do 199 obyvatel - právní formy neziskových organizací podle Registru ekonomický subjektů	96
Tab. 23: Obce do 199 obyvatel - ekonomické činnosti neziskových organizací	97
Tab. 24: Agregace ekonomických činností neziskových organizací CZ NACE	98

Seznam obrázků

Obr. 1: Vymezení neziskového sektoru v národním hospodářství podle V. Pestoffa ...	17
Obr. 2: Členění národního hospodářství podle principu financování – pozice soukromého neziskového sektoru	18

Seznam grafů

Graf 1: Počty právních forem a ekonomických činností neziskových organizací v Registru ekonomických subjektů podle velikosti obce – Jihočeský kraj.....	37
Graf 2: Právní formy neziskových organizací podle RES – Jihočeský kraj	52
Graf 3: Ekonomické činnosti neziskových organizací podle RES – Jihočeský kraj	55

Přílohy

Příloha 1 Dohoda o předání statistických informací pro vlastní potřebu uživatele

DOHODA

o předání statistických informací pro vlastní potřebu uživatele podle § 18. Odst. 1c Zákona č. 89/1995 Sb. o státní statistické službě

Krajská správa ČSÚ České Budějovice
Zastoupená Ing. Janou Sedláčkovou, ředitelkou KS ČSÚ České Budějovice
Tel. 386 718 630

a

Pan Josef Maxa
Kaliště u Lipí 7
373 84 Dubné

tel.: 732 246 755
maxeek@centrum.cz

Se dohodli, že na základě předané objednávky zpracuje Krajská správa ČSÚ, České Budějovice:

- Výběr dat z datové báze registru ekonomických subjektů (RES) - ekonomické subjekty se sídlem v Jihočeském kraji

Soubory budou předány v elektronické formě ve formátu XLS

Zákazník se zavazuje, že datové soubory bude využívat pouze pro vlastní potřebu a neposkytne je třetí osobě, ani je nebude využívat ke komerčním účelům. Státní statistická služba neodpovídá za škodu, která by vznikla odběrateli v souvislosti s chybnou interpretací předaných dat.

Vzhledem ke skutečnosti, že Český statistický úřad shromažďuje údaje pro aktualizaci RES z velkého množství subjektů prostřednictvím dalších institucí, nemusí ve všech případech údaje odpovídat aktuální skutečnosti (zejména pokud se jedná o druh činnosti, adresu podnikání, apod.).

Za práce spojené se zpracováním předaných souborů se podle platného Sazebníku cen a služeb poskytovaných ČSÚ pro vlastní potřebu uživatele účtuje úhrada ve výši 550 Kč.

Za ČSÚ,
České Budějovice

Josef Maxa
České Budějovice

Krajská správa ČSÚ v Č. Budějovicích
Žižkova 1
370 77 České Budějovice
IČ: 00025593

Dne 29. dubna 2015

Příloha 2 RES - právní formy neziskových organizací

E-MAIL PRACOVNICE ČSÚ BARBORY MAŇASOVÉ ZE DNE 15. 7. 2015

Re: RES - právní formy neziskových organizací

Od: Barbora Maňasová

Komu: Josef Maxa

Kopie: Michal Čigáš, Zdeňka Polednová

Datum: 15. 7. 2015 09:01

Dobrý den,

k Vašemu dotazu na identifikaci právních forem, které odpovídají neziskovým organizacím, sděluji následující;

Podle ČSÚ je neziskovou organizací každá jednotka, která účtuje jako nezisková organizace a splňuje všech 5 podmínek pro neziskové organizace (je samosprávná, nerozděluje zisk, je institucionálně oddělena od vládních institucí, je dobrovolná, je právním subjektem s určitým stupněm vnitřní organizační struktury) a jsou to tyto právní formy:

nadace (F 117)

nadační fond (F118)

obecně prospěšná společnost (F 141)

ústav (F 161)

komory (F 745)

stavovské organizace - profesní komory (F 741)

sdružení právnických osob (F 751)

honební společenstva (F 761)

církevní organizace (F 721)

školské právnické osoby (F 641)

politické strany, politická hnutí (F 711)

spolek (F 706)

pobočný spolek (F 736)

odborová organizace (F 703)

pobočná odborová organizace (F 733)

zvláštní organizace pro zastoupení českých zájmů v mezinárodních nevládních organizacích (F 704)

organizační jednotka zvláštní organizace (F 734)

zahraniční spolek (F 906)

zahraniční pobočný spolek (F 936)

mezinárodní odborová organizace (F 907)

pobočná mezinárodní odborová organizace (F 937)

mezinárodní organizace zaměstnavatelů (F 908)

pobočná mezinárodní organizace zaměstnavatelů (F 938)

mezinárodní nevládní organizace (F 921)

organizační jednotka mezinárodní nevládní organizace (F 922)

veřejné vysoké školy (F 601)

Rada vlády pro neziskové organizace pokládá za neziskové organizace pouze tyto:

nadace
nadační fond
obecně prospěšná společnost
církevní právnická osoba
občanské sdružení (nyní transformované na F 703, 704 a 706)

Čili záleží na tom, jak máte definované zadání.

S pozdravem

Ing. Barbora Maňasová
Oddělení rozvoje a metodiky registrů
Český statistický úřad
Na padesátém 81
100 82 Praha
Tel. 274052580

Příloha 3 Tabulková příloha – analýza Registru ekonomických subjektů

Tab. 4: Jihočeský kraj celkem - právní formy neziskových organizací podle Registru ekonomický subjektů

Právní forma podle RES	Absolutní počet	%
Spolek (F 706)	5778	57,66%
Pobočný spolek (F 736)	2405	24,00%
Honební společenstva (F 761)	576	5,75%
Pobočná odborová organizace (F 733)	415	4,14%
Církevní organizace (F 721)	385	3,84%
Obecně prospěšná společnost (F 141)	218	2,18%
Nadační fond (F118)	96	0,96%
Sdružení právnických osob (F 751)	63	0,63%
Nadace (F 117)	22	0,22%
Odborová organizace (F 703)	15	0,15%
Komory (F 745)	12	0,12%
Politické strany, politická hnutí (F 711)	8	0,08%
Školské právnické osoby (F 641)	7	0,07%
Stavovské organizace - profesní komory (F 741)	7	0,07%
Ústav (F 161)	6	0,06%
Mezinárodní nevládní organizace (F 921)	4	0,04%
Veřejné vysoké školy (F 601)	2	0,02%
Organizační jednotka mezinárodní nevládní organizace (F 922)	2	0,02%
Zvláštní organizace pro zastoupení českých zájmů v mezinárodních nevládních organizacích (F 704)	0	0,00%
Organizační jednotka zvláštní organizace (F 734)	0	0,00%
Zahraníční spolek (F 906)	0	0,00%
Mezinárodní odborová organizace (F 907)	0	0,00%
Mezinárodní organizace zaměstnavatelů (F 908)	0	0,00%
Zahraníční pobočný spolek (F 936)	0	0,00%
Pobočná mezinárodní odborová organizace (F 937)	0	0,00%
Pobočná mezinárodní organizace zaměstnavatelů (F 938)	0	0,00%
Celkem	10021	100%

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z RES, ČSÚ a Ministerstva vnitra ČR

Tab. 5: Jihočeský kraj celkem - ekonomické činnosti neziskových organizací

Název ekonomické činnosti	Absolutní počet	%
Zemědělství, lesnictví a rybářství	1300	12,97%
Výroba textilií, oděvů, usní a souvisejících výrobků	1	0,01%
Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	1	0,01%
Zásobování vodou; činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi	3	0,03%
Stavebnictví	2	0,02%
Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	1	0,01%
Doprava a skladování	1	0,01%
Ubytování, stravování a pohostinství	2	0,02%
Vydavatelské a audiovizuální činnosti, tvorba programů a vysílání	3	0,03%
IT a informační činnosti	2	0,02%
Činnosti v oblasti nemovitostí	208	2,08%
Právní, účetnické, architektonické a inženýrské činnosti, technické zkoušky a analýzy, činnosti vedení podniků, poradenství v oblasti řízení	4	0,04%
Výzkum a vývoj	5	0,05%
Ostatní profesní, vědecké a technické činnosti	16	0,16%
Administrativní a podpůrné činnosti	7	0,07%
Veřejná správa a obrana, povinné sociální zabezpečení	1062	10,60%
Vzdělávání	71	0,71%
Zdravotní péče	7	0,07%
Sociální péče a sociální služby	90	0,90%
Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	2266	22,61%
Ostatní činnosti	4969	49,59%
Celkem	10021	100%

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z RES, ČSÚ a Ministerstva vnitra ČR

Tab. 6: Obce (města) od 50000 do 99999 obyvatel - právní formy neziskových organizací podle Registru ekonomický subjektů

Právní forma podle RES	Absolutní počet	%
Spolek (F 706)	1062	66,13%
Pobočný spolek (F 736)	221	13,76%
Honební společenstva (F 761)	7	0,44%
Pobočná odborová organizace (F 733)	123	7,66%
Církevní organizace (F 721)	31	1,93%
Obecně prospěšná společnost (F 141)	77	4,79%
Nadační fond (F118)	29	1,81%
Sdružení právnických osob (F 751)	24	1,49%
Nadace (F 117)	8	0,50%
Odborová organizace (F 703)	4	0,25%
Komory (F 745)	4	0,25%
Politické strany, politická hnutí (F 711)	2	0,12%
Školské právnické osoby (F 641)	4	0,25%
Stavovské organizace - profesní komory (F 741)	2	0,12%
Ústav (F 161)	2	0,12%
Mezinárodní nevládní organizace (F 921)	3	0,19%
Veřejné vysoké školy (F 601)	2	0,12%
Organizační jednotka mezinárodní nevládní organizace (F 922)	1	0,06%
Zvláštní organizace pro zastoupení českých zájmů v mezinárodních nevládních organizacích (F 704)	0	0,00%
Organizační jednotka zvláštní organizace (F 734)	0	0,00%
Zahraniční spolek (F 906)	0	0,00%
Mezinárodní odborová organizace (F 907)	0	0,00%
Mezinárodní organizace zaměstnavatelů (F 908)	0	0,00%
Zahraniční pobočný spolek (F 936)	0	0,00%
Pobočná mezinárodní odborová organizace (F 937)	0	0,00%
Pobočná mezinárodní organizace zaměstnavatelů (F 938)	0	0,00%
Celkem	1606	100%

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z RES, ČSÚ a Ministerstva vnitra ČR

Tab. 7: Obce (města) od 50000 do 99999 obyvatel - ekonomické činnosti neziskových organizací

Název ekonomické činnosti	Absolutní počet	%
Zemědělství, lesnictví a rybářství	29	1,81%
Výroba textilií, oděvů, usní a souvisejících výrobků	0	0,00%
Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	0	0,00%
Zásobování vodou; činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi	1	0,06%
Stavebnictví	0	0,00%
Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	1	0,06%
Doprava a skladování	0	0,00%
Ubytování, stravování a pohostinství	0	0,00%
Vydavatelské a audiovizuální činnosti, tvorba programů a vysílání	2	0,12%
IT a informační činnosti	1	0,06%
Činnosti v oblasti nemovitostí	46	2,86%
Právní, účetnické, architektonické a inženýrské činnosti, technické zkoušky a analýzy, činnosti vedení podniků, poradenství v oblasti řízení	1	0,06%
Výzkum a vývoj	1	0,06%
Ostatní profesní, vědecké a technické činnosti	9	0,56%
Administrativní a podpůrné činnosti	2	0,12%
Veřejná správa a obrana, povinné sociální zabezpečení	13	0,81%
Vzdělávání	34	2,12%
Zdravotní péče	1	0,06%
Sociální péče a sociální služby	26	1,62%
Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	400	24,91%
Ostatní činnosti	1039	64,69%
Celkem	1606	100%

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z RES, ČSÚ a Ministerstva vnitra ČR

Tab. 8: Obce (města) od 20000 do 49999 obyvatel - právní formy neziskových organizací podle Registru ekonomický subjektů

Právní forma podle RES	Absolutní počet	%
Spolek (F 706)	1080	64,79%
Pobočný spolek (F 736)	306	18,36%
Honební společenstva (F 761)	32	1,92%
Pobočná odborová organizace (F 733)	92	5,52%
Církevní organizace (F 721)	62	3,72%
Obecně prospěšná společnost (F 141)	36	2,16%
Nadační fond (F118)	26	1,56%
Sdružení právnických osob (F 751)	11	0,66%
Nadace (F 117)	3	0,18%
Odborová organizace (F 703)	2	0,12%
Komory (F 745)	6	0,36%
Politické strany, politická hnutí (F 711)	2	0,12%
Školské právnické osoby (F 641)	2	0,12%
Stavovské organizace - profesní komory (F 741)	4	0,24%
Ústav (F 161)	3	0,18%
Mezinárodní nevládní organizace (F 921)	0	0,00%
Veřejné vysoké školy (F 601)	0	0,00%
Organizační jednotka mezinárodní nevládní organizace (F 922)	0	0,00%
Zvláštní organizace pro zastoupení českých zájmů v mezinárodních nevládních organizacích (F 704)	0	0,00%
Organizační jednotka zvláštní organizace (F 734)	0	0,00%
Zahraníční spolek (F 906)	0	0,00%
Mezinárodní odborová organizace (F 907)	0	0,00%
Mezinárodní organizace zaměstnavatelů (F 908)	0	0,00%
Zahraníční pobočný spolek (F 936)	0	0,00%
Pobočná mezinárodní odborová organizace (F 937)	0	0,00%
Pobočná mezinárodní organizace zaměstnavatelů (F 938)	0	0,00%
Celkem	1667	100%

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z RES, ČSÚ a Ministerstva vnitra ČR

Tab. 9: Obce (města) od 20000 do 49999 obyvatel - ekonomické činnosti neziskových organizací

Název ekonomické činnosti	Absolutní počet	%
Zemědělství, lesnictví a rybářství	61	3,66%
Výroba textilií, oděvů, usní a souvisejících výrobků	0	0,00%
Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	0	0,00%
Zásobování vodou; činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi	0	0,00%
Stavebnictví	1	0,06%
Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	0	0,00%
Doprava a skladování	0	0,00%
Ubytování, stravování a pohostinství	2	0,12%
Vydavatelské a audiovizuální činnosti, tvorba programů a vysílání	0	0,00%
IT a informační činnosti	0	0,00%
Činnosti v oblasti nemovitostí	85	5,10%
Právní, účetnické, architektonické a inženýrské činnosti, technické zkoušky a analýzy, činnosti vedení podniků, poradenství v oblasti řízení	3	0,18%
Výzkum a vývoj	1	0,06%
Ostatní profesní, vědecké a technické činnosti	2	0,12%
Administrativní a podpůrné činnosti	0	0,00%
Veřejná správa a obrana, povinné sociální zabezpečení	31	1,86%
Vzdělávání	16	0,96%
Zdravotní péče	0	0,00%
Sociální péče a sociální služby	22	1,32%
Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	478	28,67%
Ostatní činnosti	965	57,89%
Celkem	1667	100%

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z RES, ČSÚ a Ministerstva vnitra ČR

Tab. 10: Obce (města) od 10000 do 19999 obyvatel - právní formy neziskových organizací podle Registru ekonomický subjektů

Právní forma podle RES	Absolutní počet	%
Spolek (F 706)	309	61,92%
Pobočný spolek (F 736)	72	14,43%
Honební společenstva (F 761)	12	2,40%
Pobočná odborová organizace (F 733)	37	7,41%
Církevní organizace (F 721)	38	7,62%
Obecně prospěšná společnost (F 141)	14	2,81%
Nadační fond (F118)	6	1,20%
Sdružení právnických osob (F 751)	0	0,00%
Nadace (F 117)	4	0,80%
Odborová organizace (F 703)	3	0,60%
Komory (F 745)	1	0,20%
Politické strany, politická hnutí (F 711)	0	0,00%
Školské právnické osoby (F 641)	0	0,00%
Stavovské organizace - profesní komory (F 741)	1	0,20%
Ústav (F 161)	1	0,20%
Mezinárodní nevládní organizace (F 921)	0	0,00%
Veřejné vysoké školy (F 601)	0	0,00%
Organizační jednotka mezinárodní nevládní organizace (F 922)	1	0,20%
Zvláštní organizace pro zastoupení českých zájmů v mezinárodních nevládních organizacích (F 704)	0	0,00%
Organizační jednotka zvláštní organizace (F 734)	0	0,00%
Zahraníční spolek (F 906)	0	0,00%
Mezinárodní odborová organizace (F 907)	0	0,00%
Mezinárodní organizace zaměstnavatelů (F 908)	0	0,00%
Zahraníční pobočný spolek (F 936)	0	0,00%
Pobočná mezinárodní odborová organizace (F 937)	0	0,00%
Pobočná mezinárodní organizace zaměstnavatelů (F 938)	0	0,00%
Celkem	499	100%

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z RES, ČSÚ a Ministerstva vnitra ČR

Tab. 11: Obce (města) od 10000 do 19999 obyvatel - ekonomické činnosti neziskových organizací

Název ekonomické činnosti	Absolutní počet	%
Zemědělství, lesnictví a rybářství	22	4,41%
Výroba textilií, oděvů, usní a souvisejících výrobků	0	0,00%
Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	0	0,00%
Zásobování vodou; činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi	0	0,00%
Stavebnictví	0	0,00%
Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	0	0,00%
Doprava a skladování	0	0,00%
Ubytování, stravování a pohostinství	0	0,00%
Vydavatelské a audiovizuální činnosti, tvorba programů a vysílání	1	0,20%
IT a informační činnosti	0	0,00%
Činnosti v oblasti nemovitostí	3	0,60%
Právní, účetnické, architektonické a inženýrské činnosti, technické zkoušky a analýzy, činnosti vedení podniků, poradenství v oblasti řízení	0	0,00%
Výzkum a vývoj	0	0,00%
Ostatní profesní, vědecké a technické činnosti	0	0,00%
Administrativní a podpůrné činnosti	0	0,00%
Veřejná správa a obrana, povinné sociální zabezpečení	10	2,00%
Vzdělávání	2	0,40%
Zdravotní péče	0	0,00%
Sociální péče a sociální služby	6	1,20%
Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	129	25,85%
Ostatní činnosti	326	65,33%
Celkem	499	100%

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z RES, ČSÚ a Ministerstva vnitra ČR

Tab. 12: Obce (města) od 5000 do 9999 obyvatel - právní formy neziskových organizací podle Registru ekonomický subjektů

Právní forma podle RES	Absolutní počet	%
Spolek (F 706)	630	56,65%
Pobočný spolek (F 736)	245	22,03%
Honební společenstva (F 761)	46	4,14%
Pobočná odborová organizace (F 733)	58	5,22%
Církevní organizace (F 721)	82	7,37%
Obecně prospěšná společnost (F 141)	27	2,43%
Nadační fond (F118)	11	0,99%
Sdružení právnických osob (F 751)	8	0,72%
Nadace (F 117)	2	0,18%
Odborová organizace (F 703)	2	0,18%
Komory (F 745)	0	0,00%
Politické strany, politická hnutí (F 711)	0	0,00%
Školské právnické osoby (F 641)	1	0,09%
Stavovské organizace - profesní komory (F 741)	0	0,00%
Ústav (F 161)	0	0,00%
Mezinárodní nevládní organizace (F 921)	0	0,00%
Veřejné vysoké školy (F 601)	0	0,00%
Organizační jednotka mezinárodní nevládní organizace (F 922)	0	0,00%
Zvláštní organizace pro zastoupení českých zájmů v mezinárodních nevládních organizacích (F 704)	0	0,00%
Organizační jednotka zvláštní organizace (F 734)	0	0,00%
Zahraníční spolek (F 906)	0	0,00%
Mezinárodní odborová organizace (F 907)	0	0,00%
Mezinárodní organizace zaměstnavatelů (F 908)	0	0,00%
Zahraníční pobočný spolek (F 936)	0	0,00%
Pobočná mezinárodní odborová organizace (F 937)	0	0,00%
Pobočná mezinárodní organizace zaměstnavatelů (F 938)	0	0,00%
Celkem	1112	100%

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z RES, ČSÚ a Ministerstva vnitra ČR

Tab. 13: Obce (města) od 5000 do 9999 obyvatel - ekonomické činnosti neziskových organizací

Název ekonomické činnosti	Absolutní počet	%
Zemědělství, lesnictví a rybníkářství	96	8,63%
Výroba textilií, oděvů, usní a souvisejících výrobků	0	0,00%
Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	0	0,00%
Zásobování vodou; činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi	1	0,09%
Stavebnictví	0	0,00%
Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	0	0,00%
Doprava a skladování	0	0,00%
Ubytování, stravování a pohostinství	0	0,00%
Vydavatelské a audiovizuální činnosti, tvorba programů a vysílání	0	0,00%
IT a informační činnosti	0	0,00%
Činnosti v oblasti nemovitostí	24	2,16%
Právní, účetnické, architektonické a inženýrské činnosti, technické zkoušky a analýzy, činnosti vedení podniků, poradenství v oblasti řízení	0	0,00%
Výzkum a vývoj	0	0,00%
Ostatní profesní, vědecké a technické činnosti	2	0,18%
Administrativní a podpůrné činnosti	1	0,09%
Veřejná správa a obrana, povinné sociální zabezpečení	50	4,50%
Vzdělávání	3	0,27%
Zdravotní péče	4	0,36%
Sociální péče a sociální služby	10	0,90%
Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	256	23,02%
Ostatní činnosti	665	59,80%
Celkem	1112	100%

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z RES, ČSÚ a Ministerstva vnitra ČR

Tab. 14: Obce (města) od 2000 do 4999 obyvatel - právní formy neziskových organizací podle Registru ekonomický subjektů

Právní forma podle RES	Absolutní počet	%
Spolek (F 706)	771	55,95%
Pobočný spolek (F 736)	347	25,18%
Honební společenstva (F 761)	81	5,88%
Pobočná odborová organizace (F 733)	50	3,63%
Církevní organizace (F 721)	87	6,31%
Obecně prospěšná společnost (F 141)	21	1,52%
Nadační fond (F118)	9	0,65%
Sdružení právnických osob (F 751)	6	0,44%
Nadace (F 117)	3	0,22%
Odborová organizace (F 703)	0	0,00%
Komory (F 745)	0	0,00%
Politické strany, politická hnutí (F 711)	3	0,22%
Školské právnické osoby (F 641)	0	0,00%
Stavovské organizace - profesní komory (F 741)	0	0,00%
Ústav (F 161)	0	0,00%
Mezinárodní nevládní organizace (F 921)	0	0,00%
Veřejné vysoké školy (F 601)	0	0,00%
Organizační jednotka mezinárodní nevládní organizace (F 922)	0	0,00%
Zvláštní organizace pro zastoupení českých zájmů v mezinárodních nevládních organizacích (F 704)	0	0,00%
Organizační jednotka zvláštní organizace (F 734)	0	0,00%
Zahraníční spolek (F 906)	0	0,00%
Mezinárodní odborová organizace (F 907)	0	0,00%
Mezinárodní organizace zaměstnavatelů (F 908)	0	0,00%
Zahraníční pobočný spolek (F 936)	0	0,00%
Pobočná mezinárodní odborová organizace (F 937)	0	0,00%
Pobočná mezinárodní organizace zaměstnavatelů (F 938)	0	0,00%
Celkem	1378	100%

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z RES, ČSÚ a Ministerstva vnitra ČR

Tab. 15: Obce (města) od 2000 do 4999 obyvatel - ekonomické činnosti neziskových organizací

Název ekonomické činnosti	Absolutní počet	%
Zemědělství, lesnictví a rybářství	185	13,43%
Výroba textilií, oděvů, usní a souvisejících výrobků	0	0,00%
Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	0	0,00%
Zásobování vodou; činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi	0	0,00%
Stavebnictví	1	0,07%
Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	0	0,00%
Doprava a skladování	1	0,07%
Ubytování, stravování a pohostinství	0	0,00%
Vydavatelské a audiovizuální činnosti, tvorba programů a vysílání	0	0,00%
IT a informační činnosti	0	0,00%
Činnosti v oblasti nemovitostí	34	2,47%
Právní, účetnické, architektonické a inženýrské činnosti, technické zkoušky a analýzy, činnosti vedení podniků, poradenství v oblasti řízení	0	0,00%
Výzkum a vývoj	1	0,07%
Ostatní profesní, vědecké a technické činnosti	2	0,15%
Administrativní a podpůrné činnosti	2	0,15%
Veřejná správa a obrana, povinné sociální zabezpečení	115	8,35%
Vzdělávání	8	0,58%
Zdravotní péče	1	0,07%
Sociální péče a sociální služby	6	0,44%
Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	311	22,57%
Ostatní činnosti	711	51,60%
Celkem	1378	100,00%

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z RES, ČSU a Ministerstva vnitra ČR

Tab. 16: Obce od 1000 do 1999 obyvatel - právní formy neziskových organizací podle Registru ekonomický subjektů

Právní forma podle RES	Absolutní počet	%
Spolek (F 706)	545	53,54%
Pobočný spolek (F 736)	310	30,45%
Honební společenstva (F 761)	71	6,97%
Pobočná odborová organizace (F 733)	25	2,46%
Církevní organizace (F 721)	41	4,03%
Obecně prospěšná společnost (F 141)	14	1,38%
Nadační fond (F118)	4	0,39%
Sdružení právnických osob (F 751)	5	0,49%
Nadace (F 117)	1	0,10%
Odborová organizace (F 703)	1	0,10%
Komory (F 745)	1	0,10%
Politické strany, politická hnutí (F 711)	0	0,00%
Školské právnické osoby (F 641)	0	0,00%
Stavovské organizace - profesní komory (F 741)	0	0,00%
Ústav (F 161)	0	0,00%
Mezinárodní nevládní organizace (F 921)	0	0,00%
Veřejné vysoké školy (F 601)	0	0,00%
Organizační jednotka mezinárodní nevládní organizace (F 922)	0	0,00%
Zvláštní organizace pro zastoupení českých zájmů v mezinárodních nevládních organizacích (F 704)	0	0,00%
Organizační jednotka zvláštní organizace (F 734)	0	0,00%
Zahraníční spolek (F 906)	0	0,00%
Mezinárodní odborová organizace (F 907)	0	0,00%
Mezinárodní organizace zaměstnavatelů (F 908)	0	0,00%
Zahraníční pobočný spolek (F 936)	0	0,00%
Pobočná mezinárodní odborová organizace (F 937)	0	0,00%
Pobočná mezinárodní organizace zaměstnavatelů (F 938)	0	0,00%
Celkem	1018	100%

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z RES, ČSÚ a Ministerstva vnitra ČR

Tab. 17: Obce od 1000 do 1999 obyvatel - ekonomické činnosti neziskových organizací

Název ekonomické činnosti	Absolutní počet	%
Zemědělství, lesnictví a rybářství	175	17,19%
Výroba textilií, oděvů, usní a souvisejících výrobků	1	0,10%
Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	1	0,10%
Zásobování vodou; činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi	1	0,10%
Stavebnictví	0	0,00%
Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	0	0,00%
Doprava a skladování	0	0,00%
Ubytování, stravování a pohostinství	0	0,00%
Vydavatelské a audiovizuální činnosti, tvorba programů a vysílání	0	0,00%
IT a informační činnosti	0	0,00%
Činnosti v oblasti nemovitostí	10	0,98%
Právní, účetnické, architektonické a inženýrské činnosti, technické zkoušky a analýzy, činnosti vedení podniků, poradenství v oblasti řízení	0	0,00%
Výzkum a vývoj	1	0,10%
Ostatní profesní, vědecké a technické činnosti	0	0,00%
Administrativní a podpůrné činnosti	0	0,00%
Veřejná správa a obrana, povinné sociální zabezpečení	157	15,42%
Vzdělávání	4	0,39%
Zdravotní péče	0	0,00%
Sociální péče a sociální služby	6	0,59%
Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	216	21,22%
Ostatní činnosti	446	43,81%
Celkem	1018	100%

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z RES, ČSÚ a Ministerstva vnitra ČR

Tab. 18: Obce od 500 do 999 obyvatel - právní formy neziskových organizací podle Registru ekonomický subjektů

Právní forma podle RES	Absolutní počet	%
Spolek (F 706)	548	52,14%
Pobočný spolek (F 736)	335	31,87%
Honební společenstva (F 761)	117	11,13%
Pobočná odborová organizace (F 733)	12	1,14%
Církevní organizace (F 721)	15	1,43%
Obecně prospěšná společnost (F 141)	15	1,43%
Nadační fond (F118)	4	0,38%
Sdružení právnických osob (F 751)	3	0,29%
Nadace (F 117)	1	0,10%
Odborová organizace (F 703)	1	0,10%
Komory (F 745)	0	0,00%
Politické strany, politická hnutí (F 711)	0	0,00%
Školské právnické osoby (F 641)	0	0,00%
Stavovské organizace - profesní komory (F 741)	0	0,00%
Ústav (F 161)	0	0,00%
Mezinárodní nevládní organizace (F 921)	0	0,00%
Veřejné vysoké školy (F 601)	0	0,00%
Organizační jednotka mezinárodní nevládní organizace (F 922)	0	0,00%
Zvláštní organizace pro zastoupení českých zájmů v mezinárodních nevládních organizacích (F 704)	0	0,00%
Organizační jednotka zvláštní organizace (F 734)	0	0,00%
Zahraníční spolek (F 906)	0	0,00%
Mezinárodní odborová organizace (F 907)	0	0,00%
Mezinárodní organizace zaměstnavatelů (F 908)	0	0,00%
Zahraníční pobočný spolek (F 936)	0	0,00%
Pobočná mezinárodní odborová organizace (F 937)	0	0,00%
Pobočná mezinárodní organizace zaměstnavatelů (F 938)	0	0,00%
Celkem	1051	100%

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z RES, ČSÚ a Ministerstva vnitra ČR

Tab. 19: Obce od 500 do 999 obyvatel - ekonomické činnosti neziskových organizací

Název ekonomické činnosti	Absolutní počet	%
Zemědělství, lesnictví a rybářství	262	24,93%
Výroba textilií, oděvů, usní a souvisejících výrobků	0	0,00%
Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	0	0,00%
Zásobování vodou; činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi	0	0,00%
Stavebnictví	0	0,00%
Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	0	0,00%
Doprava a skladování	0	0,00%
Ubytování, stravování a pohostinství	0	0,00%
Vydavatelské a audiovizuální činnosti, tvorba programů a vysílání	0	0,00%
IT a informační činnosti	0	0,00%
Činnosti v oblasti nemovitostí	3	0,29%
Právní, účetnické, architektonické a inženýrské činnosti, technické zkoušky a analýzy, činnosti vedení podniků, poradenství v oblasti řízení	0	0,00%
Výzkum a vývoj	0	0,00%
Ostatní profesní, vědecké a technické činnosti	1	0,10%
Administrativní a podpůrné činnosti	1	0,10%
Veřejná správa a obrana, povinné sociální zabezpečení	209	19,89%
Vzdělávání	4	0,38%
Zdravotní péče	1	0,10%
Sociální péče a sociální služby	6	0,57%
Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	201	19,12%
Ostatní činnosti	363	34,54%
Celkem	1051	100%

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z RES, ČSÚ a Ministerstva vnitra ČR

Tab. 20: Obce od 200 do 499 obyvatel - právní formy neziskových organizací podle Registru ekonomický subjektů

Právní forma podle RES	Absolutní počet	%
Spolek (F 706)	579	53,02%
Pobočný spolek (F 736)	323	29,58%
Honební společenstva (F 761)	134	12,27%
Pobočná odborová organizace (F 733)	17	1,56%
Církevní organizace (F 721)	19	1,74%
Obecně prospěšná společnost (F 141)	9	0,82%
Nadační fond (F118)	2	0,18%
Sdružení právnických osob (F 751)	5	0,46%
Nadace (F 117)	0	0,00%
Odborová organizace (F 703)	2	0,18%
Komory (F 745)	0	0,00%
Politické strany, politická hnutí (F 711)	1	0,09%
Školské právnické osoby (F 641)	0	0,00%
Stavovské organizace - profesní komory (F 741)	0	0,00%
Ústav (F 161)	0	0,00%
Mezinárodní nevládní organizace (F 921)	1	0,09%
Veřejné vysoké školy (F 601)	0	0,00%
Organizační jednotka mezinárodní nevládní organizace (F 922)	0	0,00%
Zvláštní organizace pro zastoupení českých zájmů v mezinárodních nevládní organizacích (F 704)	0	0,00%
Organizační jednotka zvláštní organizace (F 734)	0	0,00%
Zahraníční spolek (F 906)	0	0,00%
Mezinárodní odborová organizace (F 907)	0	0,00%
Mezinárodní organizace zaměstnavatelů (F 908)	0	0,00%
Zahraníční pobočný spolek (F 936)	0	0,00%
Pobočná mezinárodní odborová organizace (F 937)	0	0,00%
Pobočná mezinárodní organizace zaměstnavatelů (F 938)	0	0,00%
Celkem	1092	100%

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z RES, ČSÚ a Ministerstva vnitra ČR

Tab. 21: Obce od 200 do 499 obyvatel - ekonomické činnosti neziskových organizací

Název ekonomické činnosti	Absolutní počet	%
Zemědělství, lesnictví a rybářství	305	27,93%
Výroba textilií, oděvů, usní a souvisejících výrobků	0	0,00%
Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	0	0,00%
Zásobování vodou; činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi	0	0,00%
Stavebnictví	0	0,00%
Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	0	0,00%
Doprava a skladování	0	0,00%
Ubytování, stravování a pohostinství	0	0,00%
Vydavatelské a audiovizuální činnosti, tvorba programů a vysílání	0	0,00%
IT a informační činnosti	1	0,09%
Činnosti v oblasti nemovitostí	2	0,18%
Právní, účetnické, architektonické a inženýrské činnosti, technické zkoušky a analýzy, činnosti vedení podniků, poradenství v oblasti řízení	0	0,00%
Výzkum a vývoj	1	0,09%
Ostatní profesní, vědecké a technické činnosti	0	0,00%
Administrativní a podpůrné činnosti	0	0,00%
Veřejná správa a obrana, povinné sociální zabezpečení	258	23,63%
Vzdělávání	0	0,00%
Zdravotní péče	0	0,00%
Sociální péče a sociální služby	4	0,37%
Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	210	19,23%
Ostatní činnosti	311	28,48%
Celkem	1092	100%

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z RES, ČSÚ a Ministerstva vnitra ČR

Tab. 22: Obce do 199 obyvatel - právní formy neziskových organizací podle Registru ekonomický subjektů

Právní forma podle RES	Absolutní počet	%
Spolek (F 706)	254	42,47%
Pobočný spolek (F 736)	246	41,14%
Honební společenstva (F 761)	76	12,71%
Pobočná odborová organizace (F 733)	1	0,17%
Církevní organizace (F 721)	10	1,67%
Obecně prospěšná společnost (F 141)	5	0,84%
Nadační fond (F118)	5	0,84%
Sdružení právnických osob (F 751)	1	0,17%
Nadace (F 117)	0	0,00%
Odborová organizace (F 703)	0	0,00%
Komory (F 745)	0	0,00%
Politické strany, politická hnutí (F 711)	0	0,00%
Školské právnické osoby (F 641)	0	0,00%
Stavovské organizace - profesní komory (F 741)	0	0,00%
Ústav (F 161)	0	0,00%
Mezinárodní nevládní organizace (F 921)	0	0,00%
Veřejné vysoké školy (F 601)	0	0,00%
Organizační jednotka mezinárodní nevládní organizace (F 922)	0	0,00%
Zvláštní organizace pro zastoupení českých zájmů v mezinárodních nevládních organizacích (F 704)	0	0,00%
Organizační jednotka zvláštní organizace (F 734)	0	0,00%
Zahraníční spolek (F 906)	0	0,00%
Mezinárodní odborová organizace (F 907)	0	0,00%
Mezinárodní organizace zaměstnavatelů (F 908)	0	0,00%
Zahraníční pobočný spolek (F 936)	0	0,00%
Pobočná mezinárodní odborová organizace (F 937)	0	0,00%
Pobočná mezinárodní organizace zaměstnavatelů (F 938)	0	0,00%
Celkem	598	100%

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z RES, ČSÚ a Ministerstva vnitra ČR

Tab. 23: Obce do 199 obyvatel - ekonomické činnosti neziskových organizací

Název ekonomické činnosti	Absolutní počet	%
Zemědělství, lesnictví a rybářství	165	27,59%
Výroba textilií, oděvů, usní a souvisejících výrobků	0	0,00%
Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	0	0,00%
Zásobování vodou; činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi	0	0,00%
Stavebnictví	0	0,00%
Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	0	0,00%
Doprava a skladování	0	0,00%
Ubytování, stravování a pohostinství	0	0,00%
Vydavatelské a audiovizuální činnosti, tvorba programů a vysílání	0	0,00%
IT a informační činnosti	0	0,00%
Činnosti v oblasti nemovitostí	1	0,17%
Právní, účetnické, architektonické a inženýrské činnosti, technické zkoušky a analýzy, činnosti vedení podniků, poradenství v oblasti řízení	0	0,00%
Výzkum a vývoj	0	0,00%
Ostatní profesní, vědecké a technické činnosti	0	0,00%
Administrativní a podpůrné činnosti	1	0,17%
Veřejná správa a obrana, povinné sociální zabezpečení	219	36,62%
Vzdělávání	0	0,00%
Zdravotní péče	0	0,00%
Sociální péče a sociální služby	4	0,67%
Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	65	10,87%
Ostatní činnosti	143	23,91%
Celkem	598	100%

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z RES, ČSÚ a Ministerstva vnitra ČR

Tab. 24: Agregace ekonomických činností neziskových organizací CZ NACE

Úroveň střední agregace (SNA/ISIC A 38)	Číslo a název CZ NACE	
Zemědělství, lesnictví a rybářství	01499	Chov ostatních zvířat j. n.
	015	Smíšené hospodářství
	016	Podpůrné činnosti pro zemědělství a posklizňové činnosti
	017	Lov a odchyt divokých zvířat a související činnosti
	0170	Lov a odchyt divokých zvířat a související činnosti
	01700	Lov a odchyt divokých zvířat a související činnosti
	0322	Sladkovodní akvakultura
Výroba textilií, oděvů, usní a souvisejících výrobků	13960	Výroba ostatních technických a průmyslových textilií
Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	35	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu
Zásobování vodou; činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi	36000	Shromažďování, úprava a rozvod vody
Stavebnictví	42990	Výstavba ostatních staveb j. n.
	431	Demolice a příprava stavenišť
Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	47110	Maloobchod s převahou potravin, nápojů a tabákových výrobků v nesespecializovaných prodejnách
Doprava a skladování	52210	Činnosti související s pozemní dopravou
Ubytování, stravování a pohostinství	56100	Stravování v restauracích, u stánků a v mobilních zařízeních
Vydavatelské a audiovizuální činnosti, tvorba programů a vysílání	581	Vydávání knih, periodických publikací a ostatní vydavatelské činnosti
	58190	Ostatní vydavatelské činnosti
	59140	Promítání filmů
IT a informační činnosti	620	Činnosti v oblasti informačních technologií
	63	Informační činnosti
Činnosti v oblasti nemovitostí	6820	Pronájem a správa vlastních nebo pronajatých nemovitostí
	68320	Správa nemovitostí na základě smlouvy nebo dohody
Právní, účetnické, architektonické a inženýrské činnosti, technické zkoušky a analýzy, činnosti vedení podniků, poradenství v oblasti řízení	702	Poradenství v oblasti řízení
Výzkum a vývoj	72	Výzkum a vývoj
	7219	Ostatní výzkum a vývoj v oblasti přírodních

Úroveň střední agregace (SNA/ISIC A 38)	Číslo a název CZ NACE	
		a technických věd
	72199	Výzkum a vývoj v oblasti jiných přírodních věd
Ostatní profesní, vědecké a technické činnosti	73200	Průzkum trhu a veřejného mínění
	74	Ostatní profesní, vědecké a technické činnosti
	7490	Ostatní profesní, vědecké a technické činnosti j. n.
	75000	Veterinární činnosti
Administrativní a podpůrné činnosti	78100	Činnosti agentur zprostředkujících zaměstnání
	81290	Ostatní úklidové činnosti
	813	Činnosti související s úpravou krajiny
	82990	Ostatní podpůrné činnosti pro podnikání j. n.
Veřejná správa a obrana, povinné sociální zabezpečení	84	Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení
	8425	Činnosti v oblasti protipožární ochrany
	84250	Činnosti v oblasti protipožární ochrany
Vzdělávání	85	Vzdělávání
	851	Předškolní vzdělávání
	85100	Předškolní vzdělávání
	85311	Základní vzdělávání na druhém stupni základních škol
	85312	Střední všeobecné vzdělávání
	85321	Střední odborné vzdělávání na učilištích
	85420	Terciární vzdělávání
	855	Ostatní vzdělávání
	85510	Sportovní a rekreační vzdělávání
	85520	Umělecké vzdělávání
	8559	Ostatní vzdělávání j. n.
	85591	Vzdělávání v jazykových školách
	85592	Environmentální vzdělávání
	85599	Jiné vzdělávání j. n.
	85600	Podpůrné činnosti ve vzdělávání
Zdravotní péče	86100	Ústavní zdravotní péče
	86210	Všeobecná ambulantní zdravotní péče
	8690	Ostatní činnosti související se zdravotní péčí
	86909	Ostatní činnosti související se zdravotní péčí j. n.
Sociální péče a sociální služby	87	Pobytové služby sociální péče
	8730	Sociální péče v domovech pro seniory a osoby se zdravotním postižením
	87302	Sociální péče v domovech pro osoby se zdravotním postižením
	879	Ostatní pobytové služby sociální péče
	8790	Ostatní pobytové služby sociální péče
	87900	Ostatní pobytové služby sociální péče
	88	Ambulantní nebo terénní sociální služby

Úroveň střední agregace (SNA/ISIC A 38)	Číslo a název CZ NACE	
	881	Ambulantní nebo terénní sociální služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením
	8810	Ambulantní nebo terénní sociální služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením
	88101	Ambulantní nebo terénní sociální služby pro seniory
	88102	Ambulantní nebo terénní sociální služby pro osoby se zdravotním postižením
	889	Ostatní ambulantní nebo terénní sociální služby
	88910	Sociální služby poskytované dětem
	8899	Ostatní ambulantní nebo terénní sociální služby j. n.
	88991	Sociální služby pro uprchlíky, oběti katastrof
	88999	Jiné ambulantní nebo terénní sociální služby j. n.
Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	900	Tvůrčí, umělecké a zábavní činnosti
	9001	Scénická umění
	90010	Scénická umění
	90020	Podpůrné činnosti pro scénická umění
	9003	Umělecká tvorba
	90030	Umělecká tvorba
	90040	Provozování kulturních zařízení
	910	Činnosti knihoven, archivů, muzeí a jiných kulturních zařízení
	91010	Činnosti knihoven a archivů
	9102	Činnosti muzeí
	91020	Činnosti muzeí
	9103	Provozování kulturních památek, historických staveb a obdobných turistických zajímavostí
	91030	Provozování kulturních památek, historických staveb a obdobných turistických zajímavostí
	9104	Činnosti botanických a zoologických zahrad, přírodních rezervací a národních parků
	93	Sportovní, zábavní a rekreační činnosti
	931	Sportovní činnosti
	9311	Provozování sportovních zařízení
	93110	Provozování sportovních zařízení
	9312	Činnosti sportovních klubů
	93120	Činnosti sportovních klubů
	9319	Ostatní sportovní činnosti
	93190	Ostatní sportovní činnosti
	93290	Ostatní zábavní a rekreační činnosti j. n.
	94	Činnosti organizací sdružujících osoby za účelem prosazování společných zájmů
	949	Činnosti ostatních organizací sdružujících osoby za účelem prosazování společných

Úroveň střední agregace (SNA/ISIC A 38)	Číslo a název CZ NACE	
		zájmů
	9499	Činnosti ostatních organizací sdružujících osoby za účelem prosazování společných zájmů j. n.
	94110	Činnosti podnikatelských a zaměstnavatelských organizací
	9412	Činnosti profesních organizací
	94120	Činnosti profesních organizací
	94200	Činnosti odborových svazů
	94910	Činnosti náboženských organizací
	94920	Činnosti politických stran a organizací
	94991	Činnosti organizací dětí a mládeže
	94992	Činnosti organizací na podporu kulturní činnosti
	94993	Činnosti organizací na podporu rekreační a zájmové činnosti
	94995	Činnosti environmentálních a ekologických hnutí
	94996	Činnosti organizací na ochranu a zlepšení postavení etnických, menšinových a jiných speciálních skupin
	94997	Činnosti občanských iniciativ, protestních hnutí
	94999	Činnosti ostatních organizací j. n.

Zdroj: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. NACE rev. 2: Metodická příručka. Praha : Český statistický úřad, 2016.

Pozn. V tabulce jsou uvedeny pouze ekonomické činnosti související s analyzovanými daty.

Příloha 4 Řízené strukturované rozhovory - dotazníky

DOTAZNÍK - ZASTUPITELSTVO OBCE

Cílem šetření je zhodnocení vzájemné spolupráce obcí a neziskového sektoru (místních neziskových organizací) ve vybraných obcích Jihočeského kraje z pohledu zastupitelů obcí a představitelů neziskového sektoru. Dotazován je vždy jeden ze zastupitelů obce a jeden z představitelů neziskového sektoru v obci – obce jsou vybrány podle jednotlivých velikostních typů. Totožnost respondentů a jména obcí nebudou v práci uváděny.

1. Spolupracuje obec s místními neziskovými organizacemi?

- Ano
- Ano, ale i s jinými než místními neziskovými organizacemi (jiná působnost - uveďte úroveň MAS, kraj...)
- Ne

Pokud ANO, uveďte prosím, se kterými neziskovými organizacemi v obci spolupracujete a hlavní důvod spolupráce

Pokud NE, uveďte prosím hlavní důvod, proč v obci s neziskovými organizacemi nespolupracujete

2. Jaký aktuální problém řeší Vaše obec?

3. Jsou místní neziskové organizace pro obec přínosem – zajišťují pro obec nějakou službu?

- Ano
- Ne

Pokud ANO, o jako službu se jedná?

Ohodnoťte její význam (0%zbytečná pro obec-100% zcela nezbytná pro obec)

4. Popište vztah zastupitelstva obce a místních neziskových organizací pomocí následující stupnice

- **Informování** – jednostranná komunikace od místní správy k neziskovým organizacím. Rozhodnutí zastupitelstva jsou dávána na vědomí.
- **Námítky** – neziskové organizace mohou vyjádřit námítky k přijatému rozhodnutí zastupitelstva, ale reálná šance na změnu je malá
- **Zpětná vazba** – neziskové organizace jsou před rozhodnutím zastupitelstva dotázány na názor a zásadní připomínky je možné zpracovat
- **Konzultace** – (příprava rozhodnutí) společné vyjasňování stanovisek zastupitelstva a neziskových organizací před rozhodnutím zastupitelstva
- **Partnerství** - neziskové organizace jsou chápány jako rovnocenní partneři nikdo ze zúčastněných (ani zástupci místní správy) nemá nadřazenou pozici

5. Podporuje obec místní neziskové organizace finančně nebo nějakým zvýhodněním (nájem apod.)?

- Ano
- Ne

Pokud ANO, které?

Ohodnoťte důležitost této finanční podpory pro tyto organizace (0% žádná, symbolická – 100% zcela zásadní)

6. O co by se ve vaší obci měly neziskové organizace starat?

Jakou by měli mít funkci?

O co se skutečně starají?

7. Mají místní neziskové organizace politické ambice – chtějí mít své členy v zastupitelstvu?

- Ano
- Ne

Jsou někteří ze členů místních neziskových organizací zároveň členy zastupitelstva?

- Ano
- Ne

DOTAZNÍK - MÍSTNÍ NEZISKOVÁ ORGANIZACE

Cílem šetření je zhodnocení vzájemné spolupráce obcí a neziskového sektoru (místních neziskových organizací) ve vybraných obcích Jihočeského kraje z pohledu zastupitelů obcí a představitelů neziskového sektoru. Dotazován je vždy jeden ze zastupitelů obce a jeden z představitelů neziskového sektoru v obci – obce jsou vybrány podle jednotlivých velikostních typů. Totožnost respondentů a jména obcí nebudou v práci uváděny.

1. Spolupracuje vaše organizace se zastupitelstvem obce?

- Ano
- Ano, spolupracujeme zprostředkovaně/ na jiné úrovni (MAS, kraj...)
- Ne

ANO - Pokud spolupracujete se zastupitelstvem obce, uveďte hlavní důvod vaší spolupráce

NE - Pokud vaše organizace se zastupitelstvem nespolupracuje, uveďte hlavní důvod

2. Jaký aktuální problém řeší Vaše organizace?

3. Zajišťuje Vaše organizace pro obec nějakou službu?

- Ano
- Ne

Pokud ANO, o jako službu se jedná?

Ohodnoťte její význam (0% zbytečná pro obec-100% zcela nezbytná pro obec)

Víte o nějakých dalších neziskových organizacích v obci, které zajišťují pro obec nějakou službu?

4. Popište vztah zastupitelstva obce a místních neziskových organizací pomocí následující stupnice

- **Informování** – jednostranná komunikace od místní správy k neziskovým organizacím. Rozhodnutí zastupitelstva jsou dávana na vědomí.
- **Námítky** – neziskové organizace mohou vyjádřit námítky k přijatému rozhodnutí zastupitelstva, ale reálná šance na změnu je malá
- **Zpětná vazba** – neziskové organizace jsou před rozhodnutím zastupitelstva dotázány na názor a zásadní připomínky je možné zapracovat
- **Konzultace** – (příprava rozhodnutí) společné vyjasňování stanovisek zastupitelstva a neziskových organizací před rozhodnutím zastupitelstva
- **Partnerství** - neziskové organizace jsou chápány jako rovnocenní partneři nikdo ze zúčastněných (ani zástupci místní správy) nemá nadřazenou pozici

5. Podporuje obec Vaši organizaci finančně nebo nějakým zvýhodněním (nájem apod.)?

- Ano
- Ne

Pokud ANO

Ohodnoťte důležitost této finanční podpory pro Vaši organizaci (0% žádná, symbolická – 100% zcela zásadní)

Podporuje obec nějakou jinou místní neziskovou organizaci?

Jak získává Vaše organizace prostředky na svůj provoz?

Finance nejsou třeba, členské příspěvky, granty/dotace, dary, přispívá obec, jinak?

6. Jaká je hlavní funkce vaší organizace

Jaký byl hlavní podnět vzniku Vaší organizace?

- Bylo nutné „právně ošetřit“ již existující organizaci
- Reakce na konkrétní místní problém
- „Mezera na trhu“ – chyběla tu podobná organizace
- Jiný důvod

7. Má Vaše organizace politické ambice – usiluje o to mít své členy v zastupitelstvu?

- Ano
- Ne

Jsou někteří ze členů místních neziskových organizací zároveň členy zastupitelstva?

- Ano
- Ne

Příloha 5 Záznam řízených rozhovorů se zastupiteli obcí a představiteli místního neziskového sektoru

Obec (město) od 50 000 do 99 999 obyvatel

Spolupráce

Podle názoru zastupitele města je hlavním těžištěm spolupráce města a jeho neziskového sektoru oblast financování prostřednictvím dotačních titulů města, kterými město ovlivňuje „žádoucí“ podobu neziskového sektoru. Podle vyjádření město v tomto ohledu spolupracuje především v oblasti sportu, kultury, neformálního vzdělávání, sociálních věcí a životního prostředí. Ze spolupráce nad rámec místních poměrů je zmiňována meziobecní spolupráce i na úrovni neziskových organizací v rámci MAS. Spolkový život je velmi bohatý a jednotlivé spolky v podstatě spolupracují s jednotlivými odbory města podle typu svého zaměření a typu plánované akce. Město spolupracuje i s dalšími neziskovými organizacemi nadmístního charakteru.

Z pohledu zástupce neziskové organizace je spolupráce s městem nutná. Řešení problematiky v některých oblastech (např. sociální služby, sport, kultura, volnočasové aktivity) už není možné realizovat bez účinné spolupráce s neziskovým sektorem. Dotazovaná nezisková organizace se zabývá především facilitací a přípravou koncepčních materiálů pro obce a města, její působnost je v podstatě krajská či celostátní a spolupráce s obcemi a městy je zcela zásadní.

Aktuální řešený problém

Nejzásadnějším problémem je řešení dopravy a parkování ve městě včetně vybudování obchvatu města a dostavba dálnice. Dalším problémem je blížící se koncesní řízení na provozovatele vodovodů a kanalizací ve městě po roce 2018. Významným tématem je po roce 2014 také vyřešení problémů s komunálním odpadem – spolupráce mezi městem jako původcem odpadu – firmou zajišťující svoz odpadu a místní teplárnou, která může odpad využít jako tuhé alternativní palivo. Dalšími zmiňovanými problémy bylo zřízení fondu obnovy infrastruktury, inventura majetku města, hazard v katastru města apod.

Podle zástupce neziskového sektoru mají jeho organizace největší podíl především na řešení problémů týkajících se sociálních služeb ve městě. Z pohledu vlastní dotazované neziskové organizace je možné doložit účast na všech významných rozvojových aktivitách města, kdy byla součástí poradního panelu, nebo byla oslovena

či v rámci výběrového řízení vybrána jako prostředník jednání nebo dodavatel relevantních dat či zpracovatel podkladových materiálů.

Služba pro obec

Podle vyjádření představitele města představují neziskové organizace největší přínos především v oblasti poskytování sociálních služeb a v oblastech kulturních a sportovních činností. Důležitost neziskového sektoru při zabezpečování těchto služeb je odhadována na více než 50% s tím, že je možné tento podíl zvýšit až na 75%.

Dotázaný neziskový subjekt se orientuje především na facilitaci jednání mezi občany a městem, zpracování či připomínkování rozvojových a strategických dokumentů města a zastupování občanů v některých jednáních s městem. Význam této funkce v současnosti není schopen odhadnout. Pokud jde o další neziskové organizace zajišťující služby pro město, uvádí Krajskou síť ekologických center se zaměřením na ekovychovu a ekologické poradenství.

Vztah zastupitelstva a místních neziskových organizací

Jako převažující variantu vztahu mezi městem a neziskovými organizacemi ve vztahu k rozhodování uvedl představitel města i zástupce neziskového sektoru formu „konzultace“, kdy se neziskové organizace účastní procesu přípravy rozhodnutí zastupitelstva města. Podle zástupce neziskového sektoru je v některých případech možné vyjádřit vztah zastupitelstva města a neziskového sektoru pojmem „zpětná vazba“, kde je neziskový partner před rozhodnutím zastupitelstva dotázán a jeho zásadní připomínky je možné zpracovat.

Podpora neziskového sektoru

Pokud jde o podporu neziskového sektoru ze strany města, oba respondenti se shodují na podpoře prostřednictvím grantů města, které byly zavedeny v období 2006 - 2010. Primárně jde podpora na oblast sportu, kultury, neformálního vzdělávání, sociálních věcí a životního prostředí. Podle názoru člena zastupitelstva důležitost této podpory závisí na typu činnosti a dalších charakteristikách neziskové organizace, ale obecně lze hovořit o významu této podpory v řádu desítek procent.

Dotazovaný představitel neziskové organizace uvádí, že v současné době nemají žádnou podporu z městských grantů nebo rozpočtu města. Činnost organizace je financována prostřednictvím grantů (cca 50%), velkou část nákladů pokrývají příjmy z uskutečněných zakázek.

Funkce neziskového sektoru v obci

Z pohledu zastupitelstva plní neziskové organizace ve městě svou roli, především v již zmiňované sociální oblasti a podpoře sportu a kultury. Obecně zde dochází k názorovým střetům neziskových organizací se zastupiteli, ale to je normální stav.

Dotazovaná nezisková organizace má za úlohu především činnosti v oblasti zapojování veřejnosti a komunitního rozvoje, zpracování expertních materiálů a projektů pro své klienty a zprostředkování komunikace v rámci komunitního rozvoje. Důvodem vzniku organizace byla její předpokládaná společenská potřeba.

Politické ambice

Podle názoru zastupitele města nelze chápat neziskové organizace jako nátlakové skupiny, s cílem dosáhnout na politický post, jejich členové představují přirozeně aktivní část populace, a někteří z nich logicky míří do politiky. Někteří ze členů zastupitelstva města jsou nebo byli členy některé z místních neziskových organizací.

Zástupce místních neziskových organizací v podstatě potvrzuje předchozí názor zastupitele města – v politice se angažují ti nejaktivnější členové neziskového sektoru a část z nich je i v zastupitelstvu. Některé z neziskových organizací spolupracují s politickými stranami, nejaktivnější je v tomto smyslu podle názoru respondenta Strana zelených.

Obec (město) od 20 000 do 49 999 obyvatel

Spolupráce

Spolupráce s neziskovými organizacemi probíhá podle dotázaného člena zastupitelstva hlavně na místní úrovni. Spolupráce se týká především v oblasti nejrůznějších sociálních služeb, oblasti volnočasových a sportovních aktivit, zájmových organizací dětí a mládeže a také místních Sborů dobrovolných hasičů. Hlavním uváděným důvodem spolupráce je přesvědčení, že neziskové organizace mají v dané oblasti k lidem blíže než úředníci města.

Kontaktovaná nezisková organizace uvádí mimo spolupráci na místní úrovni i spolupráci v celorepublikové síti organizací s podobným zaměřením (protidrogová prevence). Důvodem spolupráce města a neziskové organizace je mapování drogově

závislých, které je zpracováváno pro účely města a zčásti také financováno z grantových prostředků poskytnutých městem.

Aktuální řešený problém

Město uvádí jako jeden z hlavních problémů v sociální oblasti nedostatek terénních pracovníků pro práci s drogově závislými, tento problém lze řešit právě za pomoci místního neziskového sektoru.

Dotazovaná nezisková organizace v podstatě tento stav potvrzuje. Vytíženost pracovníků je vysoká a představuje až 32 hodin týdně v terénu.

Služba pro obec

Město hodnotí místní neziskové organizace jako přínosné pro místní komunitu. Hlavní význam má provozování sociálních služeb neziskovými organizacemi, jejich význam pro město je odhadován téměř vždy 100%. Další vysoce hodnocenou službou místního neziskového sektoru městu je organizace volnočasových, sportovních a kulturních aktivit - opět hodnocení 100%.

Význam své práce s drogově závislými hodnotí dotázaná nezisková organizace 100% především z důvodu neexistence další podobné organizace ve městě a okolí. Jako další služby zajišťované neziskovými subjekty respondent uvádí výchovu k finanční gramotnosti a insolvenční poradnu.

Vztah zastupitelstva a místních neziskových organizací

V hodnocení vztahu mezi městem a místními neziskovými subjekty se respondenti liší. Z pohledu města lze tento vztah charakterizovat dvěma úrovněmi, jejichž použití se odvíjí od povahy rozhodnutí - jedná se o „informování“, kdy město pouze dává na vědomí svá rozhodnutí a „konzultaci“, kdy se neziskové organizace aktivně účastní přípravy rozhodnutí zastupitelstva.

Podle názoru kontaktované neziskové organizace vztah mezi městem a neziskovým sektorem je realizován na úrovni „námitek“ a „zpětné vazby“ – organizace neziskového sektoru se mohou vyjádřit k rozhodnutím zastupitelstva, ale na jejich názor nemusí být brán zřetel.

Podpora neziskového sektoru

Podpora neziskového sektoru znamená v tomto případě zejména podporu v rámci grantových programů města, které podle odhadu respondenta pokrývají asi 25-

30% celkových nákladů neziskových organizací. V případě některých sociálních služeb město podporuje neziskové organizace také zvýhodněným nebo bezplatným nájmem svých prostor.

Granty města jako jeden ze zdrojů podpory uvádí i dotázaný člen neziskové organizace – význam podpory závisí na typu aktivity. V případě protidrogové prevence je její význam pouze 5%, protože hlavní část dotace pokrývají prostředky z MŠMT a fondů EU. Dalšími podporovanými neziskovými organizacemi jsou především sportovní subjekty.

Funkce neziskového sektoru v obci

Představitel města uvádí, že se místní neziskové organizace starají především o sociální služby a organizaci volnočasových sportovní a kulturních aktivit. Pokud jde o provozování těchto služeb, město je samo zřizovatelem pouze menšinové části sociálních služeb. Jako předpoklad spolupráce uvádí dobrou komunikaci mezi městem a neziskovým sektorem.

Kontaktovaná nezisková organizace má jako hlavní funkci protidrogovou prevenci a osvětu, vznikla v reakci na místní problém, jako pobočka krajské organizace.

Politické ambice

Představitelé města i neziskového sektoru shodně uvádí, že neziskové organizace cíleně neusilují o další zastoupení v orgánech města. V zastupitelstvu jsou někteří členové neziskových organizací. Z pohledu zastupitele města je tento fakt prezentován jako přirozený vývoj. Z pohledu dotázané neziskové organizace je úsilí o případné získání pozice ve vedení města kritizováno jako částečné zneužití pozic nabytých v neziskovém sektoru, ale tento způsob je spíše výjimkou.

Obec (město) od 10000 do 19999 obyvatel

Spolupráce

Podle názoru dotázaného zastupitele města spolupráce s neziskovými organizacemi probíhá na místní úrovni, ale i na úrovni Místních akčních skupin také na úrovni Jihočeského kraje. Spolupráce přesahující lokální měřítko je realizována s neziskovými organizacemi se širší působností. Spolupráce mezi městem a místním neziskovým sektorem je soustředěna především na oblast sociálních služeb a vzdělávání se zvýšeným zaměřením na věkovou skupinu seniorů.

Místní nezisková organizace, která se účastnila tohoto šetření, uvádí převažující spolupráci na místní úrovni, ta je realizována především v součinnosti s Městským úřadem – jeho jednotlivými odbory, organizacemi zřizovanými městem nebo jednotlivými členy zastupitelstva či Rady města podle povahy potřeb a řešených problémů. Důvodem spolupráce je podle obou dotázaných subjektů její oboustranná výhodnost.

Aktuální řešený problém

Město spolu s dalšími organizacemi a zástupci veřejnosti iniciovalo vznik platformy, která by umožnila diskusi mezi vedením města, neziskovými organizacemi a veřejností. V současné době chybí prostory s odpovídající kapacitou, kde by se mohla setkání této platformy odehrávat. Dalším řešeným problémem je bezbariérovost úřadů a dalších institucí města.

Z pohledu neziskové organizace je periodicky se opakujícím problémem řešení financování organizace v 1. čtvrtletí roku, kdy se čeká na zhodnocení činnosti za rok předchozí, na základě kterého budou uvolněny prostředky na provoz organizace v dalším roce. V tomto období je organizace financována z rezerv a příjmů z vlastní činnosti.

Služba pro obec

Mezi nejvýznamnější služby, které poskytuje neziskový sektor městu, patří zejména služby v sociální oblasti, vzdělávání a prevenci sociálně patologických jevů. Dalším významným přínosem neziskového sektoru ve městě je péče o volnočasové aktivity – zaměřené zejména na seniory a děti a mládež. Podle hrubého odhadu respondenta se význam těchto služeb pohybuje mezi 60-70%.

Podle názoru představitele neziskové organizace se odhad významu služeb, které dotázaná organizace poskytuje, blíží 80%, protože jsou jediným subjektem tohoto zaměření v místě. Jedná se především o služby týkající se zdravotnické osvěty a školení první pomoci. Z dalších služeb, které zajišťují neziskové organizace pro město, uvádí především služby sociální.

Vztah zastupitelstva a místních neziskových organizací

Podle vyjádření zastupitele města převažuje ve vztahu mezi neziskovým sektorem a vedením města úroveň „konzultace“. V praxi nabývá tento vztah podoby požadavků a podnětů pro zastupitelstvo (vedení města obecně) vznesených neziskovými

organizacemi i samotnými občany v rámci již zmiňované diskusní platformy, kterými se zastupitelstvo na svých jednáních zabývá. Vznesené požadavky by měli odpovídat tematickému vymezení činnosti neziskové organizace.

Pohled na možnosti participace optikou neziskové organizace je kritičtější. Nejčastější formou participace jsou „námitky“, kdy nezisková organizace vyjadřuje námitky k již přijatému rozhodnutí zastupitelstva s tím, že šance na změnu rozhodnutí je relativně malá. Dále je uváděna participace formou „zpětné a vazby“ a formou „konzultace“ – obě souvisí s relativně vyšší možností participace v rámci diskusní platformy města. Tato možnost vyšších úrovní participace se však podle názoru dotázané neziskové organizace se nevztahuje na skutečně důležitá témata a problémy města.

Podpora neziskového sektoru

Město podporuje podle vlastního názoru „svůj“ neziskový sektor celou řadou finančních mechanismů – pokud jde o finanční podporu, jedná se o podporu přímo z rozpočtu města, která je směřována zejména do oblasti sociálních služeb, vzdělávání a volnočasových aktivit. Další formou finanční podpory jsou dotační tituly tzv. městských grantů, kterých je celá řada a poskytovány jsou i jednorázové podpory na konkrétní akce ve městě. Nefinanční podpora má podobu materiálové podpory anebo odpočtu nájmu, v případě neziskových organizací, které v rámci své činnosti spravují nebo investují do majetku, který mají pronajatý od města. Odhad významu služeb poskytovaných neziskovým sektorem ve městě je 50%.

Zástupce místní neziskové organizace potvrzuje možnost financování z tzv. grantů města, ale není spokojen s přiznanou výší dotace. Jako nefinanční podporu ze strany města zmiňuje zvýhodnění nájmu prostor, ve kterých organizace vykonává svou činnost – tato podpora (kompletní zázemí) je podle názoru organizace klíčová a hlavně díky ní je odhad významu podpory města velmi vysoký – 95%. Financování dotázaného neziskového subjektu probíhá především prostřednictvím grantových prostředků, členských příspěvků a příjmů z ekonomické činnosti organizace, kterou jsou přednášky a školení. Mezi dalšími městem podporovanými organizacemi zmiňuje tento respondent zejména neziskové organizace působící v oblasti sociálních služeb.

Funkce neziskového sektoru v obci

Zastupitel města považuje současný způsob koexistence a spolupráce mezi městem a místním neziskovým sektorem za vyhovující. Spektrum služeb zajišťovaných

místním neziskovými subjekty je velmi široké, oceňuje zejména činnost v oblasti sociálních služeb, vzdělávání a organizaci volnočasových aktivit.

Hlavní funkcí kontaktované neziskové organizace je humanitární a sociální pomoc a vzdělávání. Hlavním důvodem oficiálního vzniku organizace byla potřeba právního zakotvení již fungujícího subjektu.

Politické ambice

Podle názoru představitele města jsou politické ambice ve městě spíše doménou jednotlivců z řad neziskového sektoru. Část zastupitelů působí v některé místní neziskové organizaci, ale ty nejsou v současnosti natolik silné, aby ovlivňovali reprezentaci města, i když představují určitý sociální kapitál.

Názor reprezentanta místního neziskového sektoru je v některých aspektech odlišný. V podstatě potvrzuje názor zastupitele, že členství v neziskové organizaci není rozhodující pro vstup do politické reprezentace města. Předmětem kritiky je teoretická možnost zastupitelů, rozhodovat o finančních příspěvcích pro organizace, ve kterých sami působí.

Obec (město) od 5000 do 9999 obyvatel

Spolupráce

Spolupráci zastupitelstva města a místních neziskových organizací potvrzují oba typy respondentů – představitel města i zástupce neziskové organizace. Důvodem spolupráce, který uvádí zastupitel města je snaha o zapojení všech obyvatel (zejména seniorů) do kulturního a společenského života města.

Z pohledu člena neziskové místní organizace spolupráce s městem zjednodušuje vlastní činnost organizace – město pomáhá zápůjčkou vybavení, prostor, možnostmi propagace a částečně vypomáhá i finančně. Hlavní náplní této organizace je podpora aktivních seniorů, organizace přednášek a seminářů.

Aktuální řešený problém

Vedení města řeší záležitosti neziskového sektoru pomocí tzv. městských grantů. Místní knihovna funguje jako přirozené centrum místních neziskových organizací. Aktuálně řešené problémy jsou především sociální služby pro seniory a snaha o zapojení menšin. Město je připraveno i na případnou pomoc uprchlíkům. Dotázaná nezisková organizace podle vlastního vyjádření funguje bez problémů.

Služba pro obec

Zastupitel města uvádí, že neziskový sektor pomáhá městu především v oblasti sociálních služeb se zaměřením na seniory, další oblastí, kde se neziskový sektor významně angažuje, je kulturní a společensky život. Zdůrazňovány jsou opět aktivity směřované na seniory. Význam neziskového sektoru je v možnosti zapojení obyvatel do života ve městě, důležitost aktivit neziskových organizací byla ohodnocena 70-80%

Dotázaná místní nezisková organizace pomáhá městu nabídkou vzdělávání a organizováním volnočasových aktivit pro seniory. Důležitost své činnosti hodnotí vzhledem k neexistující jiné alternativě podobného zaměření 85%. Respondent uvádí celou řadu neziskových organizací, které nabízí ve městě své služby – jedná se především o tradiční sportovní a zájmové spolky.

Vztah zastupitelstva a místních neziskových organizací

Pokud jde o úroveň participace neziskových organizací, oba typy dotázaných se shodnou na úrovni „konzultace“, kdy neziskové organizace spolu se zastupitelstvem pracují na formulaci projednávaného problému a objasňují stanoviska před rozhodnutím zastupitelstva. Dotázaný neziskový subjekt uvádí jako poměrně častou i úroveň participace formou „zpětné vazby“, kdy jsou neziskové organizace před rozhodnutím zastupitelstva dotázány na názor, a zásadní připomínky je možné zapracovat do rozhodnutí zastupitelstva. Dotázaný zastupitel obce (města) i člen místní neziskové organizaci zdůrazňují, že neziskové organizace se podílí na rozhodování v obci (městě) ve vybraných případech, kdy se jich projednává problém tematicky či jinak dotýká.

Podpora neziskového sektoru

Město podle svého vyjádření, i podle názoru kontaktované místní neziskové organizace, podporuje místní neziskový sektor pomocí finanční podpory z tzv. městských grantů, o jejichž přidělování rozhodují komise úřadu města. Povinností podpořené neziskové organizace je, zpětně doložit vyúčtování způsobu této pomoci. Další významnou podporou neziskového sektoru je podobně jako u většiny předchozích typů obcí podpora formou bezplatných či zvýhodněných pronájmů a poskytování vybavení pro činnosti těchto organizací. Důležitost poskytované podpory pro neziskový sektor je podle zastupitele města 50%, neziskový sektor není na této podpoře zcela závislý, ale její nepřidělení by znamenalo významné omezení činnosti místních neziskových subjektů. Zástupce neziskového sektoru význam podpory ze strany města

neuveďl. Většinu prostředků na provoz organizace pokryjí členské příspěvky, dalším významným zdrojem financí jsou granty a dotace, částečně i z prostředků města.

Funkce neziskového sektoru v obci

Podle názoru dotázaného zastupitele města je současný stav zcela vyhovující. Město poskytuje zázemí a přispívá neziskovým organizacím na provoz a ty pokrývají významnou část potřeb města zejména v oblasti sociálních služeb a kulturních a společenských aktivit.

Vybraná nezisková organizace uvádí hned několik svých funkcí s převažujícím podílem vzdělávání, dále uvádí kulturní aktivity a pohybové a sportovní aktivity (turistika). Důvodem vzniku organizace byla pocíťovaná neřešená potřeba organizace tohoto zaměření ve městě a okolí.

Politické ambice

Z pohledu obou respondentů nemají místní neziskové organizace politické ambice, část členů zastupitelstva je zároveň členy neziskových organizací, ale členství v neziskových organizacích nemělo a nemá rozhodující vliv na samotnou volbu konkrétní osoby a na výkon funkce v zastupitelstvu města.

Obec (město) od 2000 do 4999 obyvatel

Spolupráce

Obec spolupracuje s neziskovým sektorem převážně na místní úrovni, ale i na úrovni MAS, které je členem. Dotázaná nezisková organizace uvádí, že těžiště její spolupráce je na místní úrovni. Nejčastěji uváděnými spolupracujícími organizacemi z pohledu obce jsou SDH, které existují ve 3 místních částech obce a spolek místních žen. Důvodem spolupráce je možnost přenechat část záležitostí, ve kterých mohou zastoupit obec, na těchto organizacích, což se osvědčilo jako dobrá praxe. Spolupráce s hasiči probíhá na několika rovinách - protipožární a protipovodňová ochrana a sportovní (soutěžní) činnost, zároveň však fungují i jako pomoc při řešení dalších potřeb v obci (úpravy veřejných prostranství, brigády, organizování akcí v obci). Spolek místních žen se zabývá činnostmi v oblasti kultury a společenského života v obci.

Důvodem spolupráce ze strany dotázané neziskové organizace je možnost propagace práce sdružení, využití prostor a vybavení v majetku obce při vlastních akcích.

Aktuální řešený problém

Pro obec je aktuálním problémem nutnost otevření II. stupně základní školy včetně zázemí pro sportovní aktivity a jídelny. Na to navazují problémy s personálním zabezpečením této akce. Současný trend růstu je zhruba 30 dětí ročně.

Místní nezisková organizace v součinnosti s obcí řeší provozní záležitosti (zabezpečení akcí) další činnosti jsou celé v její režii. V současné době řeší spolu s obcí harmonogram plánovaných akcí na rok 2016 a propagaci těchto akcí. Společně vnímaným problémem je chybějící zájem mládeže o spolkový život obce a nedostatek nových osobností, které by mohli tyto spolky vést.

Služba pro obec

Podle vyjádření představitele obce místní neziskové organizace zajišťují pro obec celou řadu služeb – zde se jedná především o SDH, které jsou pro obec univerzální pracovní silou, pomáhají při řešení většiny krizových situací v obci (časté záplavy) a pomáhají při organizování akcí v obci. Spolek místních žen se stará o zabezpečení kulturních akcí v průběhu celého roku. Neziskové organizace pomáhají obci i tím, že spravují a udržují pronajaté prostory, pozemky a vybavení v majetku obce. Z pohledu obce je SDH hodnocen jako zcela nezbytný pro obec - důležitost 100%. Aktivity spolku místních žen jsou rovněž velmi významné – mají 70% důležitost.

Místní nezisková organizace uvádí jako hlavní funkci, kterou pomáhá obci organizaci společenských akcí pro všechny věkové skupiny obyvatel. Důležitost svých aktivit pro obec hodnotí 30%. Jako další neziskové subjekty v obci uvádí pouze místní SDH.

Vztah zastupitelstva a místních neziskových organizací

Nejčastěji uváděným vztahem mezi obcí a neziskovým sektorem je „konzultace“ – místní neziskové organizace se účastní procesu přípravy a projednávání rozhodnutí, které je však na zastupitelstvu obce – tuto možnost uvedl jako nejčastější i dotazovaný místní neziskový subjekt. Dalším způsobem zapojení neziskových organizací do činnosti a rozhodování v obci je podle zástupce obce úroveň „zpětné vazby“, kdy jsou neziskové organizace dotazovány na názor a je možné některé zásadní podněty zpracovat do rozhodnutí. Způsob projednávání a participace neziskových organizací se však velmi často liší podle typu projednávaných problémů.

Podpora neziskového sektoru

Podle vlastních slov obec podporuje činnost místních neziskových subjektů finančně – podporou konkrétních akcí pořádaných pro obyvatele obce, financováním provozu organizace (týká se především SDH a tělovýchovných organizací v obci), méně časté je kofinancování projektů neziskových organizací. Pokud jde o nefinanční formu podpory, převažuje bezplatný nebo zvýhodněný pronájem prostor či pozemků v majetku obce a zapůjčení vybavení - tuto možnost využívají všechny neziskové organizace v obci. Význam takové podpory se liší podle typu organizace - u SDH je tento odhad asi 50%, u sportovních organizací 100% (sportoviště je v majetku obce), ostatní neziskové organizace v obci jsou podle mínění zastupitele celkem soběstačné a na obci finančně nezávislé.

Ze strany dotazované neziskové organizace je vnímána důležitost podpory pocházející od obce jako 20%. Finanční podpora je poskytována na konkrétní akce, důležitou část podpory sehrává také možnost zapůjčení vybavení a bezplatná propagace akcí a činnosti organizace. Financování činnosti této konkrétní organizace jde nejvíce z výtěžků z pořádaných akcí, darů, příspěvků obce a členských příspěvků. Pokud jde o další podporované neziskové subjekty v obci, respondent uvádí místní SDH.

Funkce neziskového sektoru v obci

Představitel obce uvádí, že současný způsob fungování neziskového sektoru v obci je optimální. Klíčová je komunikace a styl jednání obou stran.

Rovněž dotazovaný neziskový subjekt je spokojen s úrovní spolupráce v oblasti, kterou se zabývá – pořádání kulturně společenských akcí pro děti a další spoluobčany. Zapojení dětí je z pohledu obce i neziskové organizace klíčové, protože do dění v obci vtáhne i další věkové skupiny obyvatel. Důvodem oficiálního vzniku organizace byla potřeba právního potvrzení existence již fungující organizace.

Politické ambice

Podle názoru zastupitele obce nemají neziskové organizace v obci zájem mít své členy v zastupitelstvu, jde o aktivity jednotlivců, nikoli o tlak ze strany neziskové organizace. V devítičlenném zastupitelstvu jsou v současnosti 2 členové místních neziskových organizací.

Podle mínění zástupce neziskové organizace nemají místní organizace zájem o proniknutí do zastupitelstva obce, protože komunikace se současným zastupitelstvem funguje dobře.

Obec od 1000 do 1999 obyvatel

Spolupráce

Dotázaní zástupci obce i neziskového sektoru potvrzují vzájemnou spolupráci. Představitel obce navíc uvádí i spolupráci s dalšími neziskovými subjekty v rámci MAS. Hlavním důvodem spolupráce s neziskovým sektorem ze strany obce je snaha udržet úroveň společenského a kulturního života v obci, který tyto organizace reprezentují. Nejčastěji je uváděna spolupráce s „tradičními“ organizacemi - Sborem dobrovolných hasičů (SDH), tělovýchovnou jednotou a Českým červeným křížem.

Pro respondenta - představitele místního neziskového sektoru je hlavním důvodem spolupráce fakt, že obec je vlastníkem hřiště, které organizace využívá pro své potřeby. Organizace významně přispívá k rozvoji sportu v jedné z místních částí obce a mimo své běžné aktivity se podílí i na pořádání kulturních akcí v obci.

Aktuální řešený problém

Hlavním problémem je podle představitele obce nedostatek míst v základní škole, výstavba čistírny odpadních vod v místní části obce a výstavba chodníků v obci.

Problémy, které uvádí nezisková organizace, jsou nedostatek školených vedoucích pro práci s mládeží a také nedostatek zájemců z řad mládeže obecně. Tento problém potvrzuje v souvislosti se spolky i dotázaný zastupitel obce.

Služba pro obec

Z pohledu zastupitelstva jsou místní neziskové organizace jednoznačně přínosem pro obec a zajišťují celou řadu funkcí. Jsou zmiňovány především „tradiční“ organizace – Sborny dobrovolných hasičů (SDH) – v obci jsou 4, tělovýchovné organizace kterých je v obci také několik a Český červený kříž. Všechny organizace zajišťují podle názoru respondenta mimo své hlavní činnosti také reprezentaci obce a organizují společenský život v obci. Význam neziskových organizací byl samotnou obcí hodnocen 70%.

Představitel neziskové organizace uvádí jako hlavní službu, kterou pomáhají obci sportovní vyžití a aktivní účast na společenském a kulturním životě obce. Součástí je i správa a údržba pronajatých prostor, které jsou v majetku obce. Důležitost aktivit organizace ohodnotil respondent 20% (z důvodu jejich realizace pouze v místní části obce). Jako další neziskové organizace, které jsou v obci aktivní, uvádí SDH, sportovní organizace (TJ), myslivecké sdružení, Český červený kříž a neformální chrámový sbor.

Vztah zastupitelstva a místních neziskových organizací

Podle vyjádření člena zastupitelstva obce jsou převažující ve vztahu obce a neziskového sektoru dvě úrovně – úroveň „zpětné vazby“ a úroveň „konzultace“. Z toho vyplývá, že místní neziskové organizace se buď přímo účastní přípravy rozhodnutí zastupitelstva obce, které se jich nějak dotýkají nebo jsou alespoň dotázány na názor na rozhodovanou věc. Ve valné většině se tato rozhodnutí týkají dotační podpory jednotlivých organizací tohoto typu.

Vztah obce a místních neziskových organizací je podle respondenta z řad neziskového sektoru na úrovni „konzultace“, kdy obec s neziskovými organizacemi cíleně připravuje a projednává rozhodnutí, než sama rozhodne.

Podpora neziskového sektoru

Podle vyjádření obou respondentů obec podporuje místní neziskový sektor finančně (především SDH) i formou bezplatného nájmu prostor pro činnost spolků a neziskových organizací a zvýhodněného nájmu pro jejich společenské, kulturní a sportovní akce. V případě organizací sportovního zaměření zmiňují respondenti také nákup vybavení z prostředků obce. Důležitost podpory se podle názoru zastupitele obce pohybuje celkově mezi 50-60% a liší se podle činnosti jednotlivých neziskových subjektů (např. u sportovních organizací díky poskytnutí vybavení a sportovišť v majetku obce je to až 100%).

To potvrzuje i představitel dotazované neziskové organizace, která je převážně zaměřená na sport. Uvádí, že důležitost podpory obce je 100%. Prostředky na činnost získává nezisková organizace díky pronájmu sportovišť přespolním zájemcům (nečlenům organizace). Dále uvádí, že obec přispívá všem místním neziskovým organizacím na konkrétní akce a na provoz.

Funkce neziskového sektoru v obci

Představitelé obce jsou spokojeni se současným stavem neziskového sektoru v obci. Obecně lze říci, že neziskové organizace se kromě hlavních funkcí angažují také ve společenském životě obce, reprezentují obec a spravují majetek, který jim svěřila či pronajala obec.

Dotázaná nezisková organizace plní především funkci zprostředkování sportovního vyžití v obci a doplňkově také organizování kulturních a společenských akcí. Hlavní důvody pro založení neziskové organizace tohoto typu uvádí respondent

hned dva – byla to reakce na místní problém, kterým byla absence možnosti sportovního a kulturního vyžití a zároveň zde chyběla organizace, která by se touto problematikou zabývala.

Politické ambice

Pokud jde o politické ambice neziskových organizací, dotázaný zástupce obce i respondent z řad místního neziskového sektoru připouští, že většina zastupitelů je zároveň členem některé místní neziskové organizace. Neziskové organizace nesestavují do voleb své vlastní kandidátky a politické aktivity se týkají pouze jednotlivých členů těchto organizací.

Obec od 500 do 999 obyvatel

Spolupráce

Obec spolupracuje s místními neziskovými organizacemi, jedná především o „tradiční“ SDH, sportovce (TJ) a myslivecké sdružení. Spolupráci navázala i s „novými“ neziskovými organizacemi, které si kladou za cíl společenský a kulturní rozvoj obce a vznikly původně i jako určitá protiváha zastupitelstva obce. Podle vyjádření zastupitele obce místní neziskové organizace nejlíp vnímají potřeby obyvatel obce – což je zároveň hlavním důvodem spolupráce ze strany obce. Spolupráce probíhá zejména v rámci společenské, kulturní, sportovní a organizační činnosti. Obec spolupracuje i dalšími „nemístními“ neziskovými organizacemi – jde o podporu formou daru různým charitativním organizacím v ČR.

Z pohledu neziskové organizace konkrétní spolupráce s obcí probíhá zejména na jednotlivých akcích kulturního a společenského rázu, kde neziskové organizace fungují jako pořadatelé či spolupořadatelé nebo jako pracovní síla (brigády, úklid obce). Dlouhodobě se zástupci některých místních neziskových organizací účastní schůzí zastupitelstva obce a přináší podněty a připomínky k fungování obce.

Aktuální řešený problém

Hlavním problémem obce je výstavba čistírny odpadních vod, která je limitem pro stavební rozvoj obce – v těchto aktivitách se místní neziskové organizace nijak neangažují. Ve spolupráci s místními neziskovými organizacemi je řešena obnova zeleně v obci a jejích místních částech.

Dotázaná místní nezisková organizace řeší v současné době problém přeregistrace z občanského sdružení na spolek a hledá nové náměty pro náplň své

činnosti, protože původní cíl – ohrožení jedné z místních částí nadměrnou výstavbou byl úspěšně vyřešen. S obcí spolupracuje na jednotlivých akcích – obnova zeleně, organizace společenských akcí apod.

Služba pro obec

Místní neziskové organizace se významně podílí na správě a údržbě obce a jejího majetku – obecních budov a veřejných prostranství. Specifickou službu protipožární ochrany a prevence plní místní SDH. Nejvýznamnější je podíl místních neziskových organizací na realizaci společenských, kulturních a sportovních akcí. Obec poskytuje prostory a část rozpočtu a o ostatní se postarají členové místních spolků a jiných neziskových organizací. Význam služeb poskytovaných neziskovými organizacemi byl dotázaným zastupitelem ohodnocen na 75%.

Podle názoru zástupce místní neziskové organizace spočívá hlavní význam organizace především v hájení zájmů a názorů obyvatel místní části obce, které se snaží tlumočit zastupitelstvu obce. Významně se podílí na všech akcích v místní části obce. Důležitost takto poskytovaných služeb byla odhadnuta na 60-70%. Z dalších organizací, které plní v obci nějakou službu byly zmíněny tyto – SDH – protipožární ochrana, TJ – sportovní vyžití (i pro nečleny TJ), myslivecké sdružení – péče o lesy a pozemky obce. Všechny místní organizace se významně podílí na organizaci společenského života v obci.

Vztah zastupitelstva a místních neziskových organizací

Převažující úroveň společné participace zastupitelstva a místních neziskových organizací byla oběma respondenty – členem zastupitelstva obce i zástupcem místní neziskové organizace hodnocena shodně jako „zpětná vazba“, kdy jsou neziskové organizace dotázány na názor před rozhodnutím zastupitelstva a zásadní připomínky je možné zapracovat a „konzultace“, kdy jsou rozhodnutí zastupitelstva připravována spolu s dotčenými neziskovými organizacemi. Dotázaný zastupitel obce zdůraznil, že obec používá celé spektrum uváděného participačního žebříku, a že záleží na typu a problematice a často také lhůtě, do kdy má být rozhodnutí učiněno.

Podpora neziskového sektoru

Ze strany obce je to především podpora formou bezplatných či symbolických pronájmů prostor a vybavení obce – to se týká všech místních neziskových organizací. Výjimkou je opakovaná finanční podpora místních sportovců. V některých případech

obec poskytuje přímou podporu na konkrétní společenské akce. Pokud jde o důležitost této podpory pro jednotlivé organizace, je různá, ale celkově je odhadována na 50-70%.

Z pohledu reprezentanta místního neziskového sektoru je hlavní formou podpory ze strany města především výhodné či bezplatné zapůjčení prostor a vybavení. Finanční příspěvky poskytuje obec na jednotlivé akce (plesy, turnaje apod.). Důležitost této podpory pro tuto konkrétní organizaci činí 20%. Finanční prostředky na provoz této organizace podle vyjádření respondenta nejsou potřeba. Ostatními jmenovanými podporovanými subjekty byly SDH (obec zprostředkovává dotace), místní TJ, ostatní organizace převážně formou výhodných či bezplatných pronájmů.

Funkce neziskového sektoru v obci

Obec se snaží směřovat místní neziskové organizace ke vzájemné spolupráci, ale ne vždy se to daří. Neziskový sektor udržuje především kulturní a společenský život v obci. Vznik dalších spolků uvítá, ale o dalších službách pro obec provozovaných neziskovými subjekty neuvažuje.

Podle slov místní neziskové organizace je její hlavní funkcí zastupování občanů místní části obce v případných sporech s obcí. V současnosti se ale jedná spíše o kulturně-společensko-organizační funkci života v obci. Důvodem vzniku této neziskové organizace byla reakce na konkrétní místní problém.

Politické ambice

Podle zastupitele obce i zástupce místního neziskového sektoru neziskové organizace mají a chtějí mít své členy v zastupitelstvu – v současnosti je 6 ze 7 zastupitelů členem některého neziskového subjektu v obci. Neziskové organizace sestavují své volební kandidátky a jejich činnost je námětem pro některé body volebního programu.

Obec od 200 do 499 obyvatel

Spolupráce

Podle vyjádření dotázaného zastupitele obec spolupracuje jak s místními neziskovými organizacemi tak neziskovými subjekty na úrovni MAS. Obec uvádí spolupráci s místním SDH, který je jedinou aktivní organizací v obci. Důvodů spolupráce ze strany obce je více - místní SDH mimo své hlavní funkce, kterou je protipožární prevence, reprezentuje obec, poskytuje pracovní sílu v případě potřeby

(úpravy veřejných prostranství, brigády) a plní i funkci organizátora společenského života v obci.

Respondent z řad jediné místní neziskové organizace – SDH potvrzuje spolupráci s obcí a jako hlavní důvod této spolupráce uvádí nezbytnost vzájemné pomoci, která je jedním ze znaků místní komunity.

Aktuální řešený problém

Nejdůležitějším řešeným problémem v obci je výstavba čističky odpadních vod a zvládnutí počáteční fáze komplexních pozemkových úprav, tyto problémy nesouvisí s činností místní neziskové organizace.

Místní nezisková organizace uvádí jako aktuálním problémem materiální vybavení SDH, obec zde pomáhá se žádostí o dotaci a spolufinancováním. Oba respondenti uvádí spolupráci na úpravách veřejných prostranství a při organizaci společenského života obce.

Služba pro obec

Podle vyjádření zástupce obce představuje jediná místní nezisková organizace přínos pro obec. Shodně uvádějí služby zmiňované již v odůvodnění vzájemné spolupráce – protipožární prevence, organizace společenského života a poskytnutí pracovní síly v případě potřeby obce. Protože jsou jedinou místní organizací tohoto typu, hodnotí zastupitel obce i zástupce místního SDH význam tohoto subjektu pro obec 100%. Z neziskových organizací existujících v minulosti byl zmíněn Český červený kříž, jehož místní organizace zanikla v 90. letech minulého století.

Vztah zastupitelstva a místních neziskových organizací

Místní SDH je podle názoru zastupitele obce v případě potřeby (brigády, organizační činnost) a v případě, že se rozhodnutí dotýká činnosti Sboru účastníkem přípravy rozhodnutí zastupitelstva. Obec považuje za převažující typ vztahu k neziskovému sektoru úroveň „konzultace“.

Dotázaný představitel neziskové organizace (SDH) uvádí mimo úroveň konzultace i nižší úroveň vzájemného vztahu – „zpětnou vazbu“, kdy je organizace zastupitelstvem před rozhodnutím dotázána na názor, který může být brán v potaz, ale organizace se bezprostředně neúčastní přípravy rozhodnutí.

Podpora neziskového sektoru

Ze strany obce má podpora neziskového sektoru více podob. Forma finanční podpory se týká především případného spolufinancování v případě získání grantu, nebo podpory jednotlivých společenských a kulturních akcí v obci. Ne finanční formou podpory je zajištění nezbytného materiálu pro provoz místní SDH a bezplatný pronájem provozních a společenských prostor. Zmiňované formy podpory potvrzuje i zástupce místního neziskového sektoru. Na důležitost podpory ze strany obce mají dotázaní odlišný názor, zatímco samotná obec hodnotí význam podpory mezi 20-30%, nezisková organizace (SDH) uvádí význam 50-60%. Dalšími zdroji financování pro SDH jsou dotace a členské příspěvky.

Funkce neziskového sektoru v obci

Podle zastupitele obce se místní SDH, jako jediná nezisková organizace v obci stará nad rámec svých běžných funkcí a pomáhá obci tam, kde je potřeba, proto není důvod na tomto stavu cokoli měnit.

Zástupce SDH uvádí jako hlavní funkci protipožární ochranu, sportovní a osvětovou činnost. Jako hlavní podnět „vzniku“ organizace uvádí nutnost „právně ošetřit a zaregistrovat“ již existující organizaci, která funguje již 122 let.

Politické ambice

Zástupce obce i neziskového sektoru shodně uvádí, že místní nezisková organizace (SDH) neusiluje o to mít další členy v zastupitelstvu. V současnosti jsou členy zastupitelstva 2 členové SDH. Podle vyjádření zastupitele obce je případné vyšší zastoupení členů Sboru žádoucí, protože by tak „omladilo zastupitelstvo“.

Obec do 199 obyvatel

Spolupráce

Oba respondenti – zastupitel obce i člen neziskové organizace potvrzují vzájemnou spolupráci. Obec navíc spolupracuje i s dalšími neziskovými organizacemi na úrovni MAS. Jako hlavní důvod spolupráce je v obou případech uvedeno, že v tak malé obci není možné nespolupracovat. Předmětem spolupráce jsou především sportovní aktivity v obci a zajištění některých kulturních akcí. V obci v současné době funguje pouze jedna aktivní místní nezisková organizace zabývající se činností v oblasti

tělovýchovy a sportu. Další organizace registrovaná v obci - SRPŠ je spojena s fungováním místní školy, kterou využívají především větší okolní obce.

Aktuální řešený problém

Pro obec je zásadním problémem navrácení katastru, obec se v roce 1990 osamostatnila, ale stále nemá vlastní katastr, který zůstal bývalé střediskové obci. Přichází tak o část příjmů, nemá územní plán a není možné zde stavět. Dalším zmiňovaným problémem je rekonstrukce školy, která zajišťuje výuku především pro žáky okolních obcí.

Z pohledu neziskové organizace je hlavním problémem malý počet aktivních mladých lidí v obci, kteří by se zapojili do činnosti organizace – tento problém do určité míry souvisí s nemožností výstavby v obci. Dalším uváděným problémem je nedostatek financí na rozvoj činnosti.

Služba pro obec

Dotazovaná nezisková organizace v obci plní více funkcí. Kromě sportovních aktivit se stará o společenský život v obci a zároveň je podle slov zastupitele obce i zástupce neziskové organizace také pomocníkem při realizaci některých projektů v obci.

Podle odhadu obce se tato nezisková organizace podílí na 80% společenských aktivit. Hodnocení vlastního významu pro obec z pohledu neziskové organizace je mezi 60-70%.

Vztah zastupitelstva a místních neziskových organizací

Úroveň participace neziskového sektoru závisí podle mínění obou respondentů na povaze a závažnosti projednávaného problému. Jako převládající způsob účasti neziskového sektoru je shodně oběma respondenty uváděna „konzultace“. Hlavním důvodem této shody je mimo jiné také fakt, že všichni členové zastupitelstva jsou zároveň členy dotazované neziskové organizace.

Podpora neziskového sektoru

Obec podle svého vlastního vyjádření místní neziskový sektor podporuje - tato podpora je schvalována zastupitelstvem. Probíhá formou finančního příspěvku na fungování organizace, ale také jako bezplatný pronájem sportoviště v obci. Na provoz sportoviště přispívají i okolní obce, protože hřiště využívá i místní škola. Význam

podpory ze strany obce byl odhadnut na 70%. Z pohledu dotazované neziskové organizace je podpora obce zcela zásadní (100%), protože prostory sportoviště jsou majetkem obce. Finanční prostředky na provoz organizace jsou získávány od obce, formou členských příspěvků a v některých případech i z dotací.

Obec zčásti podporuje (společně s ostatními obcemi) i další neziskovou organizaci SRPŠ, která využívá prostory školy.

Funkce neziskového sektoru v obci

Podle názoru představitele obce se místní neziskové organizace starají o sportovní a kulturní vyžití (sportovní turnaje, kulturní akce). Toto zaměření potvrzuje i zástupce dotazované místní neziskové organizace. Obec není zcela spokojena se způsobem správy majetku, který mají neziskové organizace pronajatý od obce. Dotázaná nezisková organizace působí v obci již od 50. let, důvodem oficiálního vzniku byla nutnost právního potvrzení její existence.

Politické ambice

Představitelé obou dotazovaných subjektů uvádí, že místní neziskové organizace mají své členy v zastupitelstvu – všichni členové zastupitelstva jsou zároveň členy neziskové organizace, ale v obci této velikosti je to spíše nutnost a nikoli politická ambice.